
MEMÒRIA DE GESTIÓ DEL PARC NATURAL DE L'ALBUFERA

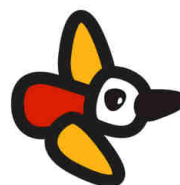
ANY 2019

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Conselleria d'Agricultura,
Desenvolupament Rural,
Emergència Climàtica
i Transició Ecològica

parc **natural**
de l'**albufera**

INDEX	PÁG.
1. INTRODUCCIÓ	2
1.1 EL PARC NATURAL DE L'ALBUFERA	2
1.2 ORGANISMES COMPETENTS EN LA GESTIÓ DEL PARC	3
1.3 MARC LEGISLATIU DEL PARC NATURAL DE L'ALBUFERA	4
1.4. PERSONAL I ORGANIGRAMA DEL PARC NATURAL	6
1.5 LA JUNTA RECTORA	7
2. ESTAT DE CONSERVACIÓ DEL PARC NATURAL EN 2019	8
3 NOVETATS LEGISLATIVES	22
4 ACTUACIONS DE GESTIÓ	24
4.1 SEGUIMENT DE LA QUALITAT DEL MEDI	24
4.2 ACTUACIONS DE CONSERVACIÓ I RECUPERACIÓ D' HÀBITATS	59
4.3 RESOLUCIÓ D'EXPEDIENTS	70
4.4 ACTUACIONS D'INSPECCIÓ I VIGILÀNCIA	72
4.5 DOTACIÓ D'EQUIPS I MANTENIMENT MATERIAL	76
5 REUNIONS I JORNADES	75
6 DIFUSIÓ I ADEQUACIÓ A L'ÚS PÚBLIC DEL PARC	91
6.1 ADEQUACIÓ DE L'ÚS PÚBLIC	91
6.2 DIFUSIÓ DE VALORS I EDUCACIÓ AMBIENTAL	96
6.3 FORMACIÓ I VOLUNTARIAT	113
7 ALTRES ESDEVENIMENTS DESTACABLES	119

1. INTRODUCCIÓ

La present memòria de gestió del Parc Natural de l'Albufera resumeix les actuacions i resultats de la gestió durant l'any 2019.

A efecte de comunicar als membres de la Junta Rectora i a la societat en general, el present document inclou les principals dades i aspectes de les activitats i actuacions realitzades, les inversions dutes a terme, així com un diagnòstic del treball constant i de la realitat diària al Parc Natural de l'Albufera.

1.1 EL PARC NATURAL DE L'ALBUFERA

En l'actualitat, l'Albufera de València, constitueix una de les principals zones humides de la península Ibèrica i una de les de major importància del Mediterrani occidental. Pel seu elevat valor ambiental, paisatgístic i cultural, l'Albufera va ser declarada Parc Natural en 1986, amb el propòsit de detenir el procés de degradació patit per aquest espai en la dècada dels 70 del segle XX i recuperar els seus valors originals. Després d'aquesta declaració, que va suposar la protecció de 21.120 hectàrees de superfície, l'Albufera va ser inclosa en 1989 en llista de zones humides internacionals, atenint-nos als criteris de la Convenció Ramsar i en la Xarxa Natura 2000, atenent les directives europees (Directiva Hàbitats i Aus). Amb tot això, aquest espai compta amb els màxims nivells de protecció que garantisquen, en certa manera, la seua conservació i supervivència.

Aquest espai natural protegit engloba part dels municipis de València, Sedaví, Alfafar, Massanassa, Catarroja, Albal, Beniparrell, Silla, Sollana, Algemesí, Albalat de la Ribera, Sueca i Cullera.

1.2 ORGANISMES COMPETENTS EN LA GESTIÓ DEL PARC

La Direcció General de Medi natural i Avaluació Ambiental té la competència, entre altres, de la gestió d'espais naturals protegits a la Comunitat Valenciana, el que inclou l'autorització de certes activitats, obres i actuacions al Parc Natural de l'Albufera, dirigir els grups de treball que es formen per a resoldre els principals problemes del parc i gestionar els aspectes de major influència en la qualitat dels seus ecosistemes. Té la seua seu a la Ciutat Administrativa 9 d'Octubre, de la ciutat de València.

L'Oficina de Gestió Tècnica del Parc Natural de l'Albufera constitueix una unitat tècnica adscrita orgànicament a la Direcció General de Medi natural de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural, i que desenvolupa el seu programa de gestió en aquest espai natural protegit. Té la seua seu a les proximitats de la població del Palmar, en la zona central del parc.

El personal adscrit a aquesta, a més del Director-Conservador, queda conformat per un tècnic d'espais naturals, una brigada de manteniment, la guarderia d'espais naturals adscrits al Parc Natural de l'Albufera, l'equip d'Educació Ambiental, i un administratiu.

El Director-Conservador té les seues funcions establides en virtut de la normativa vigent d'aplicació als espais naturals protegits, entre la qual es troba el decret 71/1993, de 31 de maig, del Govern Valencià, de règim jurídic del Parc de l'Albufera, i el decret 259/2004, de 19 de novembre, del Consell de la Generalitat, pel qual s'aprova el Pla Rector d'Ús i Gestió del Parc Natural de l'Albufera.

El tècnic d'espais naturals coordina projectes d'actuació en diversos ambients i dóna suport al treball desenvolupat per la Direcció General de Medi Natural i Avaluació Ambiental, i per la direcció del parc, en diferents matèries relacionades són l'espai natural protegit. D'altra banda, elabora documents i informes tècnics i autoritzacions del Servei de Gestió d'Espais Naturals Protegits i de la Direcció General de Medi natural i d'Avaluació Ambiental, en aquells casos que la normativa ho requereix per a determinades actuacions i activitats, i supervisa totes les actuacions autoritzades en el seu àmbit territorial, a més de les quals duu a terme la mateixa Oficina de Gestió Tècnica del Parc Natural de l'Albufera.

La brigada de manteniment realitza labors de conservació i manteniment del medi natural, a més de les actuacions necessàries en les diverses instal·lacions i equipaments que depenen de l'Oficina de Gestió Tècnica del Parc Natural de l'Albufera.

La guarderia del parc duu a terme un intens programa de vigilància mediambiental, que contempla la caça i pesca, seguiment d'avifauna i de qualitat de les aigües, així com en el seguiment de les actuacions sol·licitades i/o informades pel Servei de Gestió d'Espais Naturals Protegits i de la Direcció General de Medi natural, a més de donar suport a la direcció del parc, al tècnic i a la brigada de manteniment.

L'equip o d'educació ambiental desenvolupa les seues activitats en el centre d'Interpretació *Racó de l'Olla*, on es centralitza tot el programa d'acolliment i interpretació de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural. Les seues activitats són de tipus didàctic i divulgatiu, i inclouen visites guiades en la zona de reserva, sessions explicatives i elaboració de material divulgatiu, entre altres. Aquest centre és propietat de l'Ajuntament de València, i es troba en la zona de reserva del Racó de l'Olla, on es reuneixen nombrosos exemplars d'espècies protegides, especialment durant la primavera i la tardor.

1.3 MARC LEGISLATIU DEL PARC NATURAL DE L'ALBUFERA.

- *Decret 71/ 1993, de 31 de maig, del Govern Valencià, de Règim Jurídic del Parc Natural de l'Albufera.*

Aquest règim jurídic especial té com a finalitat atendre la conservació dels ecosistemes naturals i els seus valors ecològics, estètics, educatius i científics, promoure l'ensenyament i el disfrute del parc quant al seu interès patrimonial i cultural, així com el manteniment de les activitats econòmiques tradicionals, compatibilitzant-les amb el grau de protecció recollit en aquest decret.

Aquest decret ha sigut modificat durant 2019 amb la finalitat d'adequar-lo al que es disposa en la Sentència STS 3424/2012 que va ratificar l'anul·lació parcial del PRUG del Parc Natural mitjançant el Decret 52/2019.

- *Decret 96/1995, de 16 de maig, del Govern Valencià, que aprova el Pla d'Ordenació dels recursos Naturals de la conca hidrogràfica de l'Albufera (PORN)*

Com estableix la Llei 42/2007, el PORN és un instrument específic per a la delimitació, tipificació,

integració en xarxa i determinació de la seua relació amb la resta del territori, dels sistemes que integren patrimoni i els recursos naturals d'un determinat àmbit espacial, amb independència altres instruments que puga establir la legislació autonòmica.

- *Decret 258/ 2004, de 19 de novembre, del Consell de la Generalitat, pel qual es modifica el Decret 71/ 1993, de 31 de maig, del Consell de la Generalitat, de Règim Jurídic del Parc Natural de l'Albufera.*

- *Decret 259/2004, de 19 de novembre, del Consell de la Generalitat, s'aprova el Pla Rector d'Ús i Gestió del Parc Natural de l'Albufera.*

Marc normatiu de gestió del Parc Natural, d'acord amb les finalitats previstes en l'article 22 de la Llei 11/1994, de 27 de desembre, de la Generalitat Valenciana, d'espais naturals protegits.

- *Orde 5/2018, d'1 de febrer, de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural, relativa a la regulació del nivell i comunicació amb la mar del Parc Natural de l'Albufera.*

Aquesta ordre estableix uns valors mínims de nivell del llac i unes condicions d'ús dels mitjans que permeten controlar aquest nivell, per a evitar que es perjudique el llac, els hàbitats i les espècies de fauna i flora que alberga, ni a les activitats tradicionals com la pesca i la navegació amb vela llatina.

- *Decret 52/2019, de 29 de març, del Consell, de modificació del Decret 71/1993, de règim jurídic del Parc Natural de l'Albufera.*

Aquesta disposició actualitza el règim jurídic establert en el Decret 71/1993, i ho fa segons el que estableixen les sentències que van afectar el PRUG en vigor i amb la forma de gestió i normativa que s'aplica a la resta dels parcs naturals valencians.

1.4. PERSONAL I ORGANIGRAMA DEL PARC NATURAL

En 2019 el personal adscrit a l'Oficina de Gestió Tècnica del Parc Natural de l'Albufera va quedar configurat de la manera següent:

LLOC DE TREBALL	NOMBRE PERSONES	DE
Director-Conservador	1	
Administració	1	
Guarderia	2	
Gestió Tècnica	1	
Manteniment	4	
Equip d'Educació Ambiental	4	
Total	13	

Oficina de gestió tècnica

Centre d'Interpretació Racó de l'Olla

1.5 LA JUNTA RECTORA

El 21 de febrer 2019 es celebra una reunió ordinària de la Junta Rectora del Parc , on es present o la memòria anual de 2018, i es van realitzar exposicions sobre l'estat de conservació del parc natural durant 2018 i sobre el Pla especial de l'aigua per part de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer.

La Junta Rectora del parc queda modificada per l'aprovació del decret 52/2019, de 29 de març, del Consell, de modificació del Decret 71/1993, de règim jurídic del Parc Natural de l'Albufera, havent-se de procedir per tant a la seua reconstitució, amb l'assignació de nous representants dels Organismes i Entitats en ella representats.

En setembre de 2019, Sr. Victor Navarro renuncia al seu càrrec com a president d'aquesta, i **per** aquest motiu, i la modificació de la Junta de la Junta, no es realitza cap altra convocatòria durant 2019.

2. ESTAT DE CONSERVACIÓ DEL PARC NATURAL EN 2019

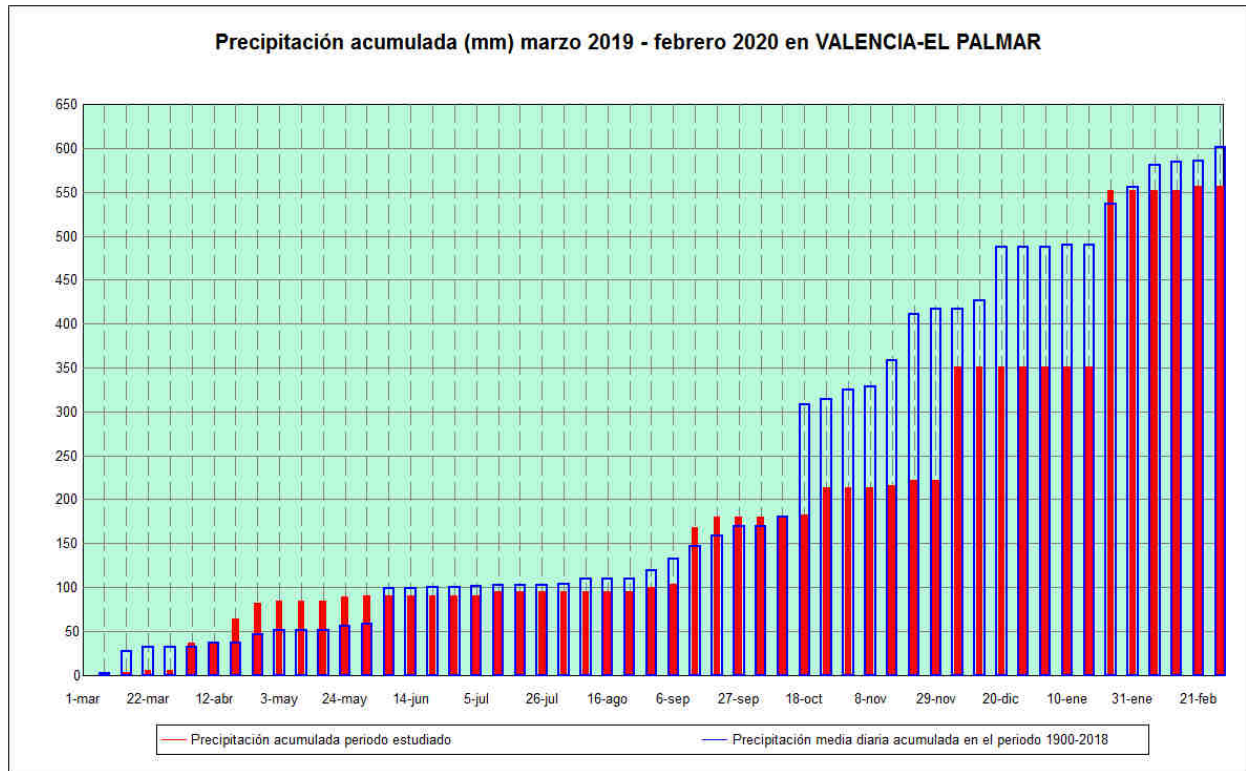
Una de les principals funcions dels òrgans gestors del parc natural és el seguiment de l'estat del medi i dels seus hàbitats i ecosistemes. A continuació, es presenta un informe resum de la qualitat ambiental del parc durant l'any 2019.

Aigua

El Parc Natural de l'Albufera és una zona humida d'importància internacional i LIC designat per l'existència d'hàbitats i espècies propis d'aiguamolls. Per això, el primer paràmetre per a avaluar la seua qualitat ha de ser la quantitat i qualitat de les aportacions d'aigües rebudes en aquest període.

Convé indicar que l'any hidrològic 2018-2019 ha sigut un any bo, climàticament parlant, en la Comunitat valenciana; relativament humit però amb grans contrastos, amb mesos extremadament secs, com ho van ser els mesos hivernals (l'hivern 2018-2019 va ser el més sec des que hi ha registres) i els mesos de maig i juny, flanquejats per mesos molt humits, a causa de la gran quantitat de precipitació concentrada en uns pocs dies de temporal, com els que es van succeir a l'octubre, novembre, abril i setembre.

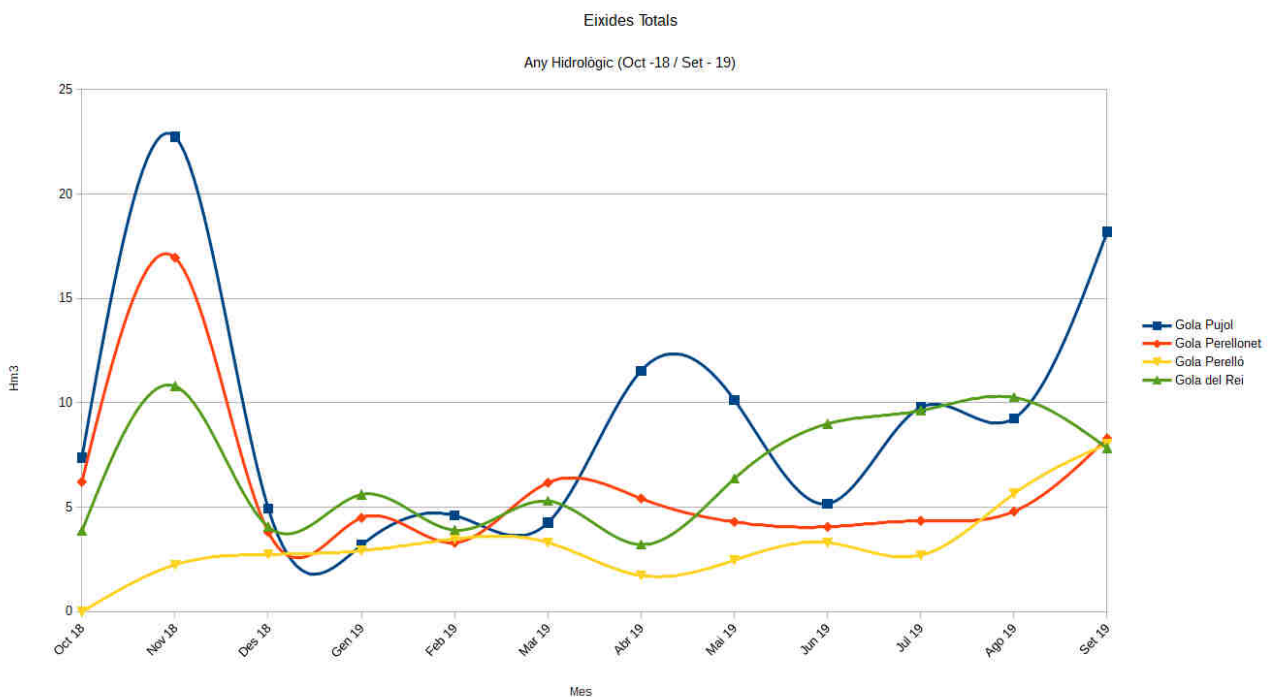
Quant a les dades recollides en l'estació pluviomètrica concreta situada en l'oficina tècnica del parc, com pot observar-se, l'any climàtic no ha sigut tan humit, en particular en la tardor, si bé el mes de maig va ser més plujós del normal el que va motivar el retard de la sembra de l'arròs.

Durant l'any hidrològic 2018/2019 (octubre/octubre), el llac va rebre 183,5 hm³ si comptem l'aigua eixida per les goles de Pujol i Perellonet. Una vegada més, es constata que les aportacions al llac poden aproximar-se a 120 hm³ en anys secs i a 170/180 en anys plujosos. Aquestes dades s'acosten als estimats per la Conselleria en els seus mesuraments.

	Gola Pujol	Gola *Perello	Gola Perelló	Gola del *Rei	*NIVELL (cm)
*Oct 18	7,38	6,227	0	3,866	20,24
*Nov 18	22,75	16,957	2,252	10,813	29,39
dones 18	4,95	3,82	2,751	4,069	24,78
Gen 19	3,20	4,501	2,93	5,618	15,90
*Feb 19	4,62	3,31	3,493	3,915	7,26
Mar 19	4,27	6,185	3,321	5,302	8,55
*Abr 19	11,54	5,428	1,741	3,216	7,94
*Mai 19	10,15	4,305	2,474	6,373	9,15
*Jun 19	5,17	4,072	3,315	9,005	5,60
*Jul 19	9,79	4,364	2,71	9,639	10,02
*Ago 19	9,27	4,809	5,653	10,267	13,40
Set 19	18,19	8,309	8,039	7,84	13,63

Es continua posant de rellevància, d'una banda, la gran reducció d'aportacions sobrants del regadiu de la Séquia Real que ha patit el Parc i per una altra, la inadequació dels requeriments hídrics establits per al llac en el Pla hidrològic del Xúquer a les necessitats reals del parc natural. La conseqüència directa d'aquesta situació és la falta de circulació d'aigua pels canals i séquies del parc almenys durant quasi la meitat de l'any i l'absència de flux pel llac durant llargs períodes.

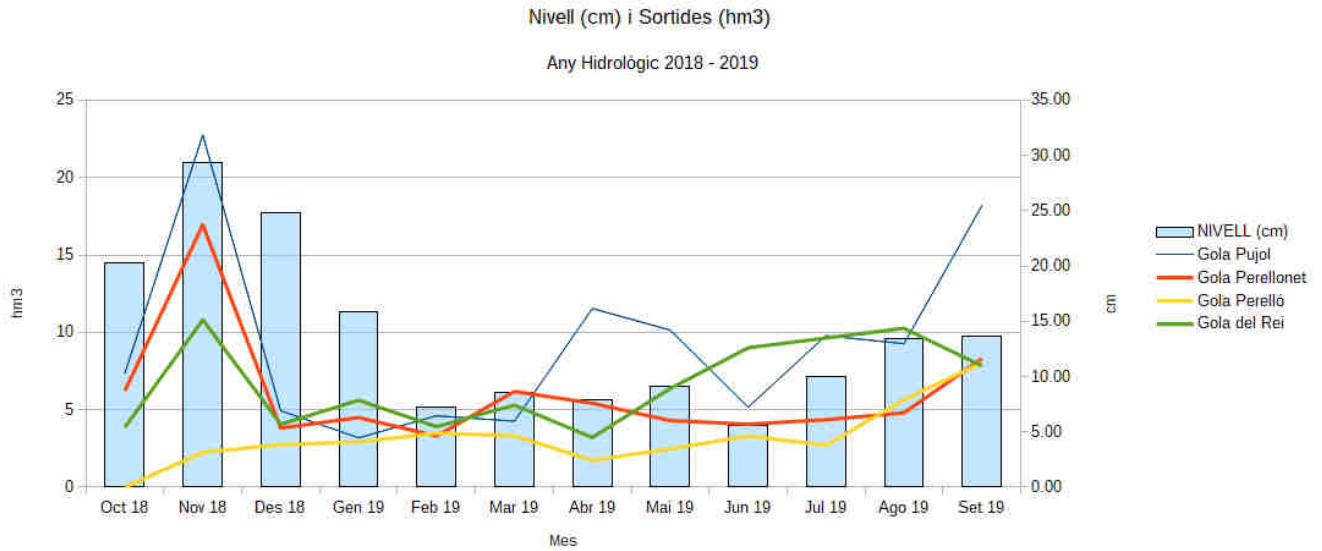
No obstant això, cal comentar que, en compliment del que s'estableix en el PE elaborat per la Confederació, la Comunitat de Regants de la Séquia Real va aportar 4 hm³ durant la perellonada. A sol·licitud del parc natural, aquestes aportacions es van realitzar des de la séquia del Pont Nou de Sollana, permetent la inundació dels camps abans del seu abocament al llac; açò ha permés millorar l'estat dels camps, incrementar àrees de marjal inundades amb el consegüent benefici per a les aus i que l'abocament al llac haja suposat l'aportació de nombrosos organismes aquàtics que contribueixen a l'eliminació del fitoplàncton.

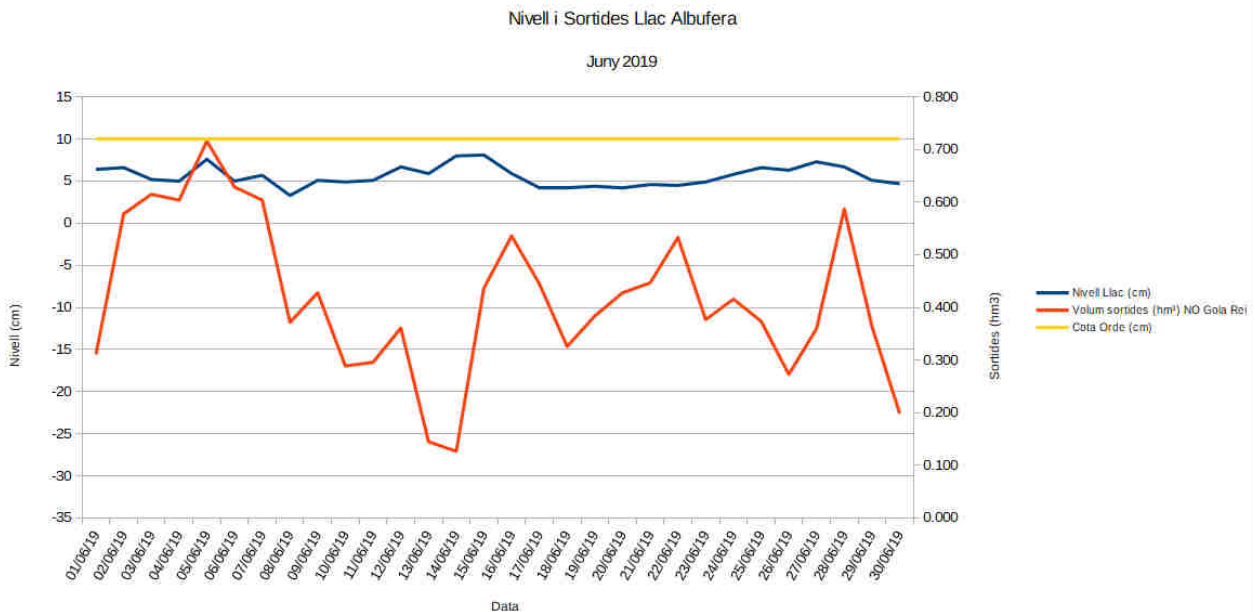
Aquesta fotografia aèria del satèl·lit "Sentinel", de desembre de 2019 permet observar l'extensió de la perellonada en aquesta data. S'observa clarament la inundació de la zona de Sollana produïda per l'aportació de la Séquia Real). També s'observa la intensa rentada del llac que es produeix en moments d'aportacions i comportes obertes.

El color de la foto permet distingir bé aquells tancats profunds que es distribueixen per la zona nord i sud-est del llac.

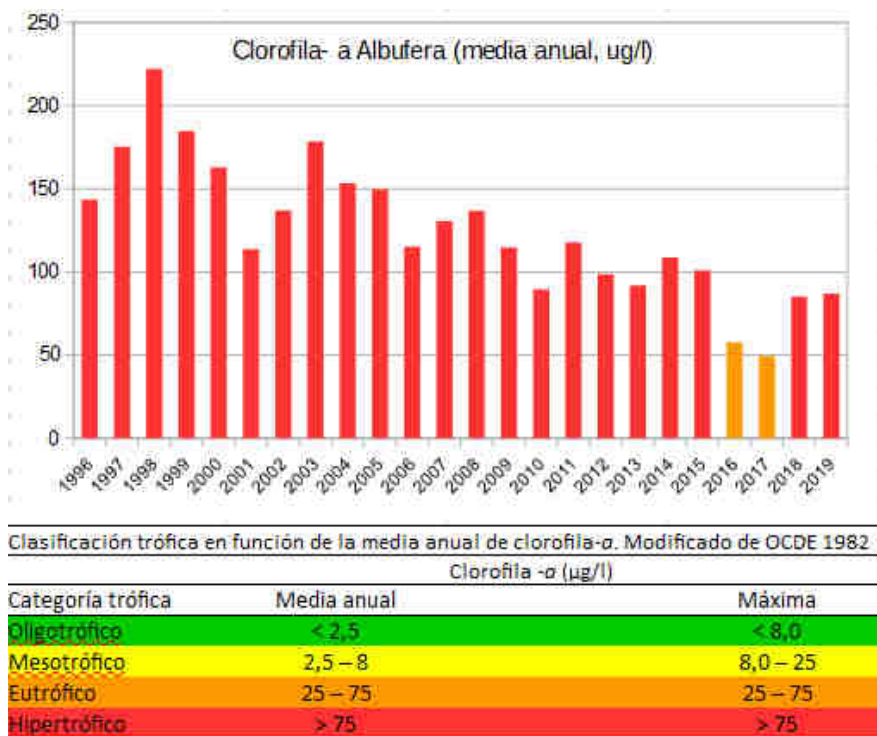
Quant al nivell del llac, aquest es va mantindre la major part d'any concorde amb el qual s'estableix en l'ordre reguladora amb l'excepció del mes de juny, la qual cosa va ocasionar la intervenció de la Fiscalia sol·licitant informe sobre l'ocorregut.

En aquesta gràfica pot observar-se més de prop l'ocorregut aquest mes, clarament a causa d'un increment de l'eixida d'aigua per les goles pel maneig de comportes. Cal posar en relleu que situacions similars es produeixen tots els anys quan es pretén realitzar el "aixugó" en la zona del Malvinar, a força de rebaixar el nivell del llac pel fet que alguns tancats no compten amb bombes i motes adequades. Aquesta baixada de nivells al juny quan es troba el freàtic molt baix és perillosa a causa de l'increment de salinitat que pot produir.

Quant a la qualitat de les aigües, la situació és similar a la d'anys anteriors; transparència mitjana de 34 cm, enfront dels 30 de 2017 i 2018 i concentració mitjana de clorofil·la de 87µg/l.

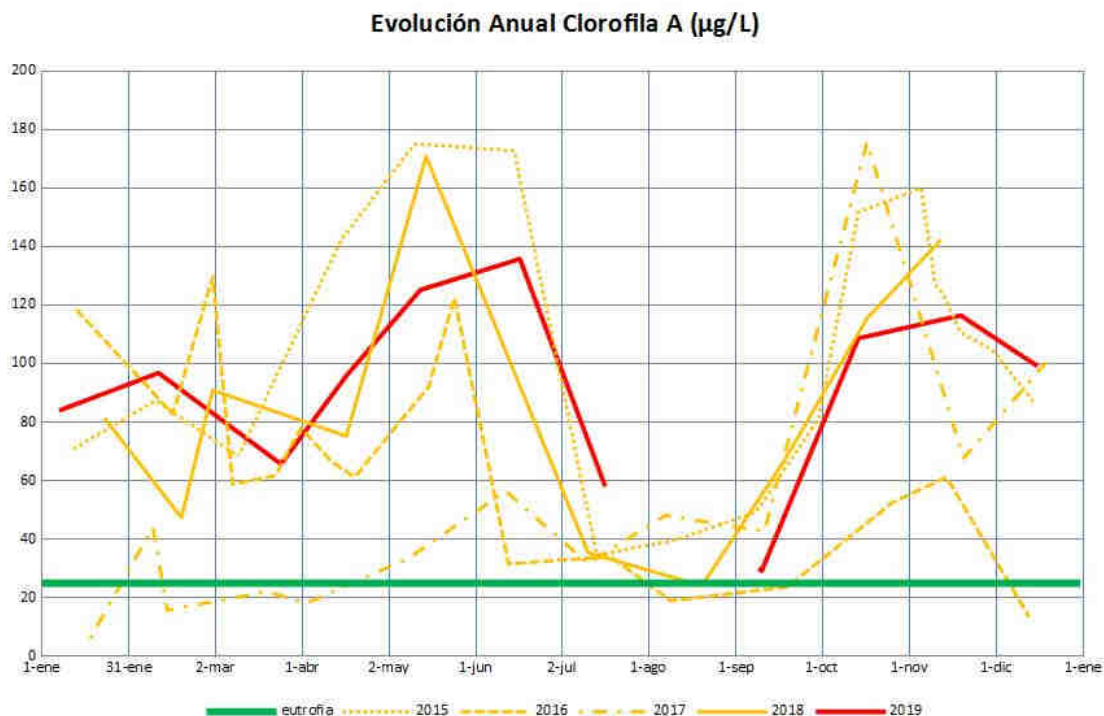

Aquesta transparència més elevada, malgrat que l'alta concentració de clorofil·la podria deure's a un canvi en la massa algal. També és possible que la matèria en suspensió siga més baixa que altres anys, la qual cosa contribueix a la major transparència, malgrat els continus vents de ponent que ocasionen la resuspensió del sediment. Encara que en gran manera és deguda a la concentració d'algues, la resuspensió de sediment contribueix de manera important a la falta de transparència de les aigües. Sembla possible que els temporals hagen contribuït fortament a reduir part d'aquest sediment a través del seu transport per les goles.

La gràfica següent ens indica l'evolució anual de la concentració de clorofil·la A. Com s'observa, els valors elevats es mantenen tot l'any, sense produir-se "fase clara" hivernal. Durant la primavera es produeix un llarg període de tres mesos amb valors superiors a 100 µg/l, conseqüència en gran part de l'escàs flux d'aigua en aquest període i únicament destaca la seua reducció en l'estiu amb un descens fins als 30 µg/l, conseqüència dels grans fluxos d'aigua

procedents de l'arrossar.

A la tardor es produeix un segon creixement amb altres 3 mesos de concentracions superiors a 100 µg/l. Aquests resultats, sobretot els períodes desfavorables d'hivern, ja s'han repetit altres anys. És molt important que es produísca el descens de clorofil·la a l'hivern que permeta el creixement dels macròfits a la primavera.

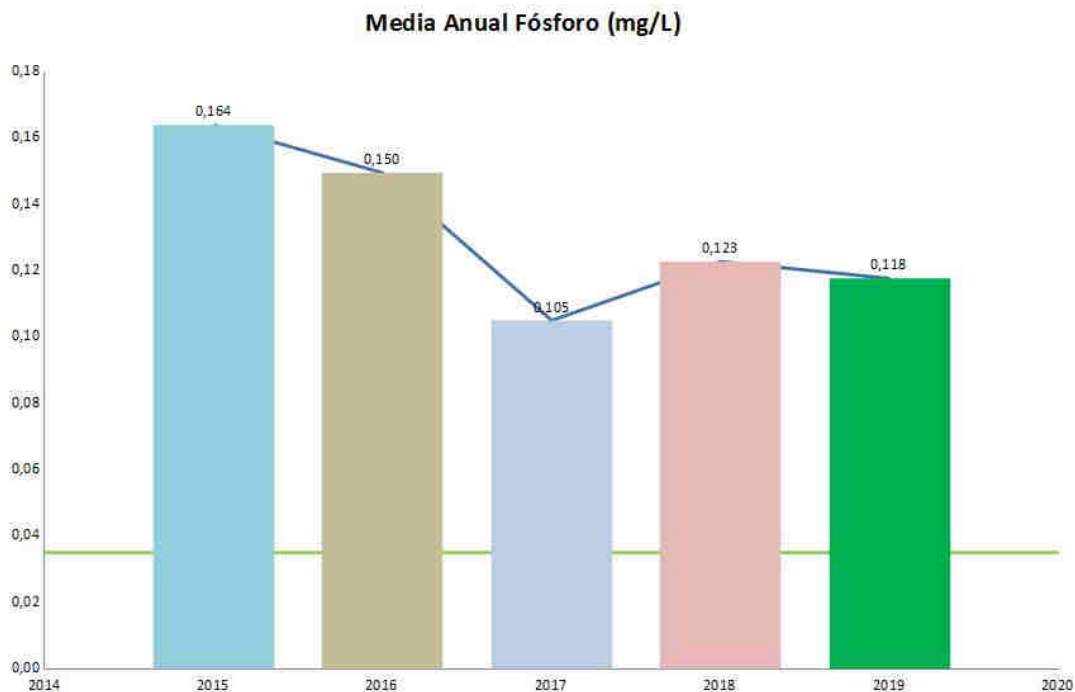
La dependència d'aquesta millora de les circumstàncies climatològiques, fa pensar en una tendència a l'estabilització del paràmetre en uns 80 µg/l, molt insuficient per al compliment dels objectius de la directiva marc de l'aigua i de la d'hàbitats.

Com ja s'ha comentat altres anys, aquests pics tenen una forta dependència de l'absència de fluxos en èpoques d'altres temperatures.

Per desgràcia, un any més, continua sense executar-se cap actuació encaminada a resoldre els abocaments d'aigües residuals en gran part causants de la situació de mala qualitat de les aigües del llac. Són molts anys d'estancament total en la resolució d'aquesta problemàtica.

Una dada esperançadora, no obstant això, és que continua la tendència al descens de la concentració mitjana de fòsfor en les séquies i en el llac, clar indicador de la matèria orgànica en

les seues aigües. Sobretot en condicions de forts vents de ponent.

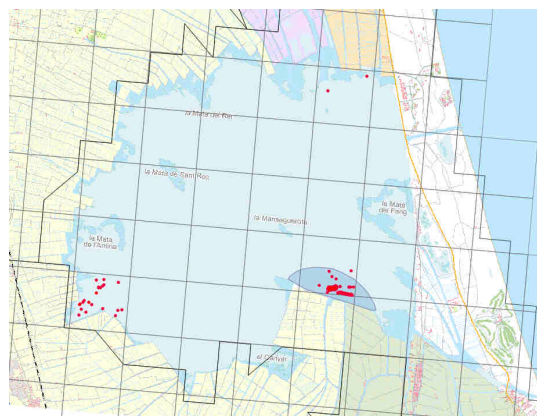
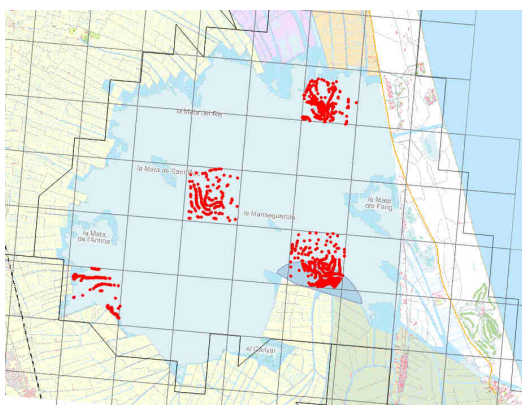
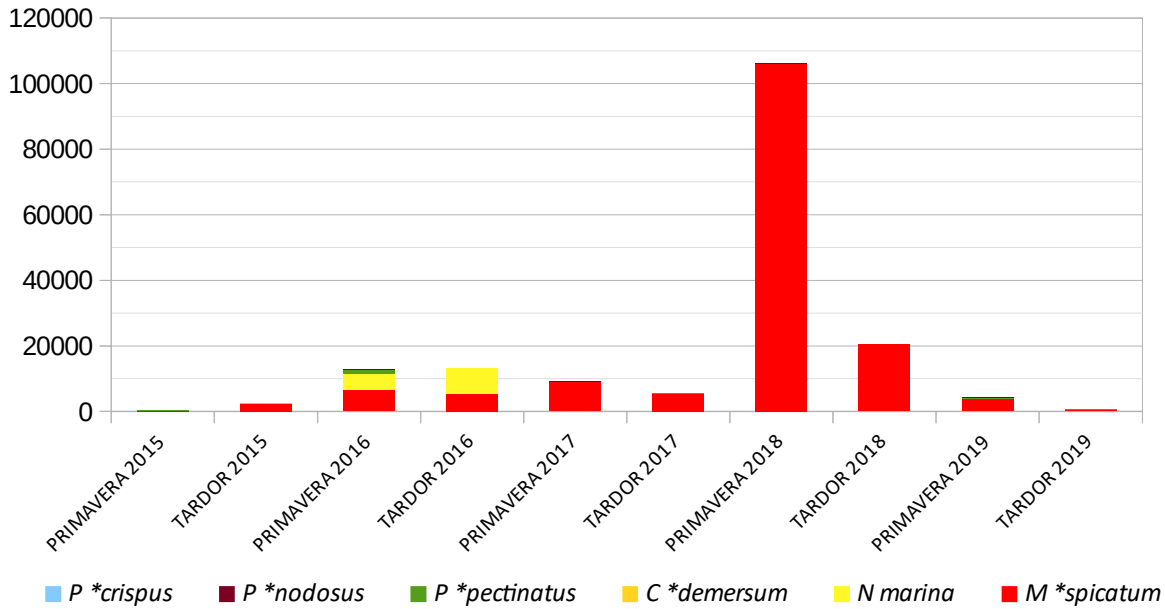
A llarg termini, sabem que la concentració de clorofil·la, i de P total va tindre una tendència ascendent entre 2010 i 2014, possiblement relacionada amb les grans aportacions de la depuradora de Pinedo i la deshabilitació del seu terciari durant una temporada. Recentment s'ha invertit aquesta tendència possiblement accentuada per la proliferació de macròfits aquàtics. Tot això en circumstàncies d'escassetat d'aigua i abundància de temporals, la qual cosa fa ser optimistes amb les possibilitats de recuperació del sistema si es duen a terme les actuacions necessàries per a millorar la situació del col·lector oest i per a garantir suficient flux d'aigua.

Flora aquàtica

Aquesta gràfica i els mapes següents donen una idea de la forta reducció de l'extensió de macròfits que es va produir l'any passat respecte a 2018.

Entenem que ha d'anar lligada als forts vents de ponent que hem patit durant tota la temporada i als temporals tardorencs que van ocasionar forts arrossegaments pel barranc del Poyo, provocant la brusca disminució de la transparència de l'aigua, sobretot en la zona nord del llac.

*AREA (M2)

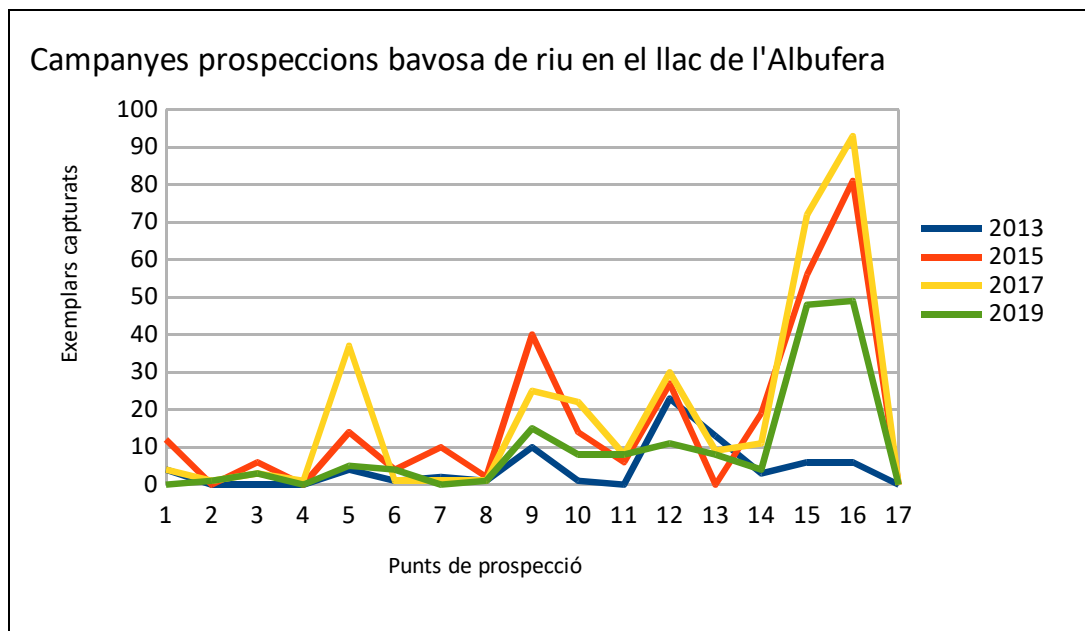

En aquests mapes s'observa la distribució de macròfits tant a la primavera com a la tardor. Aquestes àrees coincideixen amb zones de deposició de sediments i per tant de menor profunditat, zones resguardades de vents dominants. En el cas de la població de la punta del

Llebeig, es veu clarament afectada per les aportacions tardorenques del barranc del Poyo.

Fauna aquàtica

Quant a la fauna aquàtica, el seu seguiment es realitza mitjançant els mostrejos bianuals que realitza la Conselleria, en 17 punts en ribes del llac i de les captures dels pescadors tradicionals. Es constata en 2019 una reducció de la presència de l'única espècie piscícola catalogada encara existent en aquest entorn, la bavosa de riu (*Salaria fluviatilis*) però un notable increment de les gambetes d'aigua dolça *Palaemonetes zariquieyi* i *Atyaephyra desmaresti*.

D'altra banda, les captures dels pescadors durant la temporada no llancen bones xifres per a 2019.

No obstant això, n'hi ha que tindre en compte que aquestes dades estan molt relacionats amb el temps en què s'han mantingut obertes les comportes i per tant són més dependents de la quantitat que de la qualitat de les aigües en les circumstàncies actuals.

TEMPORADA	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/19
MARS ALBUFERA	2.908,00	4.128,30	2.472,85	2.824,00	4.190,00	4.827,02	5.091,00	4468
ANGUILLA *PASTURENCA	1.325,85	1.910,71	363,15	743,00	1.020,00	1.190,85	744,80	440,00
TOTAL ANGUILES ALBUFERA	4.233,85	6.039,01	2.836,00	3.567,00	5.210,00	6.017,87	5.835,80	4908
*LLISA /*MUJOL	82.501,88	126.347,30	133.809,62	197.943,00	128.000,00	147.749,46	130.672,00	116.000,00
CARPA/*TENCA	9.589,50	6.900,00	12.105,00	18.535,00	19.067,00	11.963,55	15.794,00	11560
LLOBARRO	441,40	465,55	224,99	130,00	134,00	21,50	473,00	62
CRANC BLAU						985,40	4.099,00	5500
LUCIO	1.369,90	555,00	397,50	0,00	0	21,50	968	160

Altres espècies piscícoles amenaçades absents en l'actualitat del llac, com són el samaruc i el fartet mantenen les seues poblacions en ullals i mallades, considerant-se el seu estat comparativament bo respecte als últims anys;

Espai RN 2000	Espècie	Esforz (núm. mornells x núm. prospeccions)	Resultats (Ex. capturats)	Estat població ¹ 2019
P.N. l'Albufera (Surgències)	Samaruc (<i>V. hispanica</i>)	32	33	1 Moderadament bo (1-5)
P.N. l'Albufera (Malladas)	Samaruc (<i>V. hispanica</i>)	32	736	23 Bo (> 5)

Totes aquestes dades poden trobar-se dins de la normalitat. Quant a la marjal, cal destacar dos qüestions; enguany, en la major part dels tancats es va abandonar sense gestionar-se la palla de l'arròs i es van detectar alguns podriments durant la primera quinzena de novembre. Afortunadament es va tractar principalment de tancats que no desguassen al llac i el vent i el fred dels últims dies del mes va evitar el podriment generalitzat de 2018. No obstant això, es constata un any més que la major part de la palla en els tancats, que són les zones més sensibles, ni es crema ni es gestiona.

Cal que s'obligue al compliment del que s'estableix en les mesures agroambientals per les quals els agricultors cobren les primes.

Enguany per primera vegada s'ha realitzat un seguiment d'invertebrats aquàtics en l'arrossar;

¹ Conservació de samaruc, fartet i punxoset en la Comunitat Valenciana. Balanç de 25 anys de treball. Informe tècnic Servei de Vida Silvestre 06/2015.

l'abundància i diversitat d'aquests organismes, tant a l'hivern com a la primavera es considera un indicador d'interés per al seguiment de la biodiversitat del parc natural i per tant s'incorporarà al programa de seguiment general realitzat per la Conselleria. Aquest seguiment s'ha realitzat principalment al mes de gener per la qual cosa es correspon realment amb dades de l'any 2020, així que la seua anàlisi es realitzarà en la pròxima memòria anual. L'interessant és relacionar les diferents pràctiques agrícoles, en particular la inundació hivernal i la gestió de la palla amb les dades d'abundància i diversitat d'invertebrats. Cal esmentar succintament que s'observa la menor qualitat del medi aquàtic en la zona nord del parc i la millora del medi en els arrossars de Sollana que han mantingut el flux hivernal.

D'altra banda, és necessari destacar la situació dels “petxinot” o bivalves, espècies catalogades i antany abundants en les séquies del parc natural; la població d'uniònids (“petxinots”) del P.N. de l'Albufera és una de les més importants de la Comunitat Valenciana, tant per la presència de les tres espècies representades en el nostre territori (dos d'elles incloses en el Catàleg Valencià d'Espècies de Fauna Amenaçades en la categoria de Vulnerable), com per l'extensió ocupada. Des de l'any 2005 es realitzen mostrejos periòdics per a comprovar la seua evolució.

Des de l'any 2016 s'observa un descens continuat en els valors d'abundància d'aquestes espècies en les séquies del parc natural en pràcticament totes les estacions de mostreig i per a totes les espècies. S'observa una diferència clara entre les poblacions situades al voltant de l'arrossar i aquelles situades en els límits del parc, allunyades d'aquest cultiu, de manera que aquestes últimes, on predomina *P. littoralis*, presenten tendències a l'alça mentre que les primeres, amb major presència d'*O. mancus* i *A. anatina* tenen tendències totalment contràries, fins al punt d'haver desaparegut en algunes de les estacions de mostreig.

Aquest fet apuntaria a una afecció relacionada amb el cultiu de l'arròs, no obstant això, segons informació del Servei de Sanitat Vegetal d'aquesta Conselleria, no s'han produït canvis significatius en els tractaments amb fitosanitaris recentment que pogueren tindre relació amb l'efecte observat en aquest espai natural des de 2016.

La hipòtesi que sembla més ajustada a la realitat és que són els dragatges periòdics de séquies sense retornar els exemplars extrets a l'aigua, la principal causa d'aquesta situació; les comunitats de regants són coneixedores de la seua obligació de revisar i retornar a l'aigua

aquells exemplars que queden exposats sobre el material extret, però sovint no el duen a terme. Finalment, la presència de bivalves invasors és desigual en les diferents estacions mostrejades. La clòtxina asiàtica continua en un procés d'expansió per la xarxa de séquies del Parc, si bé les densitats registrades es mantenen en valors estables. Per part seua, la clòtxina zeburada manté una presència discreta, amb abundàncies menyspreables en aquells llocs en els quals s'ha detectat. Fins al moment no s'ha observat relació directa entre la presència d'aquestes EEI i el declivi dels petxinots, per exemple en la séquia de la Tancada, amb una abundant colònia de clòtxina asiàtica, s'ha registrat un increment en la densitat de Potomida en els últims anys.

Quant a plaguicides, a la presència habitual dels fungicides tebuconazol i procloraz en l'aigua del llac s'ha unit aquests últims anys la de la azoxitrobina. L'insecticida acetamiprid es ve usant sovint i en canvi l'herbicida penoxulam apareix per primera vegada l'any 2019.

Cal recordar que l'acetamiprid és tòxic per als invertebrats aquàtics i el zooplàncton.

L'any passat es va realitzar en les instal·lacions del Palmar una experiència amb diferents concentracions de “*azoxistrobin*”, antifúngic incorporat en els últims anys per al tractament de la piricularia en l'arrossar. Segons els resultats obtinguts, no semblava afectar els bivalves, almenys a curt termini, a diferència dels peixos (gambúsia) que morien molt ràpidament en sotmetre'ls al tractament.

Per fi, ja que es tracta del grup més important i representatiu del parc, és necessari realitzar una ràpida avaluació de les tendències de les seues poblacions durant el període estudiat.

Les aus són un gran indicador de l'estat del medi. No obstant això, les diferents espècies poden ser indicadores de bon i mal estat de conservació.

Les aus hivernants en la temporada 2018/2019 al parc natural de l'Albufera han sigut uns 75.000 exemplars, com és habitual. En la temporada s'han censat 126.000 aus en tota la Comunitat, la qual cosa demostra la gran importància que continua tenint l'Albufera en el context general i també que la xicoteta zona de “El Fondo” amb 30.000 exemplars concentra moltes més aus atesa la seua xicoteta grandària.

Es constata que continua el fort increment del picatort, amb més de 8.500 exemplars, i -potser lligades a aquest-, la disminució d'esplugabous i agrons. No obstant això, ha sigut una bona temporada per a martinet, gomet i agró blanc. També el flamenc supera els 6.000 exemplars.

Els anàtids continuen el seu descens; s'han comptat 26.942 exemplars, molt inferiors als

números de 2017/2018 i a la mitjana de les 6 últimes temporades. Pot destacar-se que és, generalment, la major o menor abundància de sivert la que marca l'increment o disminució global del nombre d'aquàtiques i aquest any sol es van visualitzar 1600 exemplars, mentre que els números de sarcet han superat notablement la mitjana habitual.

Es constata, com quasi tots els anys, que les concentracions disminueixen fortament a l'inici de les tirades de caça. Durant aquest any la caça en càbiles ha sigut especialment "intensa" a causa de coincidir amb forts vents, descendant les aus un 40% respecte als números de la setmana anterior.

Quant a la seua distribució, cal indicar que els anàtids es concentren en zones de reserva a l'inici de la temporada de caça i que el seu número i temps de permanència ve donat principalment per la pressió cinegètica. La resta de les espècies es distribueixen en funció de les seues característiques per les zones d'hàbitat adequat i per tant, no es veuen tan influïdes per la caça sinó que la seua abundància fluctua en funció del grau d'inundació dels diferents terrenys.

Són les aus nidificants les que proporcionen una major informació sobre la "qualitat" del medi aquàtic;

En 2019 s'han detectat 13.684 parelles d'aus aquàtiques, sense comptar passeriformes. Si bé aquests números són superiors als dels últims anys (mitjana d'uns 10.000 parells) i s'acosten als de 2012, cal destacar l'acusada reducció d'exemplars de garses nidificants en clar contrast amb la millora dels restants grups; el picatort continua augmentant amb més de 700 parelles, mentre que es desplomen agró blau i roig i esplugabous. S'ha constatat l'abandó total de la colònia de cria de Zacarés i problemes d'alimentació a causa del retard en la inundació dels camps per al cultiu de l'arròs com a possibles factors causants d'aquesta situació. És la superfície d'arrossar inundat al final de l'hivern -principalment març- la que determina l'abundància de la reproducció de la garsa real.

Quant a anàtids, el collverd aconsegueix les 3000 parelles, enfront de les 2000 del passat any, el sivert aconsegueix 39 parelles i es comptabilitzen 33 boixos. Aquestes dos últimes espècies es localitzaven pràcticament en les zones de reserva però enguany van criar 22 parelles de sivert en el llac el que és un bon índex de la seua millora ambiental. Igual que la cria d'una parella d'ascles en la Pipa i d'una altra de xarxet marbrenc en el Racó de l'Olla. Torna a constatar-se la major presència de collverd reproductor en els arrossars de la zona de perellonada,

principalment nord i oest.

Respecte a limícoles, la camallonga i altres espècies que nidifiquen en arrossar aconsegueixen màxims, la carregada es manté gràcies a l'estratègia d'eliminar colònies en zones amb escàs èxit reproductor i fomentar altres zones i el corriolet manté la seua tendència a la recuperació.

Quant a aus marines, pel que sembla continuen actuant factors de falta d'aliment en la plataforma continental pel que es continua constatant descens de la població de xatrac d'albufera i gavina comuna si bé la resta de les espècies es recuperen lleugerament.

Per fi, val la pena ressaltar alguna dada respecte a passeriformes nidificants; constatant el manteniment de poblacions de la majoria de les espècies, principalment en les ribes nord del llac i s'han detectat 8 mascles de xitxarra bigotuda; espècie molt mediterrània i exigent quant a qualitat del medi.

En resum, es mantenen les tendències a increment d'espècies menys exigents en qualitat, més grupals i dependents de la salinitat del medi; també espècies més molestes per als agricultors. Sembla millorar la capacitat d'acolliment del llac per a les espècies nidificants i disminuir la de l'arrossar.

3. NOVETATS LEGISLATIVES

Decret de modificació del règim jurídic del parc

L'11 d'abril es va publicar el decret 52/2019, de 29 de març, del Consell de la GVA, de modificació del Decret 71/1993, de règim jurídic del Parc Natural de l'Albufera, que actualitza el règim jurídic establert en el Decret 71/1993, i ho fa concordant amb el que estableixen les sentències que van afectar el PRUG en vigor.

També modifica les competències d'autorització i emissió d'informes, atorgant-les a l'òrgan competent en matèria d'espais naturals protegits de la Generalitat Valenciana, tal com regeix en

altres parcs naturals i derogant la figura (de facto ja no actuava durant els últims anys) del Consell Directiu.

El decret modifica lleugerament la composició de la Junta Rectora, i inclou alguns nous membres. Per aquest motiu, ha sigut necessari procedir a la sol·licitud de designació de nous representants. En la pròxima reunió de la Junta, es procedirà a la seua “reconstitució”.

El decret estableix la creació, en el si de la Junta Rectora, d'una comissió tècnica, a través de la qual s'emporte un seguiment i una avaluació del règim hídric del Parc Natural de l'Albufera, i publica una cartografia dels límits del parc natural, que no implica la modificació dels límits establits al Decret 71/1993 i la modificació d'aquest pel Decret 258/2004.

També publica una cartografia amb els límits del parc natural, en una escala de major detall, concorde als mitjans tècnics actuals i es realitza una redelimitació textual. De totes aquestes qüestions, va ser informada la Junta Rectora en les sessions corresponents.

La publicació d'aquest decret obri camí per a la tramitació dels nous PORN i PRUG del parc. A tal fi, durant 2019 es va contractar una assistència tècnica que iniciarà els seus treballs en 2020.

Amb la publicació d'aquest decret, s'obri el camí a la modificació del PRUG del Parc Natural. La Conselleria ha decidit igualment i de manera paral·lela, iniciar la revisió del PORN del parc. A la fi de 2019 s'elaboren els documents de participació pública de tots dos documents el tràmit dels quals s'iniciarà en 2020. Igualment s'elabora i tramita l'assistència tècnica per a treballs de la memòria del PORN que es desenvoluparà en 2020.

4. ACTUACIONS DE GESTIÓ

4.1. SEGUIMENT DE LA QUALITAT DEL medi

Programa de seguiment de qualitat dels aiguamolls

Els guardes d'espais naturals, coordinats per la tècnic especialista en qualitat d'aigües, realitzen un seguiment al llarg de tot l'any, tant en la llacuna de l'Albufera, amb mesuraments de paràmetres hidromorfològics, fisicoquímics i biològics en punts de mostreig, com de séquies en arrossars durant determinades èpoques de l'any. Els paràmetres que es determinen són profunditat del disc Secchi, Oxigen dissolt (mg/l O₂), Conductivitat (µS/cm), Microcistines (µg/l), Fòsfor total (mg/l P), DBO (mg/l O₂), Nitrats (mg/l NO₃), Amoníac no ionitzat (mg/l NH₃), Clorurs (mg/l Cl), Sulfats (mg/l SO₄), Coure dissolt (µg/l Cu) i Mercuri dissolt (µg/l Hg).

En total, es prenen mostres en 40 punts del parc, repartits entre el llac, la marjal, les principals séquies, els punts d'abocament de les depuradores, i en els Ullals. La freqüència de pressa depén de la importància del lloc per a determinar l'estat de les aigües del parc, encara que davant una situació d'abocament que puga causar un mal significatiu al medi es pot augmentar la freqüència de pressa. Generalment són mesures mensuals. També es realitza un control quantitatiu de les aportacions hídriques.

A continuació es resumeixen algunes dades obtingudes durant 2019 en el P. N. de l'Albufera (llac i séquies) respecte d'alguns dels seus problemes més importants: eutròfia, plaguicides i salinització.

Evolució de la situació d'eutrofia en els últims 20 anys

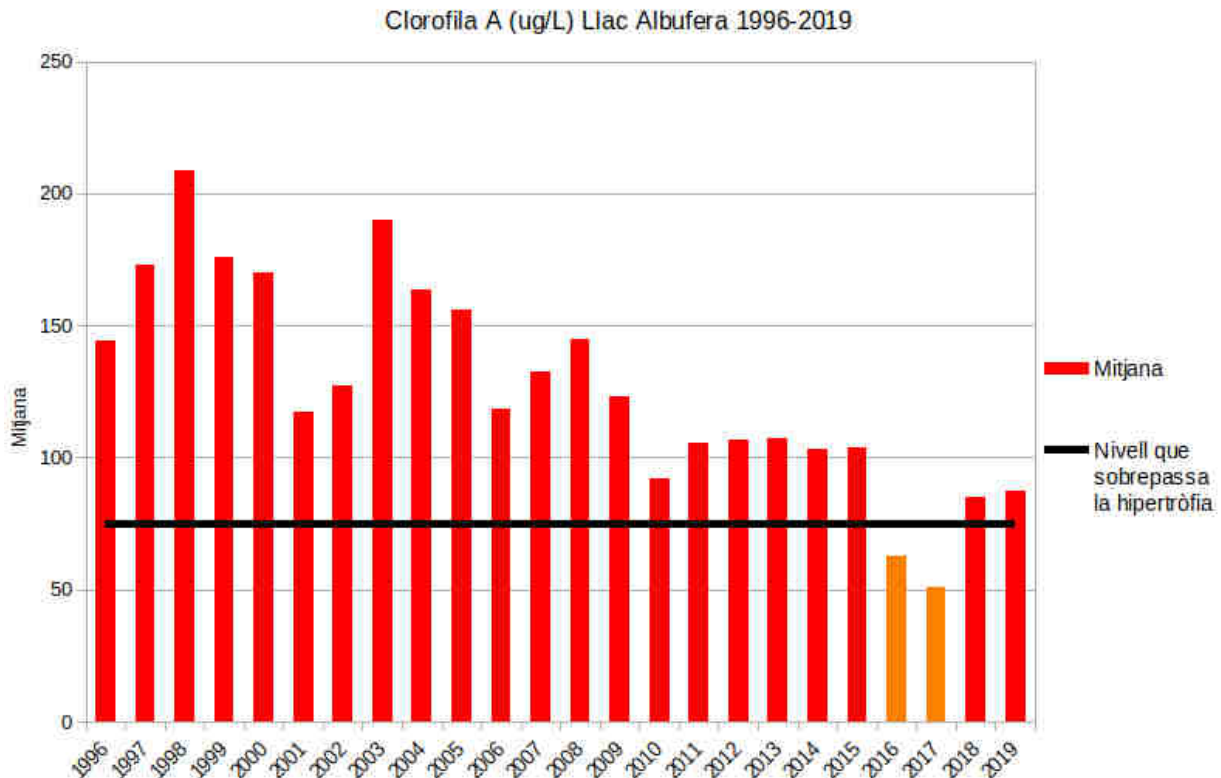
L'eutrofització és una de les conseqüències dels processos de contaminació orgànica produïts per un excés de nutrients en l'aigua, principalment nitrogen i fòsfor. Aquest augment de nutrients provoca un creixement massiu de fitoplàncton que augmenta la terbolesa de l'aigua impeding el creixement de macròfits, pèrdua de la biodiversitat, etc.

Com a paràmetre indicador d'eutrofització s'utilitza fonamentalment la concentració de clorofil·la, però són també indicadors secundaris la matèria en suspensió, el color de l'aigua en el llac i la quantitat de nutrients (P i NO₃-) que aporten les séquies.

Variació anual de la concentració de clorofil·la (**ug/l) en el llac de l'Albufera.

Tabla 1. Clasificación trófica en función de la media anual de clorofila-a. Modificado de OCDE 1982

Categoria trófica	Clorofila -a (µg/l)	
	Media anual	Màxima
Oligotròfico	< 2,5	< 8,0
Mesotròfico	2,5 - 8	8,0 - 25
Eutròfico	25 - 75	25 - 75
Hipertròfico	> 75	> 75

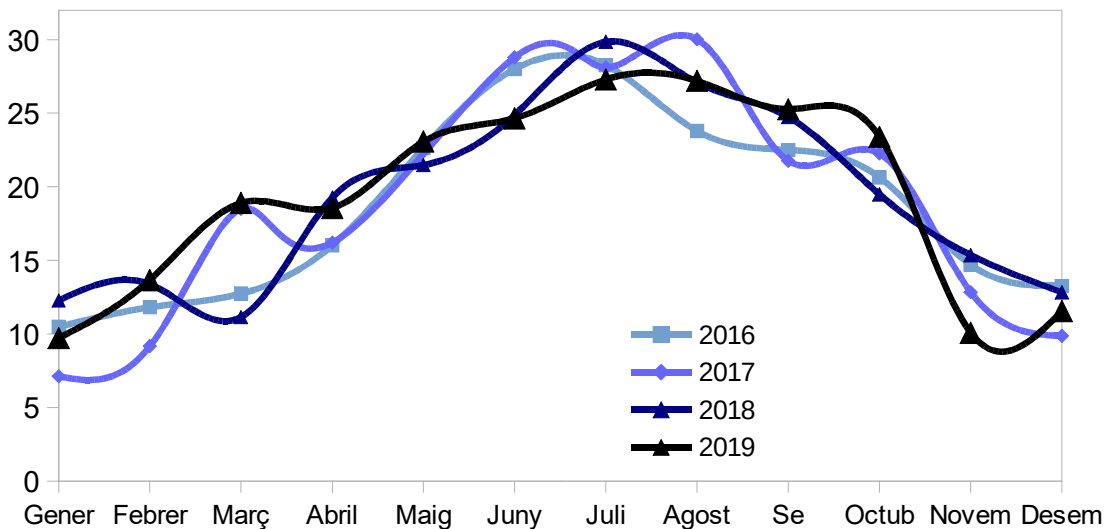

Com s'ha comentat, la mitjana de l'any 2019 ha pujat respecte a 2018, 2017 i 2016. No és un augment significatiu, però manté el llac en un estat que sobrepassa la hipertròfia, i per tant s'ha de continuar incidint en les principals causes d'aportació de contaminació en el llac.

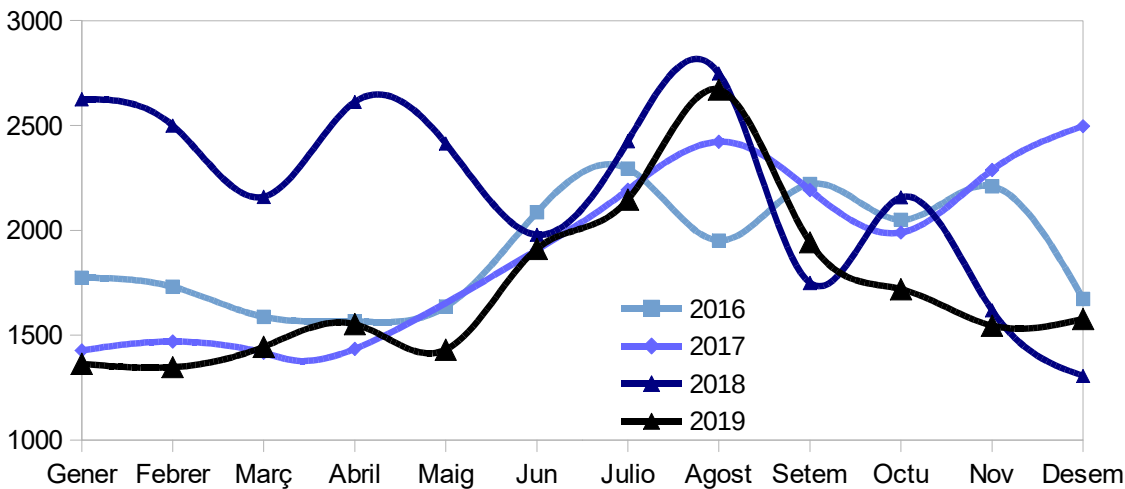
Cicle anual 2019

A continuació s'aporten gràfiques de l'evolució dels diferents paràmetres físics i químics analitzats durant 2019 i els anys anteriors en el llac de l'Albufera.

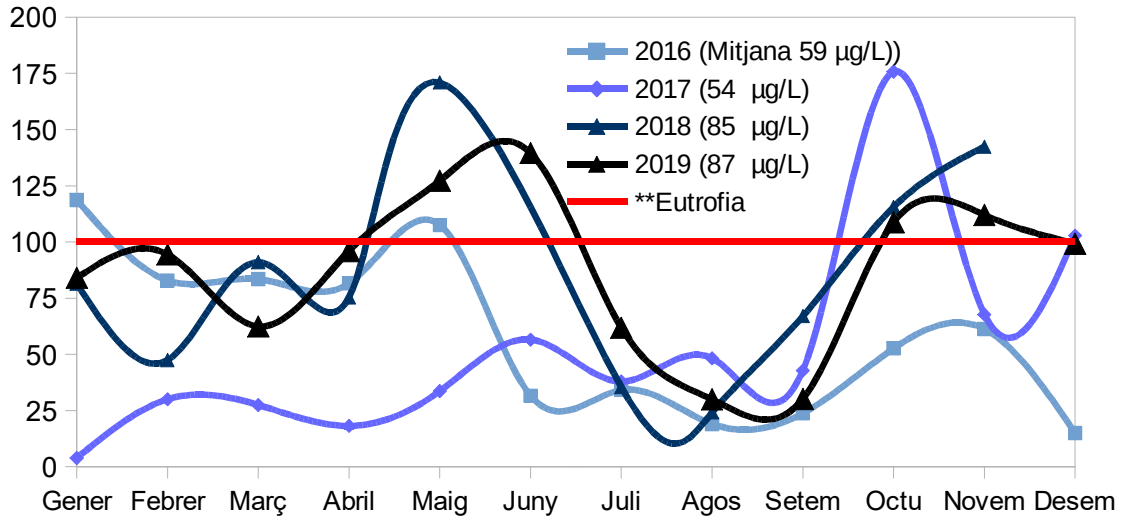
Temperatura (°C)

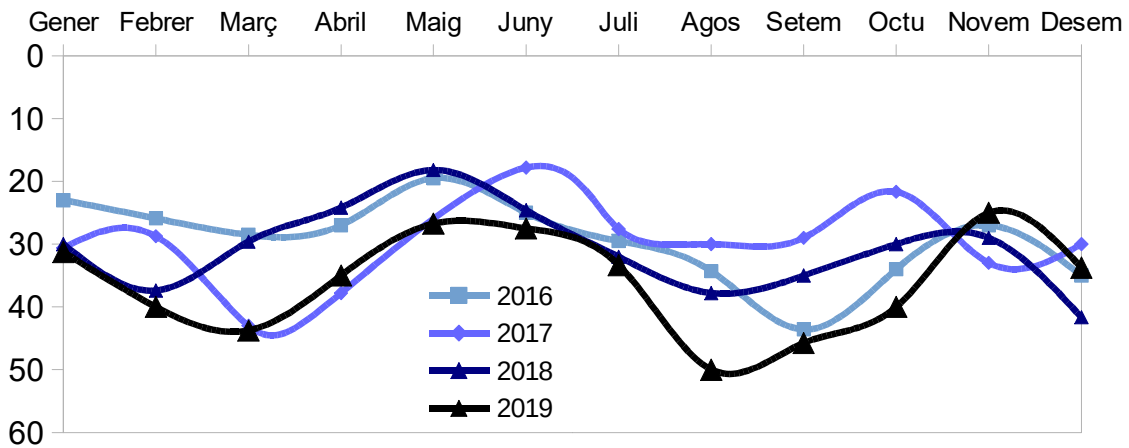
Conductivitat (µS/cm)

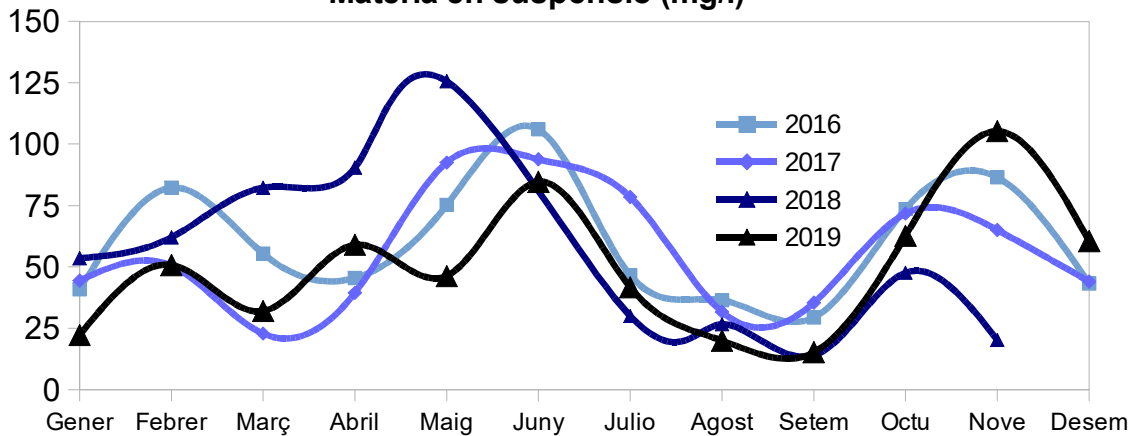
Clorofil·la a (µg/L)

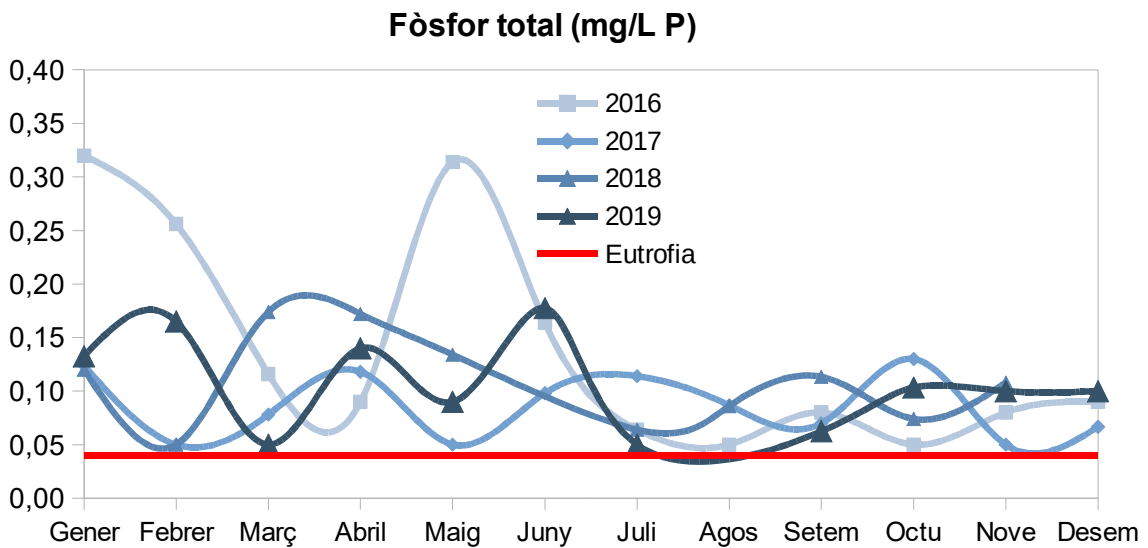
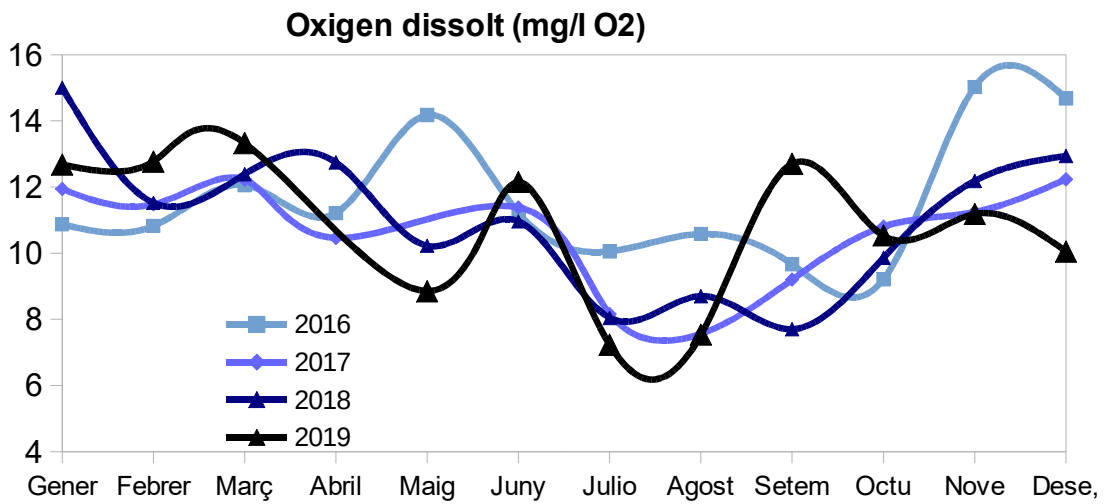
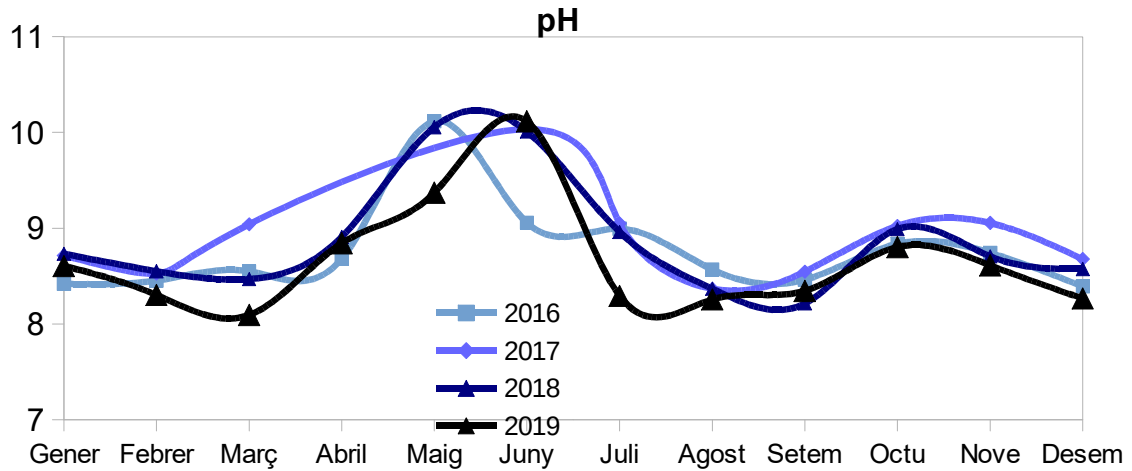

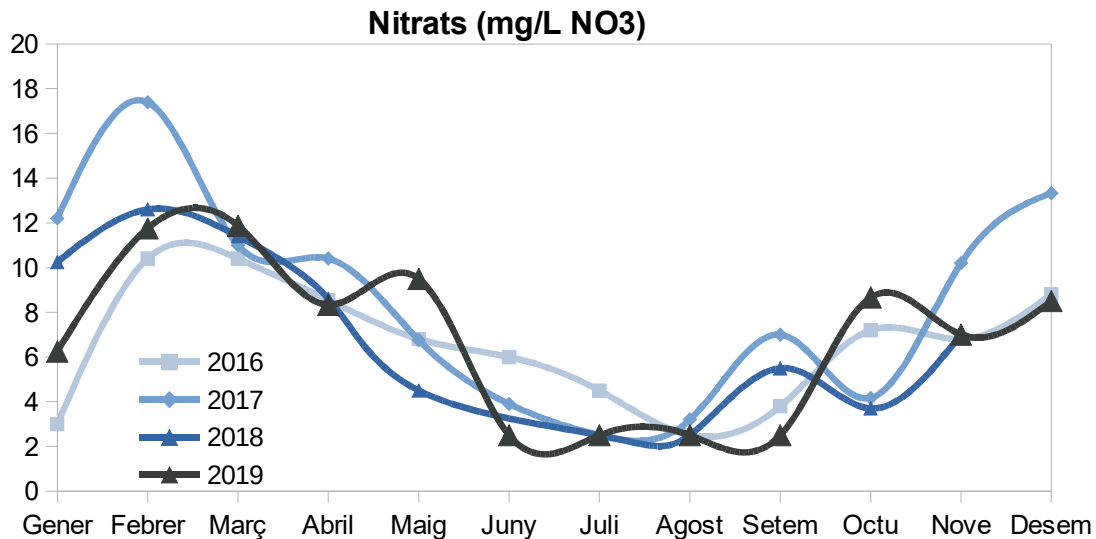
Transparència disc Secchi (cm)

Matèria en suspensió (mg/l)

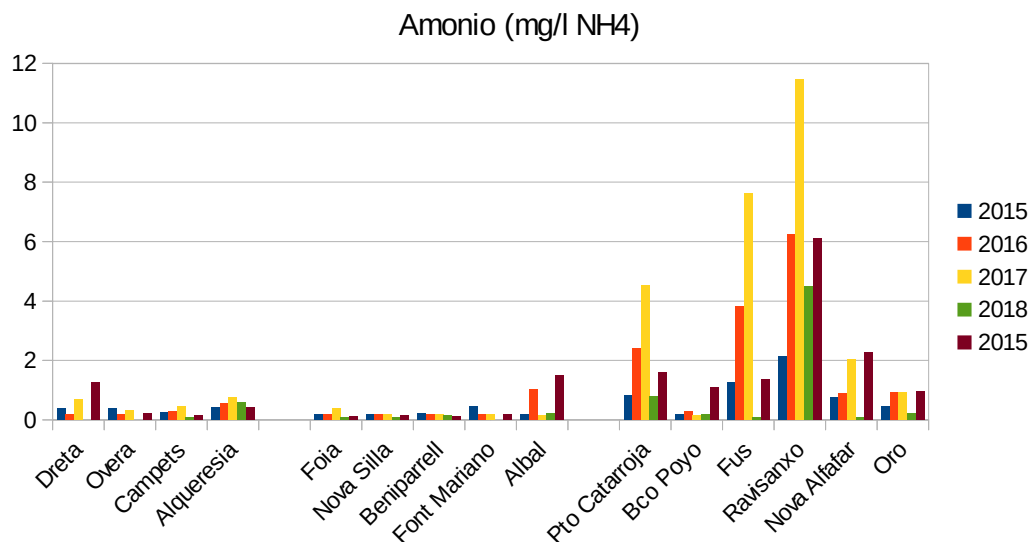
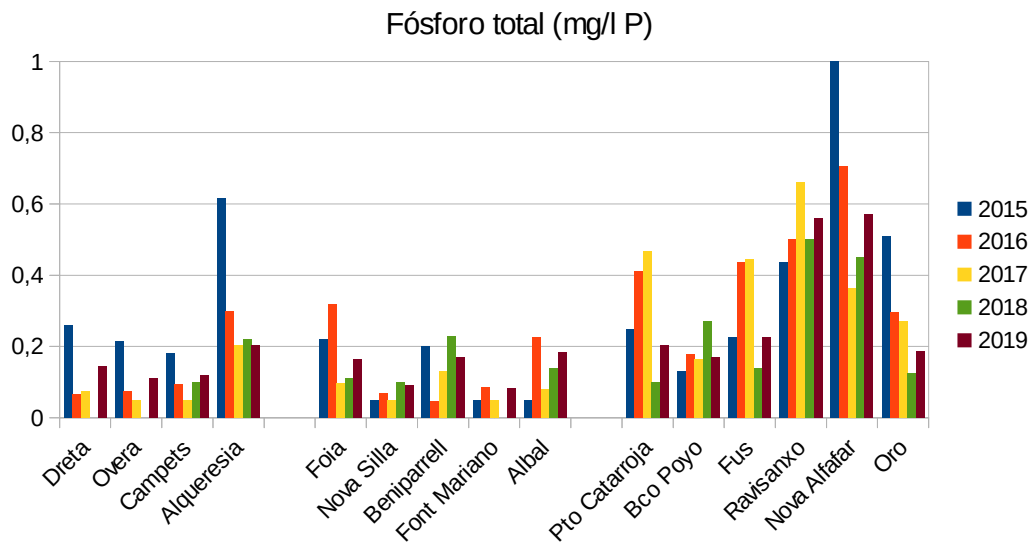
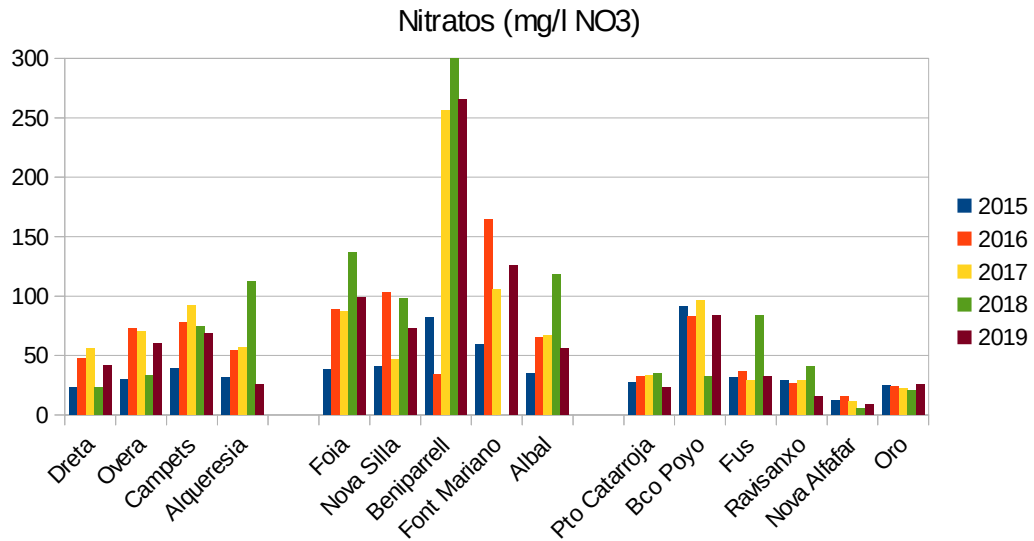

Respecte a la temperatura el més ressenyable és la brusca baixada de temperatura el mes d'octubre.

La conductivitat, elevada en 2018 després d'un període de sequera, baixa amb les tempestes de finals d'any i s'ha mantingut en valors normals durant 2019, amb l'increment habitual de l'estiu. La clorofil·la amb un valor mitjà anual en 2019 de 87 µg/l, presenta valors molt elevats pràcticament tot l'any, amb 8 mesos superiors a 80 µg/l. L'hivern no va presentar "fase clara", la primavera amb un llarg període de tres mesos amb valors superiors a 100 µg/l, únicament destaca l'estiu amb un descens fins als 30 µg/l, i un segon creixement a la tardor amb altres 3 mesos de concentracions superiors a 100 µg/l. Aquests resultats, sobretot els períodes desfavorables d'hivern, ja s'han repetit altres anys. És molt important que es produïska el descens de clorofil·la a l'hivern perquè permet el creixement dels macròfits en la primavera.

No obstant això la transparència determinada amb el disc de Secchi és elevada, la qual cosa podria ser degut a un canvi en la composició algal. També la matèria en suspensió és més baixa que altres anys. Encara que en gran manera és deguda a la concentració d'algues la resuspensió de sediment en aquest llac també es dona de forma succinta pel fort vent de ponent, que contribueix de manera important.

A continuació s'aporten gràfiques de l'evolució d'alguns paràmetres químics analitzats durant 2019 i els anys anteriors en les séquies més importants del parc natural.

Els nitrats són més abundants en les séquies i barrancs d'oest. Destaca el Barranc de Beniparrell amb concentracions molt més elevades els últims anys. L'origen podria ser aigües subterrànies. El fòsfor i amoni són molt elevats en les séquies del nord i Alqueresia per entrades d'efluents de depuradores i aigües residuals no depurades.

Determinació de plaguicides

Es van prendre mostres en el llac des de juny el mes de setembre, èpoques de tractaments en l'arròs, amb els següents resultats, entre els anys 2017 i 2019:

Resultats de les anàlisis de pesticides (ppb) en el llac de l'Albufera

	Mes	2017					2018					2019				
		A1	A2	B1	B2	C2	A1	A2	B1	B2	C2	A1	A2	B1	B2	C2
Tebuconazole (ppb)	juny	0,19	0,2		0,18	0,2										
	jul				0,24	0,3	0,43	0,9	0,37	0,27	0,33	0,29	0,26	0,3	0,27	
	ag	0,9		0,9			1,02	1,2	0,99	1,02	1,1	0,93	1,05		1,14	
	set															
Acetamiprid (ppb)	Juny															
	Jul						0,13									
	Ag	0,1		0,1			0,11	0,11	0,1	0,11	0,11	0,13	0,17		0,14	
	Set	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1										
Procloraz (ppb)	juny															
	jul															
	ag	0,3		0,2			0,29	0,25	0,24	0,20	0,24	0,19	0,27		0,18	
	set		0,1	0,1	0,1	0,1										
Azoxitrobina (ppb)	juny											3,8	1,93		1,38	
	jul											0,1	0,1	0,1	0,1	
	ag						1,65	1,82	1,54	1,1	1,1					
	set		0,1	1,1	0,1	0,7										

	Mes	2017					2018					2019				
		A1	A2	B1	B2	C2	A1	A2	B1	B2	C2	A1	A2	B1	B2	C2
Penoxulam (ppb)	jul												0,27	0,26	0,21	0,27
	ag													0,1		
	set												0,61	0,29	0,24	0,73
Tiabendazol (ppb)	juny										0,25	0,25		0,22		
	jul															
	ag															

Llac de l'Albufera, punts de mostreig. Fuente: Visor cartogràfic - Generalitat Valenciana

Concretament en 2019, les dades obtingudes, en ppb, van ser:

Llac Albufera (*ppb)		*Tebuconazole	*Penoxulam	*Azoxitrobina	*Acetamiprid	*Procloraz
13/05/2019	Nord	A1	0,17			
		A2	0,17			
	Centre	B1	0,17			
		B2	0,17			
	Sud	C2	0,17			
17/06/2019	Nord	A1	0,23	0,73		
		A2	0,25	0,61		
	Centre	B1	0,19	0,29		
		B2	0,22	0,24		
	Sud	C2	0,21	0,52		
17/07/2019	Nord	A2	0,26	0,26	0,10	
	Centre	B1	0,30	0,21	0,10	
	Sud	C2	0,27	0,27	0,10	
09/09/2019	Nord	A1	0,96		4,90	0,10
		A2	1,01		3,37	0,11
	Centre	B1	0,87		3,90	
		B2	1,15		3,65	0,11
	Sud	C2	0,96		4,90	0,10

1. Tebuconazole: el tebuconazole és un fungicida usat en agricultura per a tractar a les plantes enfront de fongs patògens. Mentre que l'administració d'aliments i medicaments d'Estats Units (FDA) determina que és innocu per a humans, l'Agència de Protecció de Medi ambient (EPA) ho té llistat com a possible cancerigen d'acord amb la classificació de toxicitat d'OMS, el Tebuconazole est á en el grau III el que significa que presenta un perill lleu.

- Acetamiprid: Es tracta d'un insecticida inodor neonicotinoide produïda sota els noms comercials Assail, i Chipco per Aventis CropSciences. Acetamiprid es classifica com a poc probable com a cancerigen en éssers humans. Acetamiprid té una toxicitat aguda i crònica baixa en mamífers, sense evidència de carcinogenicitat, neurotoxicitat o mutagenicitat. La EPA (Agència de Protecció Ambiental dels EUA) classifica la seua toxicitat com de categoria II en estudis orals aguts en rates, de categoria III en estudis de contacte cutani i inhalació aguda en rates, i de categoria IV en estudis d'irritació de pell i ulls en conills.

- Azoxitrobina: La azoxitrobina nom comercial: Amistar, Syngenta és un fungicida sistèmic comunament utilitzat en l'agricultura. La substància s'usa com un agent actiu que protegeix plantes i fruites / verdures de malalties fúngiques.

- Procloraz: Imidazol amb activitat fungicida preventiva, curativa i eradicant. No és pròpiament un fungicida sistèmic però mostra certa acció traslaminar. Actua impedit la síntesi de l'ergosterol, component essencial de la membrana cel·lular, bloquejant la desmetilació en posició C14. Es degrada en el sòl a una sèrie de metabòlits principalment volàtils; la degradació no depèn del pH però sí de la flora microbiana. Absorbeix molt bé als col·loides del sòl i no es lixivía fàcilment, segons tipus de sòl. La seua vida mitjana en el camp és de 5 dies en sòls argilencs i de 37 dies en els arenosos. El pH àcid li propicia estabilitat, la que també està en relació directa amb el contingut de matèria orgànica.

En general, s'observa un canvi en l'ús de pesticides amb el pas del temps: Acetamiprid, Procloraz i Azoxitrobina, comuns en el període 2017-18, deixen d'observar-se en el 2019; l'herbicida Tiabendazol es comença a usar en 2018 i s'observa en escasses concentracions i en pocs punts de mostreig; el fungicida Tebuconazole s'empra en tots els anys d'estudi, templado menys comú en 2019.

Destaquen les concentracions observades en 2018: dades superiors a 1 ppb de Azoxitrobina i concentracions elevades de Tebuconazol. També s'observen altres pics de concentracions: 0.9 ppb de Tebuconazol en 2017 i 0.5-0.7 ppb de Penoxulam en 2019.

La resta de concentracions oscil·len entorn de 0.1 ppb i són una mica majors en 2018.

Seguiment d'avifauna

La Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural, a través de l'Oficina de Gestió Tècnica del Parc Natural de l'Albufera, duu a terme un seguiment periòdic de la biodiversitat d'aquest espai protegit, especialment de la comunitat d'aus. De la mateixa manera, es desenvolupen una sèrie d'accions encaminades a millorar el grau de coneixement de les diferents espècies de fauna i flora, així com el desenvolupament d'un programa de restauració d'ambients degradats i/o fràgils, a més de coordinar tota mena d'actuacions dutes a terme en el seu àmbit d'actuació, algunes d'elles corresponents a diferents Serveis o unitats orgàniques adscrites a la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural.

Com tots els anys, en 2019 la Direcció General de Medi Natural va contractar la realització de censos d'avifauna en l'àmbit del parc, especialment les aus catalogades que crien i que són especialment vulnerables, com el corriol camanegre. L'entitat SEO-Bird-Life amb la qual la Generalitat Valenciana manté un conveni de col·laboració per a actuacions en aquest parc natural, realitza els censos amb la col·laboració dels guardes del parc i personal de l'Ajuntament de València.

Resultats de la temporada hivernal 2018-2019

És el període hivernal el moment en què el Parc Natural de l'Albufera rep un gran nombre d'aus aquàtiques i en el qual queda justificada la importància d'aquesta zona humida en el context europeu. Aquesta situació, en gran manera, es troba condicionada a la disponibilitat d'una extensa superfície d'arrossars que roman inundada durant uns quants mesos i és un dels ambients més explotats per les aus aquàtiques.

Els resultats numèrics obtinguts han sigut els següents:

Família/Espècie	Nombre d'exemplars
ESCABUSSONS I CABRELLOTS	
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	51
<i>Podiceps cristatus</i>	21
<i>Podiceps nigricollis</i>	36

RÀLIDS	Nombre d'exemplars
<i>Porphyrio porphyrio</i>	65
<i>Fulica cristata</i>	0
<i>Fulica atra</i>	521

CORBS MARINS	Nombre d'exemplars
<i>Phalacrocorax carbo</i>	2.336

ARDEIDS	Nombre d'exemplars
<i>Ixobrychus minutus</i>	13
<i>Nycticorax nycticorax</i>	646
<i>Bubulcus ibis</i>	430
<i>Ardeola ralloides</i>	1
<i>Egretta garzetta</i>	3.526
<i>Egretta començar el dia</i>	217
<i>Ardea cinerea</i>	1.211

PICATORTS I BECPLANS	Nombre d'exemplars
<i>Plegadis falcinellus</i>	8.581
<i>Platalea leucorodia</i>	0

FLAMENCS	Nombre d'exemplars
<i>Phoenicopterus ruber</i>	6.071

anàtids	Nombre d'exemplars
<i>Anser anser</i>	5
<i>Tadorna tadorna</i>	328
<i>Anas penelope</i>	164
<i>Anas strepera</i>	136
<i>Anas crecca</i>	4.998
<i>Anas platyrhynchos</i>	13.024
<i>Anas acuta</i>	206
<i>Anas querquedula</i>	1
<i>Anas clypeata</i>	6.297
<i>Marmaronetta angustirostris</i>	0
<i>Netta rufina</i>	1.624
<i>Aythya ferina</i>	149
<i>Aythya nyroca</i>	1
<i>Aythya fuligula</i>	3
<i>Oxyura leucocephala</i>	0

LIMÍCOLES.	Nombre d'exemplars
<i>Pluvialis apricaria</i>	530
<i>Vanellus vanellus</i>	2.869
<i>Calidris spp.</i>	677
<i>Philomachus pugnax</i>	146
<i>Llimosa llimosa</i>	182

GAVINES I XATRACS	Nombre d'exemplars
<i>Larus melanocephalus</i>	0
<i>Larus ridibundus</i>	15.757
<i>Larus audouinii</i>	13
<i>Larus fuscus</i>	3.327
<i>Larus michahellis</i>	22

ALTRES	Nombre d'exemplars
<i>Botaurus stellaris</i>	0
<i>Ciconia nigra</i>	8
<i>Grus grus</i>	0

anàtids

Prenent com a referència els dies centrals de gener, període en el qual es realitza el cens d'hivern internacional d'aus aquàtiques (IWC), s'han censat un total de 26.942 exemplars d'anàtids en la ZEPA Albufera de València (sense incloure les típicament hivernants en ambients marins). Aquesta xifra segueix la tendència recent de registrar menys de 30.000 anàtids hivernants, només superada en la hivernada 2017-2018 per la irrupció de cullerot (*Anas clypeata*) com a resposta a les condicions hídriques desfavorables a la Manxa Humida, que suposa una de les principals casernes d'hivernada de l'espècie, condicions que en 2018-2019 no s'han produït.

D'igual manera que en anys precedents, les espècies més abundants han sigut el cullerot i el collverd (*Anas platyrhynchos*), encara que en aquest cens s'ha observat un número molt baix de sivert (*Netta rufina*, de fet, el més baix de la sèrie), i un augment de l'abundància de sarcet (*Anas crecca*). La major part dels anàtids es troba en valors que entren dins dels seus rangs de variació registrats en els últims anys, amb les úniques excepcions del sivert (el cens més baix des de 2007) i el sarcet (el cens més alt des que hi ha registres d'aquesta espècie). D'altra

banda, com s'ha comentat, en el cas del cullerot s'ha registrat un descens notable de la població hivernant respecte a 2017, any en què es va donar el major cens d'exemplars (17.936) dels últims cinc anys com a resposta a les condicions hídriques desfavorables a la Manxa Humida, que suposa una de les principals casernes d'hivernada de l'espècie.

Finalment, en aquest període d'hivernada s'ha censat un únic exemplar de roget (*Aythya nyroca*) una de les dos espècies catalogades a Espanya com En Perill d'Extinció segons el Catàleg Nacional d'Espècies Amenaçades i que ocorren en l'Albufera d'una manera puntual (juntament amb la rosseta *Marmaronetta angustirostris*), sense observar-se presència d'ànec capblanc (*Oxyura leucocephala*). Com és habitual durant els últims anys, la presència d'aquestes espècies és més aviat ocasional i té lloc en la Mata del Fang, aportant un valor afegit a les zones de descans i refugi d'anàtids durant la hivernada, justificant la seua protecció.

Respecte a la variació dels censos d'anàtids al llarg del període d'hivernada, s'observa com per al total d'anàtids s'experimenta un lleuger increment entre els dos primers censos (setmanes anterior i posterior a l'inici de la caça), per a després reduir-se dràsticament el total d'anàtids en tot just dos setmanes en un 60% (una reducció de 21.500 aus). Posteriorment s'experimenta un augment progressiu que porta a un màxim puntual en el cens d'hivern (IWC), per a reduir-se notablement en el transcurs de la setmana de càbiles en un 45% (una reducció de quasi 11.000 aus).

ESCABUSSONS I CABRELLOTS

El cens d'escabussons i cabrellots mostra que, després de l'augment destacable de l'any passat, es redueix el nombre d'escabussonets (*Tachybaptus ruficollis*), tornant a xifres similars a les registrades entre 2014 i 2017, mentre que l'escabussó collnegre (*Podiceps nigricollis*) i el cabrellot (*Podiceps cristatus*) es mantenen en números modestos, menors que en 2018, en una dinàmica fluctuant.

Pel que respecta a la dinàmica temporal de l'abundància d'aus en el període hivernal, n'hi ha un augment gradual del nombre total d'escabussons i cabrellots cap al final de la hivernada. La variació de la distribució de l'abundància d'aus respecte a les localitats mostra, d'igual manera que en anys anteriors, com augmenta el nombre d'escabussons i cabrellots en arrossars en l'últim període de seguiment, mentre descendeix o es manté estable en les àrees de reserva i

llacuna.

Corbs marins

El cens de corb marí (*Phalacrocorax carbo*) obtingut en 2019 és una mica major que en els últims anys, recuperant-se la grandària poblacional registrada en els anys 2014-2015, i en valors pròxims a la mitjana registrada entre 2010 i 2015. En 2019 no s'han obtingut registres de corb de mar emplomallat (*Phalacrocorax aristotelis*) en el tram litoral del parc natural al llarg del període hivernal.

Ardeids

Com ja s'ha indicat en anteriors informes, les espècies d'ardeids suposen, juntament amb els anàtids i les gavines, el grup d'aus que mostren una major abundància durant el període hivernal, aprofitant la inundació durant aquest període dels camps per a alimentar-se de peixos, rèptils i cranc roig americà, principalment. Es tracta perquè, d'un grup d'espècies susceptibles d'exercir un paper d'indicador de la qualitat de l'ambient aquàtic durant la hivernada (tractant aquesta com l'abundància d'aliment i condicions d'alimentació i descans).

En el cens d'hivern de 2019 s'han censat un total de 6.044 exemplars corresponents a 7 espècies, amb un augment de prop de 1.300 aus respecte a 2018, explicat per l'augment de garseta blanca, d'aquest mateix rang. El nombre total d'aus se situa en el rang de variació mostrat pel conjunt d'espècies en els últims anys. Les espècies més abundants, com en anteriors anys, han sigut la garseta blanca (*Egretta garzetta*) i l'agró (*Ardea cinerea*), suposant totes dos espècies el 78,4% del total. No obstant això, en 2019 el cens de martineta (*Nycticorax nycticorax*, censat en el dormidor a la Devesa, per la qual cosa no es tenen dades de la seua distribució espacial) ha superat per primera vegada en la sèrie històrica al d'esplugabous (*Bubulcus ibis*). En aquest sentit, tant la garsa real com l'esplugabous han registrat les menors xifres en l'Albufera des de 2006 i 1998, respectivament.

Picatort, beclà, flamenc, cigonya negra i grua

S'agrupen en aquest apartat aquestes cinc espècies emparentades a nivell d'ordre. Mentre que

el picatort (*Plegadis falcinellus*), el becplà (*Platalea leucorodia*) comparteixen preferències d'hàbitat, referides a terrenys entollats, el flamenc comú (*Phoenicopterus roseus*) prefereix terrenys entollats o inundats, mentre que la cigonya negra (*Ciconia nigra*) i la grua (*Grus grus*) mostren durant la hivernada preferència per ambients més secs, com són els pasturatges habituals a l'hivern en les zones altes de la meitat sud dels arrossars de l'Albufera.

En els últims anys s'ha produït un augment considerable de la població hivernant de picatort i flamenc, havent arribat en 2019 a les xifres màximes registrades per al cas del picatort comú durant la hivernada. En els casos del becplà i grua, l'abundància hivernal del passat s'ha reduït per complet sense obtindre cap registre d'individus en el cens d'hivern (IWC), encara que s'ha registrat un número elevat de grues durant el pas migratori, en el primer cens de novembre.

En el cas de la cigonya negra, augmenta lleugerament per a suposar el màxim hivernal registrat per a l'espècie, i mantindre la xicoteta població establida en la ZEPA des de 2012, i que pot considerar-se com afermada, com a resposta als canvis fenològics i migratològics que experimenta a nivell d'espècie, on una xicoteta porció de la població no realitza l'habitual migració a les casernes d'hivernada a Àfrica, i comença a establir-se i créixer la població hivernant en l'Albufera, d'igual manera que ocorre en altres aiguamolls del Mediterrani.

Rà·l·lids

Pel que respecta als rà·l·lids, s'inclouen les dades de tres de les espècies habituals en la ZEPA Albufera de València. La polla d'aigua (*Gallinula chloropus*) no ha sigut censada íntegrament, a causa de la complexitat del seu cens, que ha de ser exhaustiu revisant cadascun dels canals i séquies del Parc Natural, i a la impossibilitat d'entrar en els vedats de caça per a poder dur-ho a terme. De manera similar, el rascló (*Rallus aquaticus*) requereix d'un cens exclusiu mitjançant punts d'escolta al llarg de tot el perímetre de la llacuna de l'Albufera, aiguamolls artificials i altres llocs adequats per a l'espècie, raó per la qual s'ha descartat el seu cens. Encara que totes dos espècies compten amb dades de censos parcials, aquestes dades no es reflecteixen en el present informe al no ser representatius de la seua abundància real.

En el cas del gall de canyar (*Porphyrio porphyrio*), en 2019 la xifra torna a descendir lleugerament per a arribar a ser el menor cens realitzat des de 2010, primer any que es compta amb un cens complet de l'espècie en l'Albufera. No obstant això, resulta interessant que la

població, considerada sedentària, no es comporte així, i mostre un descens de la seua grandària poblacional al llarg del període hivernal, partint d'una inusual xifra de 181 exemplars a final de novembre, i reduint-se als 65 del cens de gener. Les aus es concentren principalment en el Vedat Nou de Sueca i en àrees de reserva, sent la tendència clarament desigual, i explicant-se el descens de la població durant l'hivern pel descens del nombre d'exemplars censats en arrossars i vedats, a pesar que l'hàbitat utilitzat no resulta afectat pels canvis de l'estat de l'arrossar.

Xatrac i fumarells

Els xatrac i fumarells presenten diferent afinitat d'hàbitat (els xatrac s'alimenten en el litoral, i els fumarells en ambients de marjal inundat), per la qual cosa les seues xifres no es troben relacionades entre si, encara que s'agrupen en formar part de la mateixa família.

De tots dos grups, únicament s'observen durant la hivernada el xatrac becllarg (*Sterna sandvicensis*) i el fumarell de galta blanca (*Chlidonias hybrida*). Es tracta d'aus el contingent majoritari dels quals hiverna en localitats molt més meridionals, per la qual cosa les xifres d'aus observades durant la hivernada són testimonials i, per això, no permeten extraure conclusions fundades de moment.

Gavines

Les gavines, amb 19.119 individus censats en el període de referència (9-11 de gener), continuen sent un dels grups d'aus aquàtiques majoritaris durant la hivernada en la ZEPA Albufera de València, encara que aquest número és molt menor que en anys recents. Aquesta tendència del total de gavines és dirigida per les dos espècies més abundants, la gavina comuna (*Larus ridibundus*) i gavina fosca (*L. fuscus*).

Les xifres registrades en 2019 per a la gavina comuna i ombrívola, segueixen una tendència recent amb una fluctuació marcada per un màxim en 2017, i que en 2019 es redueix el cens a aproximadament la meitat. Els censos de la resta d'espècies, d'abundància molt menor, es troben en sintonia amb les registrades en anys anteriors, on en el cas del gavinot mediterrani (*L. michahellis*) mostra una de les xifres més baixes de les registrades fins ara en la ZEPA, lluny de les poblacions hivernants que superaven el miler d'exemplars en

La dècada dels 2000, i en el cas de la gavina corsa (*L. audouinii*) i gavina capnegra (*L. melanocephalus*), a causa de la seua distribució a l'hivern, que la seua hivernada en aquestes latituds i ambients no és freqüent, es troben absents (cas de la gavina capnegra) o mostra valors baixos (cas de la gavina corsa).

La dinàmica durant l'hivern és similar en les dos espècies majoritàries, amb un augment en la primera part de l'hivern, un xicotet descens entre desembre i gener i un augment considerable entre mediats i final de gener, on s'arriba a duplicar la població total de gavines, pràcticament duplicant-se el nombre de gavines comunes i quasi triplicant-se el de gavina ombrívola. De fet, en aquesta data del 23-25 de gener s'aconsegueix el màxim històric de gavina ombrívola en la ZEPA, amb 9.536 aus. Aquests canvis vénen motivats per canvis en la disponibilitat de l'hàbitat (principalment arrossars fanguejats, que amb els treballs de fangueig augmenten durant el principi de l'hivern, s'estabilitzen a mitjan període, i augmenten considerablement al gener), de manera anàloga al registrat en períodes hivernals anteriors.

Rapinyaires diürns

Durant el període de referència per al cens d'hivernada s'han censat 244 rapinyaires diürns. Como és habitual, les espècies més abundants han sigut l'arpella occidental (*Circus aeruginosus*) amb 118 exemplars, i el xoriguer (*Falco tinnunculus*), amb 69, en xifres menors però similars a anys previs. En un rang d'abundància menor es troben altres espècies com l'aguiot comú (*Buteo buteo*, 29 individus) i l'àguila calçada (*Feriscaaetus pennatus*, 19 individus, duplicant el cens de 2018), espècies que tenen una preferència d'hàbitat forestal durant la reproducció però que a l'hivern s'adapten a la disponibilitat d'aliment que ofereixen els arrossars. A més, es van censar 2 àguiles pescadores (*Pandion haliaetus*), 4 merles (*Falco columbarius*) i 3 falcons pelegrins (*Falco peregrinus*).

Quant a la variació dins del període d'hivernada, resulta palesa com el nombre d'aus es manté estable durant gran part del període (novembre a gener), però es redueix en la meitat després del període de càbiles. De fet, tal com s'ha reflectit en anteriors informes, l'abandó progressiu de la localitat per part de rapinyaires no té lloc a causa de l'inici de la migració d'aquestes espècies, ja que cada espècie presenta una fenologia migratòria diferent, i els canvis en l'abundància es donen en totes les espècies en la mateixa data i en un grau similar. Per això, les causes

d'abandó són principalment la desaparició del seu hàbitat i a l'existència de molèsties durant el període de càbiles.

Limícoles

Les espècies agrupades en aquest epígraf, malgrat cobrir un rang taxonòmic ampli i fenologies diverses, presenten afinitats d'hàbitats comuns (terrenys entollats amb sòls llimosos), on obtenen el seu aliment, per la qual cosa resulta d'interés estudiar-les en el seu conjunt, fent al·lusió a algunes espècies d'interés cinegètic.

En total han sigut censades 5.204 aus limícoles durant el cens corresponent al IWC, una xifra similar a la censada al gener de 2018. En aquest cens s'exclouen la bequeruda (*Gallinago gallinago*) i el bequet (*Lymnocyptes minimus*), espècies que requereixen una metodologia específica revisant a peu grans extensions de camps de restolls del parc natural, i que donada la impossibilitat d'entrar en els vedats de caça per a dur-lo a terme, les seues poblacions no han sigut censades íntegrament i per tant no s'inclouen en les taules d'espècies ni en els totals.

Entre les més abundants es troben, com en anteriors anys, la judia (*Vanellus vanellus*), la fusell (*Pluvialis apricaria*), el territ comú (*Calidris alpina*) i la camallonga (*Himantopus himantopus*), totes elles amb xifres similars a les registrades en el conjunt dels anys anteriors. Entre les espècies, resulta interessant assenyalar que el bequet i el redonell (*Philomachus pugnax*) mostren en 2019 una hivernada lleugerament millor que en els anys precedents però lluny dels majors censos recents.

Resultats de la temporada de nidificació 2019

Al o llarg de 2019 s'ha tractat d'avaluar la població reproductora d'aus aquàtiques al Parc Natural de l'Albufera. Per a això, s'ha dut a terme un seguiment periòdic de les principals localitats de cria en aquest espai i s'ha procedit a la realització de diferents mostrejos i censos, en col·laboració amb SEO/Bird Life i l'Ajuntament de València.

Els treballs de seguiment contemplen la valoració dels nuclis reproductors de gavines, xatrac i garses localitzats en el Racó de l'Olla i les mates i vores de la llacuna, així com l'extensa zona d'arrossars en què també nidifiquen un bon nombre d'aus. Els resultats d'enguany

s'exposen a continuació:

Família/Espècie	Nombre de parelles
ESCABUSSONS	
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	37
<i>Podiceps cristatus</i>	22

ardeids.	Nombre de parelles
<i>Ixobrychus minutus</i>	53
<i>Nycticorax nycticorax</i>	134
<i>Bubulcus ibis</i>	336
<i>Ardeola ralloides</i>	127
<i>Egretta garzetta</i>	0
<i>Egretta començar el dia</i>	497
<i>Ardea cinerea</i>	183
<i>Ardea purpurea</i>	20

Es tenen en compte les dades del cens d'aus reproductors a l'hivern

PICATORTS	Nombre de parelles
<i>Plegadis falcinellus</i>	794

anàtids	Nombre de parelles
<i>Tadorna tadorna</i>	12
<i>Anas strepera</i>	1
<i>Anas platyrhynchos</i>	3.169
<i>Anas querquedula</i>	0
<i>Anas clypeata</i>	0
<i>Marmaronetta angustirostris</i>	1
<i>Netta rufina</i>	39
<i>Aythya ferina</i>	23

RÀL·LIDS	Nombre de parelles
<i>Rallus aquaticus</i>	14
<i>Gallinula chloropus</i>	+
<i>Porphyrio porphyrio</i>	80
<i>Fulica atra</i>	33
<i>Fulica cristata</i>	0

+ indica presència, encara que sense quantificar el nombre de parelles reals a causa de la dificultat del seu cens adequat.

LIMÍCOLES.	Nombre de parelles
<i>Himantopus himantopus</i>	1.100
<i>Recurvirostra avosetta</i>	63
<i>Glareola pratincola</i>	62
<i>Charadrius dubius</i>	41
<i>Charadrius alexandrinus</i>	53

GAVINES I XATRACS	Nombre de parelles
<i>Larus melanocephalus</i>	510
<i>Larus ridibundus</i>	693
<i>Larus genei</i>	13
<i>Larus audouinii</i>	0
<i>Larus michahellis</i>	1
<i>Sterna nilotica</i>	936
<i>Sterna hirundo</i>	72
<i>Sterna sandvicensis</i>	172
<i>Sterna albifrons</i>	333
<i>Sterna elegans</i>	0

RAPINYAIRES	Nombre de parelles
<i>Circus aeruginosus</i>	1

Escabussons i cabrellots

L'Albufera de València ha albergat durant aquesta temporada un total de 37 parelles d'escabussonet, que ve a recuperar en part la tendència negativa experimentada en els últims anys en aquest espai, després d'experimentar en 2018 el menor cens recent, amb una pèrdua del menys el 50% de parelles en els últims 7 anys. En canvi, el cabrellot manté l'estabilitat a mitjà termini mostrada en els últims anys, amb xifres comparables als dels últims 7 anys, malgrat la millora de la grandària poblacional experimentada puntualment en 2017. Es dona la situació que tant l'escabussonet com el cabrellot, en construir el seu niu sobre vegetació flotant, especialment en el marge de mates de canyís i en grans canals de reg (especialment en el seu tram final, prop de la llacuna), són dos bones espècies indicadores sobre l'estabilitat de nivells durant l'època de cria, ja que els canvis de nivell d'inundació provoquen la pèrdua d'estabilitat del niu i el seu

consegüent abandó, al mateix temps que indiquen una bona disponibilitat de peixos de talles xicotetes, dels quals s'alimenten.

La distribució de les parelles reproductores, a diferència del mostrat en els últims 4 anys, mostra un augment en el nombre de parelles d'escabussonet que han nidificat a l'entorn de la llacuna. El nombre de parelles nidificants ha augmentat tant en els arrossars regats per regs del Túria, i s'ha detectat una parella en els arrossars regats per regs del Xúquer. El nombre de parelles també ha augmentat en les zones de reserva, que s'eleva en 2019 a 20 parelles. La tendència negativa experimentada en els últims anys es devia principalment a la reducció del nombre de parelles nidificants en la llacuna de l'Albufera, situació que s'ha revertit en 2019.

Ardeids i picatort comú

Els resultats del cens de 2019, sent en línies generals molt similars als registrats en anys anteriors, mostren tendències diferents depenent de l'espècie i els seus requeriments ecològics, fet que requereix en molts casos un tractament i anàlisi independent de la seua situació. En una anàlisi global, la població total de garses (exceptuant el picatort) ha continuat mostrant un important descens de la població o un canvi en la seua tendència positiva, i per tant continuant reflectint, com a conjunt, un estat de conservació desfavorable.

Existeixen tres factors que semblen haver conduït a aquests resultats, i que es tracten amb major detall en les pàgines següents. La primera és l'abandó quasi total, per causes desconegudes, de les colònies de la Replça de Zacarés, que albergava cada any més de la meitat de la població reproductora. D'altra banda, estudis recents han evidenciat que la dieta d'aquestes aus ha canviat notablement en els últims 30 anys com a resposta als canvis en la disponibilitat d'aliment en els arrossars. Així, preses aquàtiques amb una aportació energètica menor, com les larves de libèl·lules, suposen hui dia la base de la dieta d'espècies com la garseta comuna o el martinet, en ser menys abundants en l'arrossar altres preses més energètiques com el cranc roig americà.

Anàtids

Pel que respecta als anàtids, l'Albufera de València acull a espècies amb diferents requeriments d'hàbitat. D'igual manera que en anys anteriors, la comunitat d'anàtids nidificant en l'Albufera es compon d'una espècie molt generalista, amb una àmplia variabilitat de dieta i que nidifica en pràcticament tots els ambients i alimenta a les seues cries principalment d'invertebrats en

arrossars, com és el collverd *Anas platyrhynchos*, juntament amb espècies amb una major especialització, predominantment vegetarianes i les cries de les quals s'alimenten de macroinvertebrats aquàtics, i que per tant requeriran la presència de vegetació submergida per a poder establir-se, com l'ascle *Anas strepera*, el sivert *Netta rufina* o el boix *Aythya ferina*. D'altra banda, l'ànec blanc *Tadorna tadorna* i la rosseta *Marmaronetta angustirostris*, espècies que en el nostre territori requereixen ambients amb certa salinitat, troben tradicionalment en el Racó de l'Olla la seua única localitat de reproducció, encara que en 2019 per primera vegada es considera la nidificació del pot blanc fora d'aquesta reserva.

Les àrees de reserva i més concretament els aiguamolls artificials són un any més els llocs en els quals nidifiquen en conjunt les espècies amb uns requeriments més estrictes de qualitat de l'aigua i de l'hàbitat. Aquest fet reflecteix que aquests ambients són els que tradicionalment alberguen una major qualitat d'hàbitat presenten per a espècies d'interés local com el sivert o el boix, encara que fins i tot no aconsegueixen el seu potencial, com reflecteixen les dades de 2013.

No obstant això, en 2019 s'ha observat un canvi en la tendència d'ús d'hàbitat del sivert, i s'estima que un total de 22 parelles han nidificat a l'entorn de la llacuna, principalment en la riba SW, encara que amb parelles aïllades en tota la resta de l'orla de vegetació palustre de la llacuna. Sens dubte, es tracta d'un resultat molt positiu que confirma la tendència de millora de l'estat de conservació de la llacuna observada amb paràmetres físic-químics i d'altres variables biològiques com la cobertura de macròfits submergits. Precisament, els millors valors aconseguits per aquests factors són els que permeten al sivert ocupar aquests ambients en la mesura en què proporcionen hàbitat adequat per a la nidificació i l'alimentació de pollastres.

Ràl·lids

Pel que respecta als ràl·lids, les espècies presents com a nidificants en l'Albufera presenten hàbits molt diferents i per tant s'ha hagut de seguir una metodologia de cens independent per a cadascuna d'elles. D'una banda espècies amb hàbits molt fugissers, que habiten en canyissars i bovares entollats, com el gall de canyar *Porphyrio porphyrio* o el rascló *Rallus aquaticus*, per un altre espècies d'ambients més oberts, tant naturals com arrossars, com és el cas de la polla d'aigua *Gallinula chloropus*, i finalment, espècies que requereixen llacunes permanents amb vegetació submergida, com són la fotja *Fulica atra* i fotja banyuda *Fulica cristata*.

Dins d'aquest grup d'espècies, en 2018 s'observa per a les espècies relacionades amb la bona

qualitat de l'aigua o un bon estat de conservació d'hàbitats lacustres, que el nombre de parelles presents en l'orla de la llacuna ha experimentat un notable creixement. La situació es dona tant en el cas del raspós europeu, com en el gall de canyar o la fotja. En totes elles s'experimenta un augment de la importància d'aquests ambients enfront de les zones de reserva, que en els tres anys anteriors (2016-2018) albergaven un percentatge alt de parelles respecte al total censat en l'Albufera: 42-47% de parelles de gall de canyar comuna (20% en 2019) i 91-92% de fotja comuna (70% en 2019).

Limícoles

Pel que respecta a la comunitat d'aus limícoles, trobem espècies que es reproduïxen en l'arrossar, com la camallonga comuna *Himantopus himantopus* i el corriolet *Charadrius dubius*, i unes altres que es reproduïxen en zones de reserva, amb major tranquil·litat i buscant platges i camps erms, com l'alena *Recurvirostra avosetta*, la carregada *Glareola pratincola* i el corriol camanegre *Charadrius alexandrinus*.

Els resultats del cens de 2019 mostren tendències dispars depenent de l'espècie, dels seus hàbits socials i dels requeriments per a establir els nius: un fort augment en el nombre de parelles nidificants de camallonga comuna (que compensa el descens experimentat en 2018 i suposa un nou màxim per a l'espècie en l'Albufera, amb 1.100 parelles) i augment fort de corriolet. Mentrestant, l'avoceta i la carregada comuna es mantenen estables i el corriol camanegre continua la seua lenta recuperació.

El cas de la carregada comuna les seues localitats de reproducció són una mica diferents a les observades en 2018 i 2017, anys en què els nuclis colonials principals es van establir en Pinedo, Ribalmaig, Finca de Marco i La Maquial (Sollana). Donada la situació de la població, que mostra un baixíssim èxit reproductor, en 2018 es va procedir a evitar la instal·lació de les colònies de Pinedo i Alfafar, donada la intensa predació per pagaza piconegra, garsa real, cernícalo vulgar i gats, així com molèsties causades per persones. Així, es va decidir afavorir l'establiment de les colònies en els espais que han mostrat una major productivitat en 2017 i 2018.

Així, en 2019 s'ha establert una nova colònia amb 20 parelles en l'Escorredor (molt prop de l'antiga colònia de Pinedo), on les condicions del camp han permés aconseguir una bona productivitat. A aquesta colònia se suma l'establiment d'una colònia de 12 parelles en La Ratlla, aprofitant els treballs de gestió d'hàbitat allí realitzats, i que també ha mantingut uns bons registres de productivitat, que també s'ha experimentat en la Finca de Marco, gràcies a la

vigilància dels agents del parc natural. No obstant això, la colònia de Ribalmaig va patir un esdeveniment de predació per part de xoriguers, i la colònia de la Maquial no va arribar a formar-se, probablement com a resposta a la falta d'hàbitat adequat pel desenvolupament dels cultius. El nombre total de pollastres volats de les colònies de l'Albufera en 2019 ha sigut alt respecte a anys anteriors s'estima que ha sigut de 36 aus.

En el cas del corriol camanegre, catalogat com a Vulnerable en el Catàleg Valencià d'Espècies Amenaçades, ha mostrat la continuïtat de la seua recuperació, augmentant a 53 parelles, suposant el seu millor registre des de 2010. Específicament, el creixement de la població s'ha experimentat a les platges de Sueca i Cullera. La situació és favorable per a l'espècie gràcies a la posada en marxa de diverses actuacions al llarg del litoral per a la sensibilització de la seua problemàtica i la senyalització i protecció de nius, encara que queda pendent solucionar alguns dels principals problemes de l'espècie en l'aiguamoll, com és la predació de nius i pollastres, o les molèsties causades per vianants i mascotes sobre nius i pollastres nounats.

Gavines i Xatrac

Les colònies d'aus marines són, juntament amb les garses, un dels valors pels quals mereix les seues figures de protecció a nivell regional i europeu. Aquestes colònies s'han vingut situant en el Racó de l'Olla des de la seua restauració, gràcies a la figura de reserva, a l'accés restringit a les llacunes i illes en les quals nidifiquen i la seua proximitat a la mar. Les variacions experimentades pel nombre de parelles reproductores es deuen principalment a la disponibilitat de la seua font d'aliment, que principalment troben en la mar, a excepció de la gavina comuna *Larus ridibundus*, la mongeta *Sternula albifrons* i el curroc *Gelochelidon nilotica*, que s'alimenta també en canals, arrossars i proximitat de la llacuna de l'Albufera.

Per al conjunt d'aquestes, i de manera similar a l'experimentat en els últims anys, resulta evident que l'estructura de la comunitat d'espècies de gavines i xatrac nidificants en aquesta reserva ha canviat substancialment en els últims anys, trobant-se lluny dels valors que la van situar com una de les colònies referents per a les espècies que allí nidifiquen en l'àmbit del Mediterrani occidental. Així, la gavina comuna es recupera lleugerament però no pot descartar-se que haja començat a eixir del dràstic descens patit en els últims anys. En el cas de la gavina capnegra, després d'un molt mal any en 2017, i la recuperació de la població en 2018, s'aconsegueix el màxim històric de parelles en la reserva, amb 510 parelles. Pel que respecta als xatrac, el

xatrac d'albufera mostra uns valors realment baixos i preocupants (només 172 parelles), alimentant la tendència generalitzada de pèrdua de població nidificant, mentre que el xatrac beclllarg ha augmentat lleugerament la seua població nidificant, que amb 333 parelles és notablement superior a les 23 parelles censades en 2018, però lluny dels objectius de conservació de l'aiguamoll.

Aquestes dades s'expliquen per diverses causes: el manteniment de colònies estables encara que xicotetes en la Marjal del Moro i Port de València, i l'aparent falta d'aliment en la plataforma continental, que ha donat lloc a una baixa productivitat en les colònies de la Marjal del Moro i Racó de l'Olla, tenint en compte que la colònia de la Marjal del Moro sembla trobar-se saturada. D'altra banda, mentre que la població nidificant a l'entorn del Golf de València per a xatrac beclllarg es troba estabilitzada, no ocorre així amb la mongeta, que ha vist una reculada important en les seues poblacions després de l'abandó de gran part de les parelles del Racó de l'Olla com a localitat preferent i el no establiment d'aquesta en altres localitats.

Rapinyaires diürns lligats a l'aigua

Entre els rapinyaires diürns lligats a l'aigua únicament trobem com a nidificant en l'Albufera a l'arpellot de marjal *Circus aeruginosus*. L'espècie es manté estable com a reproductora però amb una població molt reduïda. En 2019 s'ha produït la nidificació d'una parella, nidificant en la mata de vegetació palustre de la Foia, aconseguint tirar avant un pollastre. En la resta de zones potencials per a la nidificació de l'espècie i utilitzades en algun moment dels últims anys, com la Mata del Fang o la Punta de Llebeig, no s'ha observat cap indicatiu de reproducció.

Passeriformes palustres

Durant els recorreguts amb barca per a censar els mascles territorials de les diferents espècies d'aus palustres es van detectar 8 espècies: xitxarra bigotuda *Acrocephalus melanopogon*, xitxarra de canyar *A. scirpaceus*, busquerot *A. arundinaeus*, boscarler comú *Locustella luscinioides*, xauet mostatxut *Panurus biarmicus*, rossinyol bord *Cettia cetti*, trist *Cisticola juncidis* i cueta groga *Motacilla flava*.

Per a l'any 2019 es presenten a continuació els mapes de distribució d'aquestes espècies, permetent realitzar una valoració de l'espai que ocupen i, en algunes espècies, la seua grandària poblacional al parc natural, i una avaluació dels canvis en les abundàncies i ocupació de territoris registrades en els punts de mostreig per a cada espècie.

Aquestes dades, al costat dels anys anteriors suposen una sèrie temporal a partir de la qual ja ha sigut possible establir els primers resultats sobre les seues tendències poblacionals en la llacuna. Per a això, els punts de mostreig es van agrupar en tres grans zones:

- Riba Nord: des del Pujol Vell fins a la Punta de Sant Pere (no inclosa).
- Bandeja oest: des de la Punta de Sant Pere fins a la Foia (inclosa).
- Bandeja sud: des del Tancat del Grau fins a la Mata del Fang (inclosa).

Per a aquesta anàlisi va ser necessari calcular prèviament la detectabilitat de cadascuna de les espècies en cada zona d'estudi. A partir de totes les dades recollides entre 2015 i 2019 es va ajustar una funció matemàtica que va estimar com varia la probabilitat de detectar un individu amb la distància. D'aquesta manera, per a ajustar la corba de detecció, corregir les dades obtingudes i estimar densitats i abundàncies amb major exactitud es va utilitzar el mètode distance sampling utilitzant el programari DISTANCE 7.1.

A partir d'aquestes dades per a cada espècie i zona de la llacuna es va procedir a analitzar les tendències de la densitat poblacional mitjançant una anàlisi de regressió lineal, utilitzant com a variable independent l'any i com a variable dependent la densitat (ind/ha). Així mateix, es va analitzar la tendència dels territoris ocupats, informació que ajuda a conèixer la distribució de la població en l'espai i veure si les zones amb els requeriments adequats per a cada espècie es concentren en una mateixa zona o es distribueixen de manera homogènia.

Al llarg de tot el perímetre de vegetació palustre de la llacuna de l'Albufera s'han detectat 8 mascles territorials de xitxarra bigotuda, una xifra que suposa un lleuger augment de la població (en 2018 van ser detectats 6 mascles territorials i en 2017 van ser 7). Aquesta espècie, catalogada com a Vulnerable en el Llibre Roig de les aus d'Espanya, presenta una situació que, malgrat resultar desfavorable al parc natural, mostra clarament un augment recent (des d'1 únic mascle detectat en 2015). En 2019 les aus s'han localitzat principalment en la riba N de la llacuna, coincidint amb ambients menys eutròfics, desplaçant-se de l'entorn de la mata de l'Antina, on es van detectar la major part dels territoris en 2017 i anys anteriors.

En aquest sentit, la xitxarra bigotuda suposa un bon indicador de qualitat d'aigües i una vegetació palustre ben estructurada, madura i heterogènia, atés que entre els seus requeriments es troben la presència de làmina d'aigua permanent, vegetació palustre amb boves i un substrat herbaci entollat, i preferentment aigües poc eutrofitzades.

Seguiment d'espècies dulciaqüícoles

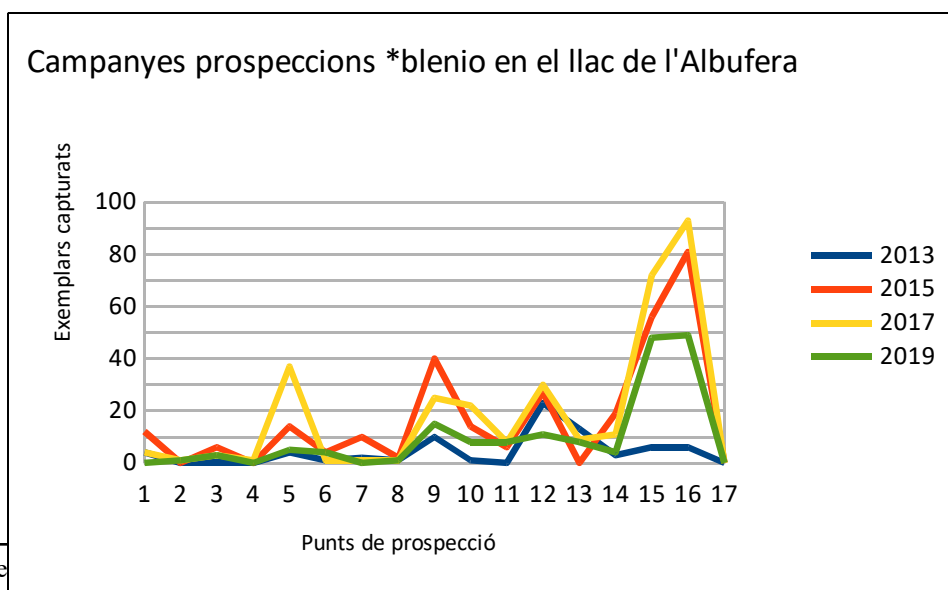
Peces

En la taula següent queden reflectits les dades de les prospeccions en poblacions de samaruc (Valencia hispanica) en l'àmbit del P.N. de l'Albufera.

Resultats censos espècies maresmenques durant la campanya de prospeccions de 2019

Espai RN 2000	Espècie	Esforz (núm. mornells x núm. prospeccions)	Resultats (Ex. capturats)	Estat població ² 2019
P.N.l'Albufera (Surgencias)	Samaruc (<i>V. hispanica</i>)	32	33	1 Moderadament bo (1-5)
P.N. l'Albufera (Malladas)	Samaruc (<i>V. hispanica</i>)	32	736	23 Bueno (> 5)

D'altra banda, durant 2019 s'ha dut a terme una campanya de prospeccions en el llac de l'Albufera per a valorar l'evolució de les poblacions de bavosa de riu (*Salaria fluviatilis*) tal com es porta fent des de 2013, amb freqüència bianual, després que es constatarà la presència d'aquesta espècie catalogada en el llac.

² Conservació de Vida Silvestre 06/2015.

me tècnic Servei de

Dades captures bavosa de riu en diferents prospeccions en el llac de l'Albufera (2013-19)

En 2019 s'ha observat una disminució en el nombre de captures de bavosa de riu respecte a les prospeccions realitzades en 2015 i 2017. Excepte en el cas de gambúsia (*gambúsia holbrooki*), s'ha produït un descens general de captures en totes les espècies prospectades. No obstant això, es tracta d'una dada puntual, l'evolució de la població de bavosa de riu de l'Albufera haurà de valorar-se a mig-llarg termini. Si cal destacar que en 13 dels 17 punts prospectats s'ha detectat la presència de la bavosa de riu, la qual cosa confirma la bona distribució de l'espècie en el llac.

Bivalves

Els mostrejos es realitzen al llarg de tot l'any, seleccionant el moment òptim per a poder superar la zona a prospectar en funció de la cota que aconseguix l'aigua. Les prospeccions es realitzen en la seua major part mitjançant el tanteig del llit al llarg de tota l'àrea de mostreig. En la majoria dels casos el rastreig és manual, no obstant això, en aquelles ocasions en què la cota de l'aigua aconseguix nivells que no ho possibiliten, es realitza un rastreig pel llit amb el peu. Només en alguns casos en què la transparència ho permet, es pot observar el llit amb un mirafons per a localitzar els exemplars enterrats en el sediment.

En aquests mostrejos es capturen tots els individus que es poden detectar mitjançant la tècnica aplicada en cada cas, s'identifiquen les espècies i es comptabilitzen, es calcula l'àrea mostrejada i amb aquestes dades s'estima un valor d'abundància expressada en individus per metre quadrat (ind/m²).

Els exemplars capturats durant la present campanya s'han marcat amb etiquetes numèriques plàstiques, fixades a una de les valves utilitzant un adhesiu amb base de cianocrilato, la qual cosa permetrà una recopilació de dades sobre les poblacions més completa en pròximes campanyes.

En 2019 s'ha realitzat cens en les 18 estacions llistades en la següent taula.

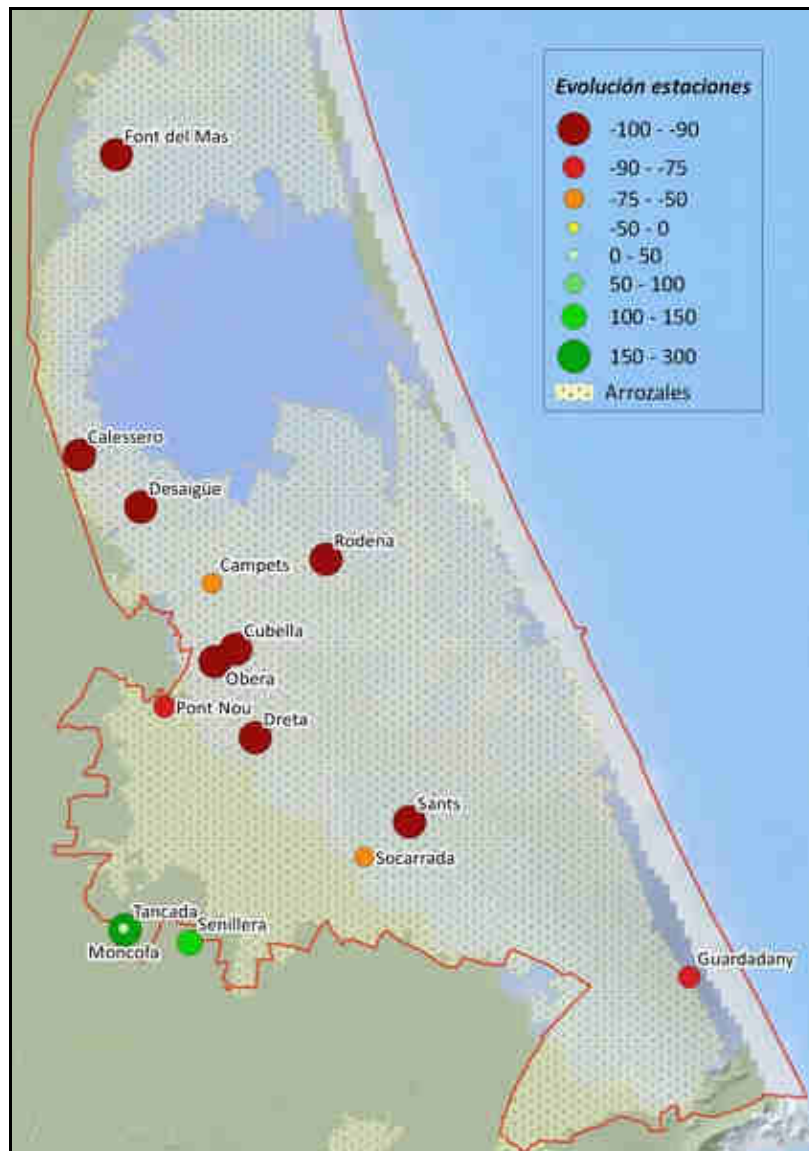
Llistat de localitats censades en 2019 amb valors de densitat mitjana (Dm) per a cada espècie. **Um**: *Unio mancus*; **Pl**: *Potomida littoralis*; **Aa**: *Anodonta anatina*.

POBLACIÓ	ESTACIÓ	UTM 1x1 km	Dm (ind/m ²)		
			Um	Pl	Aa
Albalat de la Ribera	Ac. Moncofa	30SYJ2545	-	1,62	-
	Ac. Senillera	30SYJ2644	-	1,28	-
	Ac. Tancada	30SYJ2545	-	5,08	-
	Ac. Ullal dels Mallades	30SYJ2447	-	0,83	-
Cullera	Ac. Guardadany	30SYJ3744	0,28	-	1,78
Silla	Ac. Font del Mas	30SYJ2561	0,05	-	0
Sollana	Ac. Calessero	30SYJ2454	0	-	0
	Ac. Cami la Foia	30SYJ2455	0	-	0
	Ac. Cubella	30SYJ2750	0	0	0,02
	Ac. dels Campets	30SYJ2752	0	0	0,09
	Ac. Obera	30SYJ2750	0	-	0
	Ac. Pont Nou	30SYJ2649	0	0	0,03
	Ac. Rec del Desaigüe	30SYJ2553	0	0	0
Sueca	Ac. dels Sants	30SYJ3147	0	0	0,03
	Ac. Dreta	30SYJ2849	0	0	0
	Ac. Rodena	30SYJ2952	0	-	0
	Ac. Sagnadora	30SYJ2748	-	-	0,04
	Ac. Socarrada	30SYJ3046	0,13	-	-

Des de l'any 2016 s'observa un descens continuat en els valors d'abundància registrats any a any en pràcticament totes les estacions de mostreig i per a totes les espècies. S'observa una diferència clara entre les poblacions situades al voltant de l'arrossar i aquelles situades en els límits del parc, allunyades d'aquest cultiu, de manera que aquestes últimes, on predomina *P. littoralis*, presenten tendències a l'alça mentre que les primeres, amb major presència d'*O. mancus* i *A. anatina* tenen tendències totalment contràries, fins al punt d'haver desaparegut en algunes de les estacions de mostreig.

Aquest fet apuntaria a una afecció relacionada amb el cultiu de l'arròs, no obstant això, segons informació del Servei de Sanitat Vegetal d'aquesta Conselleria, no s'han produït canvis significatius en els tractaments amb fitosanitaris recentment que pogueren tindre relació amb l'efecte observat en aquest espai natural des de 2016.

En aquest sentit, es va realitzar en les instal·lacions del Palmar una experiència amb diferents concentracions de “azoxistrobin”, antifúngic incorporat en els últims anys per al tractament de la piricularia en l'arrossar. Segons els resultats obtinguts, no semblava afectar els bivalves, almenys a curt termini, a diferència dels peixos (gambúsia) que morien molt ràpidament en sotmetre'ls al tractament.

Distribució de les séquies censades en el P.N. de l'Albufera i Evolució (variació %) en els últims 5 anys.

Una altra de les opcions remenades en l'anterior informe sobre les poblacions de petxinots era el possible desplaçament dels individus cap a altres zones, fora dels trams mostrejats, per alguna raó. Les dades obtingudes en els mostrejos no permeten determinar una resposta fiable a

aquesta hipòtesi. És cert que s'ha observat moviment d'algunes desenes de metres en alguns individus però el nombre d'exemplars marcats recapturats és encara molt baix per a poder arribar a una conclusió.

L'absència generalitzada de juvenils capturats dóna idea del minso reclutament de les tres espècies, i es mostra per tant com un altre dels problemes que presenta la seua conservació al voltant de l'Albufera.

Els dragatges continuats en aquelles séquies amb presència de petxinots té una incidència directa en el declivi de les poblacions (vegeu l'ocorregut en les séquies de Guardadany i Calessero). Si bé es tracta d'actuacions no subjectes a autorització prèvia per part de la Direcció del Parc Natural de l'Albufera, seria necessari disminuir al màxim la periodicitat d'aquestes labors, així com posar l'accent en l'obligatorietat de la revisió detinguda del material dragat per part dels promotors de les labors a fi de rescatar els exemplars extrets i retornar-los a l'aigua per a minimitzar l'impacte. Referent a això, és important destacar que amb motiu del dragatge observat enguany en la séquia de Guardadany, està obert procediment penal per delictes contra els recursos naturals i el medi ambient en el Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 1 de Sueca (Diligències prèvies (DIP) núm. 000580/2019).

Invertebrats invasors

Finalment, la presència de bivalves invasors és desigual en les diferents estacions mostrejades. La clòtxina asiàtica continua en un procés d'expansió per la xarxa de séquies del Parc, no obstant això, les densitats registrades es mantenen en valors estables. Per part seua, la clòtxina zebra manté una presència discreta, amb abundàncies menyspreables en aquells llocs en els quals s'ha detectat. Fins al moment no s'ha observat relació directa entre la presència d'aquestes EEI i el declivi dels petxinots, per exemple en la séquia de la Tancada, amb una abundant colònia de clòtxina asiàtica, s'ha registrat un increment en la densitat de Potomida en els últims anys.

Cap també destacar que voluntaris del projecte Life Followers han detectat una nova espècie exòtica invasora en una àrea d'alt valor ecològic al Parc Natural de l'Albufera de València, l'*Obama nungara*, un tipus de platihelminth o planari terrestre originària del Brasil i l'Argentina.

Pel que sembla, ha sigut accidentalment introduïda en la península Ibèrica, possiblement a

través del comerç de plantes i torba per a tests, i s'ha expandit per Europa a causa de l'augment de l'intercanvi comercial entre tots dos continents.

D'altra banda, la guarderia del parc ha col·laborat en la realització de les inspeccions i preses de mostres anuals que realitza la Conselleria, per a la detecció del caragol poma (*Pomacea diffusa*). Es tracta d'un mol·lusc gasteròpode d'una espècie exòtica catalogada com a invasora, l'expansió de la qual causaria grans danys als cultius de l'arròs si arribara a establir-se al parc.

Tortugues

S'ha continuat amb el seguiment de les poblacions de tortuga d'estany presents al parc:

- Tancat de la Pipa (València) per part del personal del tancat (AE-Agró).
- Tancat de Milia (Sollana) per part del personal del tancat (Pavagua ambiental).
- Tancat de l'Illa (Sueca) per part del personal del tancat (Pavagua ambiental).
- Ullals de la séquia Senillera (Albalat de la Ribera) per part de voluntaris del municipi.

Enguany no s'ha prospectat en la reserva de fauna de la Llacuna (Algemesí).

A més s'han alliberat en el Tancat de Milia, com a reforç de la població, 13 exemplars de *E. orbicularis* criats per la fundació l'Oceanogràfic en col·laboració amb el CCEDCV.

Així mateix es van retirar 10 tortugues exòtiques del Port de Catarroja a petició de l'Ajuntament. Els resultats s'exposen en les següents taules:

Captures tortuga d'estany (<i>Emys orbicularis</i>) Albufera 2019					
MUNICIPI	RECAPTURA	FEMELLA	JUVENIL	MASCLE	TOTAL
Senillera (Albalat de la Ribera)	Recaptura			1	1
Tancat de Milia (Sollana)	1a Captura	1		1	2
	Alliberat		13		13
	Recaptura	4		4	8
Total Sollana		5	13	5	23
Tancat l'illa (Sueca)	1a Captura	2			2
	Recaptura	6			6
Total Sueca		8			8
Tancat Pipa (València)	Recaptura	13		2	15
Total València		13		2	15
TOTAL		26	13	8	47

Captures tortugalip roso (<i>Mauremys leprosa</i>) Albufera 2019				
MUNICIPI	RECAPTURA	FEMELLA	JUVENIL	TOTAL
Senillera (Albalat de la Ribera)	1a Captura	1		1
Total Albalat de la Ribera		1		1
Tancat Pipa (València)	1a Captura	1	4	5
	Recaptura	2		2
Total València		3	4	7
TOTAL		4	4	8

Captures galápagos exòtics A lbufera2019				
MUNICIPI	<i>Pseudemys nelsoni</i>	<i>Trachemys scripta elegans</i>		TOTAL
	MASCLE	FEMELLA	MASCLE	
Albalat de la Ribera		1		1
Catarroja	1	8	1	10
Sollana		4		4
TOTAL	1	13	1	15

4.2.ACTUACIONS DE GESTIÓ, CONSERVACIÓ I RECUPERACIÓ D'HÀBITATS

Treballs de condicionament del tancat de Burriel (Tancadeta)

Durant 2019 s'ha completat la restauració del terreny propietat de la Generalitat Valenciana existent en el tancat de Burriel. Es tracta d'uns antics arrossars adquirits fa anys per la Generalitat però pràcticament abandonats fins que en 2018 el Parc Natural va iniciar els treballs per a la seua rehabilitació i reconversió en reserva per a la fauna.

Els temporals esdevinguts i la falta de temps suficient perquè la vegetació consolidara les motes va provocar la seua deterioració i l'aparició de fugides, la qual cosa deu evita rse coste el que coste si es vol regular els nivells hídrics. Per aquest motiu, durant 2019 l'Oficina de Gestió Tècnica s'han dirigit, amb càrrec als pressupostos de la Direcció General de Medi Natural i Avaluació Ambiental, treballs de reforç de les motes i formació de talussos de baixa pendent per a afavorir el desaigüe cap al llac de la parcel·la. La brigada del parc també ha estat treballant en les obres. Es va aconseguir el principal objectiu: evitar les fuites d'aigua, que provocaven la perpètua inundació de les parcel·les. Serà necessari completar en 2020 els treballs realitzats, realitzant preses d'aigua dels assarbs pròxims i instal·lant rampes d'accés i un motor dotat de placa solar per al seu buidatge.

Durant les tasques, les aus, especialment les garsetes, van aprofitar els baixos nivells per a la captura de peixos. Part de les llises que contenien les parcel·les es van alliberar en el llac de l'Albufera.

SEO Bird Life ha instal·lat un posador per a grans aus (garses, àguiles, etc.) en un extrem de la parcel·la, amb la col·laboració de voluntaris i de la brigada del parc.

Condicionament de surgències d'aigua i reserves de fauna

La brigada del parc realitza periòdicament tasques de manteniment del os Ullals que es troben dins de l'àmbit del parc. Especialment s'ha treballat al Ullal de Baldoví, el Ullal del Forner, i els Ullals d'Albalat de la Ribera (Senillera A i B, Ullal Gros, Ullal de la Mula...). En les tasques de manteniment dels Ullals de Senillera A i B ha destacat especialment la col·laboració dels alumnes del centre de reeducació de menors Rei Jaume I de Picassent, que excepte durant les vacances estivals han estat acudint al parc a ajudar tots els mesos.

Les tasques inclouen la col·locació i reparació de tanques i un altre mobiliari urbà, el desbrossament de la vegetació en els accessos de l'Ullal, el manteniment de les comportes de regulació del nivell de les aigües de l'Ullal, i en alguns casos, com el cas de l'Ullal del Forner, la retirada directa de la vegetació palustre per a afavorir l'hàbitat del samaruc (*Valencia hispanica*), un peix endèmic del territori valencià que es troba en perill d'extinció.

L'Ullal de Baldoví és una àrea d'especial valor per la qualitat de les seues aigües i la seua aptitud com a espai de formació i conscienciació mediambiental. També han plantat peus de liri groc (*Iris pseudacorus*) i *Cladium mariscus* en l'Ullal de Baldoví. En aquestes plantacions han col·laborat els alumnes del centre de reeducació de menors Rei Jaume I, de Picassent.

Enguany a més han hagut de treballar en el tancat de la Pipa, on durant l'estiu es va produir un brot de botulisme en el tancat de Pipa, amb el resultat d'un cert nombre d'aus mortes.

Col·laboració en el projecte de construcció de basses d'emmagatzematge d'aigües pluvials en el terme de Silla

En 2019 la Direcció General de l'Aigua de la Generalitat Valenciana ha finalitzat les obres de construcció d'una estructura que emmagatzema part de les aigües pluvials del municipi de Silla. D'aquesta manera, s'eviten inundacions en alguns carrers del nucli urbà de Silla durant els períodes de pluja torrencial.

L'oficina tècnica del parc ha col·laborat intensament amb la Direcció General de l'Aigua en el disseny de l'actuació així com en les actuacions complementàries realitzades, principalment en el tancat de la Ratlla però també en l'ullal de Forner i el tancat de Milia.

Treballs de condicionament del tancat de la Ratlla

En el tancat de la Ratlla també la GVA és propietària d'unes parcel·les, antics arrossars, situats en el terme de Silla, que van ser adquirits en 2008 i destinats a ser una reserva de fauna on

pogueren criar les aus catalogades, constituir un descansadero, i compensar una mica la manca de zones d'alimentació per a l'avifauna en aquella zona durant els mesos en què s'assequen els arrossars i les aus ja no poden alimentar-se.

Durant l'any 2019 van finalitzar els treballs de condicionament dels terrenys per a millorar la seua capacitat d'acolliment de la fauna silvestre i facilitar la gestió de l'aigua en aquests, gràcies a la col·laboració de la DG de l'Aigua.

També la brigada del parc va realitzar labors de revegetació plantant peus de lliri groc (*Iris pseudacorus*) i *Cladium mariscus*. En aquestes plantacions han col·laborat els alumnes del centre de reeducació de menors Rei Jaume I, de Picassent, i els treballadors de la Factoria Ford d'Almussafes.

Per a la gestió de la zona, la Conselleria compta amb un conveni de col·laboració amb la Societat Espanyola d'Ornitologia que assessora l'Oficina del Parc. Durant la temporada de cria 2019, de fet, va ser necessari suspendre les obres del tancat en assentar-se en la zona una colònia de carregada (*Glareola pratincola*)

Carregada. Autor: Evarist Gómez

Tractament de vegetació exòtica

El període estival sol coincidir amb un major desenvolupament de diferents espècies invasores, per la qual cosa és important augmentar durant l'hivern i la primavera els esforços dirigits a

eradicar aquest tipus d'espècies incloses en el Decret 213/2009, de 20 de novembre, del Consell, pel qual s'aproven mesures per al control d'espècies exòtiques invasores a la Comunitat Valenciana.

En setembre de 2019 es va acordar que es faria un esforç per a eliminar l'espècie vegetal denominada curatall (*Carpobrotus edulis*) de les platges i dunes dins de l'àmbit del parc. Per a aconseguir-ho s'han implicat en l'organització l'entitat SEO/Bird-Life, el Servei de Vida Silvestre, l'Oficina Tècnica del parc natural i els Ajuntaments de València, Sueca i Cullera. Es tracta d'un esforç combinat en el qual participen les brigades del Servei de Vida Silvestre, la brigada del parc natural i voluntaris organitzats per tècnics de SEO/Bird-Life. Els ajuntaments col·laboren posant a disposició els seus serveis de recollida de residus, encara que no es descarta que més endavant aporte personal per a actuar també sobre el terreny.

Durant 2019 les tasques s'ha desenvolupat a les platges del terme de València, especialment la del Perellonet, on el curatall forma autèntiques estores i ha desplaçat a la flora autòctona en bona part del sistema dunar.

Retirada d'curatall en el Perellonet

Durant 2019 s'han retirat un total de 229,10 m³.

La previsió és que en 2021 s'haurà eliminat, aparentment, aquesta planta invasora, però encara caldrà fer repassos per a considerar-la eradicada.

En el cas dels termes de Cullera i Sueca, s'està estudiant la possibilitat de contractar la realització dels treballs d'eradicació. Així i tot, fins al mes d'octubre de 2019, la brigada del parc, amb la col·laboració dels alumnes del centre de reeducació de menors Rei Jaume I de Picassent, ha estat retirant aquesta espècie a les platges del Rei (Sueca) i el Mareny (Cullera).

A pesar que la major part de les tasques de retirada de vegetació exòtica s'han concentrat en l'actuació descrita, també s'han fet tasques de control de *Ludwigia grandiflora* en el llac de l'Albufera, concretament el carrerot de Sueca (terme de Sueca) i en la carrera antiga de la Reina. El carrerot de Sueca les tasques han requerit diverses setmanes, en realitzar-se de manera manual.

També s'ha provat d'eradicar la canya (*Arundo donax*) de les vores del llac en el tancat de Mília, mitjançant l'aplicació temporal de plàstic per a comprovar l'efectivitat d'aquest sistema. Les actuacions per a un manteniment continu en les zones afectades consisteixen a retirar el plàstic.

Els volums de planta exòtica invasora extrets de *Carpobrotus edulis* en 2019 han sigut considerablement majors que en anys anteriors, per la ja descrita col·laboració entre l'oficina del parc natural, el servei de Vida Silvestre i els ajuntaments. Cal destacar la participació regular dels alumnes del centre de reeducació de menors Rei Jaume I, de Picassent, i la participació dels treballadors de la Factoria Ford d'Almussafes.

La superfície (en el cas d'algunes espècies es compten per peus) en la qual s'han extret les espècies exòtiques durant 2019 són:

Espècie	Superfície, volum o unitats extretes
<i>Oenothera bénis</i>	390 unitats
<i>Carpobrotus edulis</i>	527 m ² i 127 m ³
<i>Ludwigia grandiflora</i>	340 m ²

Manteniment de punts de mostreig

La brigada del parc ha realitzat regularment el manteniment dels punts on la Generalitat Valenciana presa periòdicament les mostres d'aigua i fangs, a través de la Guarderia del parc natural i dels Agents de Medi Ambient, per a monitorar l'estat i la quantitat de les aigües de les séquies i ollals, i que proporciona una idea de l'estat en el qual es troba el sistema hídric del parc.

Tractaments de vegetació al costat de la carretera CV-401

A requeriment de la comunitat de regants de la séquia de l'Or, durant 2019 la brigada ha fet

treballs de tala i poda d'una sèrie de peus arboris, majorment tamarells i xops al costat de la carretera CV-401, que estaven inclinant-se sobre la séquia de l'Eixarch, la qual cosa dificultava el pas de maquinària per al normal manteniment de la séquia. Aquests peus arbrats van ser plantats per la brigada del parc fa dècades, amb finalitats ornamentals.

Recuperació d'hàbitat en la séquia de Moncofa

Cal destacar durant 2019 l'activitat d'eliminació de residus sòlids en la Séquia de Moncofa (P.N. l'Albufera) duta a terme pels alumnes del cicle formatiu de grau superior a distància de Gestió Forestal (Escola Familiar Agrària La Malvesía, Llombai). Després de la visita a les instal·lacions del CCEDCV, els alumnes van participar en la neteja d'aquesta séquia localitzada en el t.m. d'Albalat de la Ribera, i que alberga una de les poblacions estables de samaruc dins del Parc Natural. Es va comptar també amb la col·laboració de l'Ajuntament d'Albalat de la Ribera. Una vegada retirats els residus de la séquia, personal de l'Ajuntament els va transportar fins a l'ecoparc de la localitat per al seu processament.

Imatges dels alumnes durant la retirada de residus sòlids de la séquia de Moncofa.

Seguiment de vegetació en parcel·les pel CIDE, per a estudiar els efectes del canvi climàtic

El Parc Natural col·labora en el projecte del CIDE (Centre d'Investigacions sobre Desertificació) i amb el CIEF, en l'inici en 2019 d'un estudi de l'efecte del canvi climàtic sobre la vegetació, mitjançant la delimitació i seguiment de parcel·les. S'han delimitat, d'acord amb l'Ajuntament de València unes parcel·les a la Devesa. La guarderia del parc ha col·laborat tant en la selecció de les parcel·les com en la determinació d'espècies.

Recuperació de poblacions de *Limonium albuferae*

La Conselleria ha realitzat actuacions de millora de les poblacions de *Limonium albuferae* del Racó de l'Olla. Es tracta d'una planta endèmica del parc natural, la presència del qual va ser descoberta en 2016, que habita en terrenys salins litorals, i arenosos. L'espècie s'inclou en la categoria VU (Vulnerable) de la UICN (Unió Internacional per a la Conservació de la Naturalesa).

Actuacions de restauració d'hàbitats d'interés comunitari 7210 torberes i 1150 llacunes costaneres, en les motes del llac de l'Albufera

Durant 2019 va acabar la tramitació i adjudicació del projecte de restauració d'hàbitats comunitaris 7210 Torberes calcàries de *Cladium mariscus* i amb espècies de *Caricion davallianae* i 1150 llacunes costaneres en el LIC de l'Albufera. Es tracta d'una actuació proposada pel parc natural per al seu finançament mitjançant fons FEADER de la UE.

El projecte ve motivat per l'estat de deteriorament motes del llac, causat per l'onatge del propi llac i pels abocaments de residus inerts per part dels particulars, en la creença errònia que proporcionarien més resistència a la mota i necessitarien menys manteniment en el futur. Aquesta pràctica equivocada ha fomentat la propagació d'espècies vegetals exòtiques invasores, especialment la canya, que afig el problema de desplaçar a qualsevol altra espècie que pugui contribuir a sustentar les motes.

Fonamentalment es tracta d'actuacions de retirada de residus inerts, i restauració del perfil del bri en funció de la seua exposició, estat i grau de protecció de manera que siga capaç d'acollir espècies vegetals que conformen l'hàbitat d'interés comunitari que es pretén restaurar, com la manega (*Cladium mariscus*), a més de fer un reforç poblacional d'espècies estranyes i amenaçades com *Lythrum salicaria* i *Kosteletzkya pentacarpos*. S'espera que a més llarg termini, aquestes actuacions redunden igualment a millorar la seua capacitat d'acolliment de l'avifauna. Aquesta actuació s'ha iniciat al gener de 2020.

Reforçament de poblacions d'espècies piscícoles amenaçades

Dins del programa de reintroduccions en el medi natural, durant 2019, s'han realitzat els següents alliberaments

Reintroduccions espècies marismenyas durant 2019.

Espai	Espècie	Núm. exemplars
Séquia els Mallades	Samaruc (<i>València hispanica</i>)	500
Séquia Moncofa	Samaruc (<i>València hispanica</i>)	400
Séquia Campanar	Samaruc (<i>València hispanica</i>)	400
Ullal Font de Forner	Samaruc (<i>València hispanica</i>)	400
Tancat de Milia	Samaruc (<i>València hispanica</i>)	500
Tancat de la Pipa	Fartet (<i>Aphanius iberus</i>)	500

4.3. RESOLUCIÓ D'EXPEDIENTS.

D'acord amb la normativa vigent de gestió d'espais naturals protegits, al Servei de Gestió d'Espais Naturals Protegits de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural li correspon l'administració i gestió del Parc Natural de l'Albufera i, entre altres, les seues funcions són la de vigilar el compliment de les reglamentacions del parc i dels seus plans de gestió, informar de les activitats o construccions que afecten l'àmbit territorial del parc i proposar sancions a l'òrgan competent en cada cas, d'acord amb el règim de sancions previst.

En matèria de gestió del parc, l'Oficina de Gestió Tècnica té atribuïdes l'assistència i assessorament tècnic a la Junta Rectora, a les Comissions de la mateixa i al Servei de Gestió d'Espais Naturals Protegits, del qual forma part.

Es realitzen al llarg de l'any informes, notificacions i autoritzacions sobre activitats i actuacions al Parc, a més de resoldre contínues consultes, la majoria d'agricultors, propietaris de

terrenys, i d'inspecció i denúncia d'actuacions il·legals.

Al llarg de 2019 s'han realitzat més de 250 informes, que es poden dividir, según els àmbits que tracten, en:

Abocament d'aigües depurades

Afecció Xarxa Natura 2000

Activitats/obris sotmeses a Avaluació d'Impacte Ambiental

Activitats/obris diverses, no sotmeses a Avaluació d'Impacte Ambiental

Obres en séquies, amb formigó

Obres en séquies, amb pedra escullera

Actuacions en construccions de titularitat privada, fora del sòl urbà

Actuacions en construccions de titularitat privada, fora del sòl urbà

Restauració del medi natural (només dunes i platges)

Concessió d'explotació d'aigües subterrànies

Consultes d'organismes públics (inclou òrgans judicials)

Restauració de malnoms

Dragatges en la costa o en el llac

Equipaments per a l'activitat cinegètica

Use / recol·lecció d'espècies silvestres

Actuacions en àrees de reserva

Habilitació i/o instal·lació d'infraestructures públiques

Obris menors i enderrocaments en sòl no urbanitzable

Obres que requereixen llicència, en sòl no urbanitzable

Instruments urbanístics

Moviments de terres diferents de les activitats agrícoles ordinàries

Procediments sancionadors

Restauració o manteniment de pistes, carreteres o accessos

Construcció de pistes, carreteres o accessos, o d'elements de construcció que donen servei a aquests

Habilitació (manteniment de camins

Reforma o ampliació d'infraestructures agrícoles. Inclou el sistema de reg

Restauració del medi natural (excepte platges i dunes)

Senyalització d'itineraris per a vianants i ciclistes

Tancaments agrícoles

Transmissions de béns immobles

Les autoritzacions es poden classificar, segons els àmbits de què tracten, de la següent forma;

Autoritzacions relatives a activitats de voluntariat

Activitats tradicionals

Activitats pedagògiques

Activitats esportives

Activitats d'investigació

Igualment, a la fi de l'any 2019, es va mantindre una reunió amb totes les titulars dels registres de la propietat que gestionen compravendes al parc natural, a fi d'arribar a un acord per a descongestionar la tramitació dels múltiples expedients que arribaven al Servei. Es va establir una via directa amb l'Oficina del Parc. D'aquesta forma, en desembre de 2019 es van resoldre 20 d'aquests expedients.

4.4 ACTUACIONS D'INSPECCIÓ I VIGILÀNCIA

El Parc Natural de l'Albufera compta amb una guarderia d'espais naturals pròpia. Les seues principals funcions són:

- ◆ Vigilància i denúncia de les infraccions que es produïsquen respecte a allò disposat en la normativa de protecció dels espais.
- ◆ Control i supervisió del personal del parc en actuacions o treballs relacionats amb la gestió de l'espai.
- ◆ Custòdia dels immobles, instal·lacions i la resta d'elements de propietat pública.
- ◆ Inspecció del compliment al parc de la legislació vigent en matèria de:
- ◆ Caça i pesca

- ◆ Abocaments amb autorització o sense, líquids o sòlids
- ◆ Afecció a espècies protegides
- ◆ Obres
- ◆ En cas d'infracció, investigació, obtenció de dades del presumpte infractor, origen i naturalesa de l'abocament, etc. Control d'indústries i instal·lacions ramaderes.
- ◆ Vigilància del compliment de la normativa vigent sobre aplicacions d'insecticides, algicides, herbicides, fungicides i desinfectants de llavors en l'àmbit de l'espai protegit.
- ◆ Actuació sobre espècimens d'espècies exòtiques i invasores.
- ◆ Revisió d'obres i activitats autoritzades per la Direcció General de Medi natural i Avaluació Ambiental. Revisió d'actuacions i investigacions reglades autoritzades pel Servei de Gestió d'Espais Naturals Protegits.
- ◆ Elaboració d'informes per al Servei de Gestió d'Espais Naturals Protegits en relació en tots els camps en què treballen.
- ◆ Vigilància dissuasiva i informació a tota mena de personal que interactua sobre el parc.

En aquestes tasques compten ocasionalment amb la col·laboració del Seprona, i dels Agents de Medi Ambient de la Conselleria d'Agricultura i Medi Ambient.

La Guarderia fa les tasques de camp en el seguiment quantitatiu i qualitatiu de les aigües de l'Albufera, pren dades de la gestió hídrica que es fa en els camps de cultiu, i alerta d'aquells factors que poden afectar els valors naturals del parc.

Enguany han participat en un operatiu especial de vigilància de l'activitat cinegètica, que es va dur a terme el gener de 2020, conjuntament amb el SEPRONA.

S'han comptabilitzat un total de 54 denúncies en 2019, emeses per la guarderia del parc.

4.5 DOTACIONS D'EQUIPS I MANTENIMENT DE MATERIAL

Adquisició d'equips de mesurament

Durant 2019 s'ha adquirit equipament per al mesurament de paràmetres físico-químics de les aigües del parc, per al seguiment de l'estat: Un conductímetre, un oxímetre, un pH-metre i 3 discos Secchi.

Manteniment de barques

S'han tramitat propostes per a la reparació dels components mecànics i de fusta d'una de les barques amb què compta l'oficina partisca tasques de seguiment, inspecció, censos, etc, i un remolc per a transportar barques poc pesades a la vora del llac llunyanes al parc. No obstant això, la tramitació d'aquestes propostes no ha arribat encara a completar-se.

Adquisició d'equips de difusió i per a reunions

S'ha adquirit un televisor i un DVD per a les tasques de difusió i formació en el Centre d'Interpretació Racó de l'Olla. Per a l'oficina s'ha adquirit un equip de so i enregistrament, que s'utilitzarà en juntes rectores, convencions, jornades, etc.

Instal·lació d'estació meteorològica

Des de la Universitat de València i Turisme de la GVA es realitza una experiència pilot, en relació amb el projecte de platges intel·ligents, per a informar el ciutadà en temps real de la situació meteorològica de les platges pròximes. Es va instal·lar 1 node meteorològic en l'oficina del parc natural, amb la finalitat de recopilar i difondre paràmetres meteorològics que són especialment rellevants en una zona humida amb moltes visites.

Igualment i dins del projecte CIANOMOD que duu a terme la Universitat d'Alcalà d'Henares en l'Albufera, s'ha instal·lat una altra estació meteorològica.

5 REUNIONS I JORNADES

Com a part de la gestió normal de l'Oficina Tècnica, al llarg de l'any s'han mantingut diverses reunions de caràcter tècnic, amb la Confederació Hidrogràfica del Xúquer, amb diversos ajuntaments, especialment amb el Servei Devesa-Albufera de l'Ajuntament de València, relacionades amb la gestió hídrica i les obres públiques que es pretén realitzar el parc. Igualment amb la Demarcació de Costes. D'altra banda, s'han dut a terme al parc múltiples reunions relacionades amb projectes científics i col·laboratius destinats a la millora de la seua gestió. Cal destacar l'organització i/o participació en les següents;

Treballs de pràctiques dels alumnes de la Universitat de Wageningen

Com és habitual, durant 2019 el Parc va acollir a alumnes de la Universitat de Wageningen (Països Baixos) que realitzaren els seus treballs de pràctiques, suggerits i secundats pel personal de l'oficina tècnica de gestió del parc de l'Albufera i els gestors del tancat de Mília. Es van realitzar 3 estudis, denominats:

- Monitoring advice to determine whether arrixe fields function as green filters in the Albufera Natural Park
- Sediment in the Albufera Lagoon in a broader perspective.Moving towards management strategies
- Plastic pollution in the Albufera Natural Park - an assessment of sources and stakeholders

El 4 de juliol els alumnes els van exposar a l'oficina tècnica del parc.

2a Reunió del Grup d'Experts del Projecte europeu “DELTA LADY” al Parc Natural de l'Albufera

El Consell de Cambres de la Comunitat Valenciana va celebrar el 6 de març en l'oficina de gestió tècnica del parc la segona reunió del grup d'experts del projecte “DELTA LADY”.

L'objectiu ha sigut presentar les bones pràctiques seleccionades de Turisme sostenible, i concretar el cas d'estudi i els continguts del futur Pla d'Acció Regional sobre el parc natural.

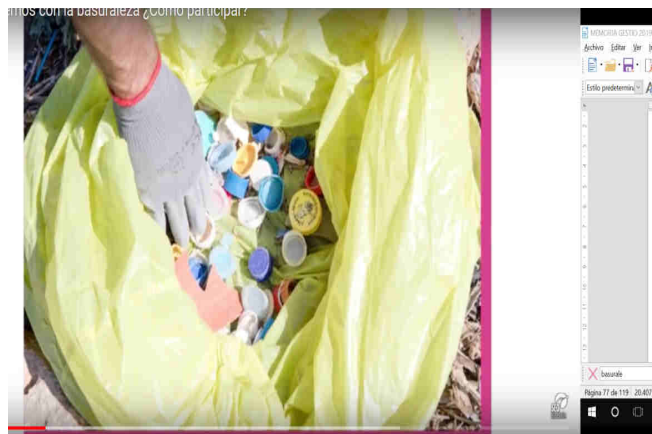
S'han reunit responsables i experts de la Direcció General de Fons Europeus i l'IVACE Innovació de la GVA, el Parc Natural de l'Albufera, l'Oficina Tècnica de la Devesa-Albufera de l'Ajuntament de València, la Fundació Turisme València, la Universitat Politècnica de València, la Cambra de Comerç de València, El tancat de la Pipa i la Fundació Assut.

El projecte DELTA LADY té com a objectiu definir eines polítiques que permeten fomentar activitats turístiques sostenibles en els deltes d'Europa, preservant el patrimoni natural i cultural com a motor de desenvolupament econòmic sostenible.

Reunió tècnica i formativa del projecte ALLIBERA (Ecoembes-SEU)

En el marc de la campanya “Per una Albufera sense plàstics” desenvolupada durant l'any 2019 pel parc natural, que es detalla en l'apartat de “Sensibilització”, e l'19 de juny es va celebrar en l'oficina de gestió tècnica del parc una jornada de formació en matèria de residus, dins del projecte ALLIBERA, organitzat per SEO-Bird-Life i Ecoembes, amb la finalitat de formar a

brigades i personal de neteja en la recollida i reciclatge d'aquells residus més habituals en el parc.

A continuació es va organitzar una sessió pràctica a la platja del Mareny de Barraquetes, i una jornada de plantació de lliri groc. Posteriorment personal d'Ecoembes va mostrar com funciona la seua App Marnova, ja que tenen dos Apps de lliure ús per a realitzar els registres del fem més comú.

Igualment, des de febrer a setembre es van organitzar moltes altres reunions preparatòries de la Jornada de neteja del 8 de setembre que es detalla en l'apartat de "Sensibilització ambiental".

Presentació del projecte “Smart tools and technologies to assess the environmental fate and risks of Contaminants under Climate Change (CICLIC)”

El 30 de setembre es present o en l'oficina tècnica del parc aquest projecte de la Universitat de València, desenvolupat en l'àmbit del Parc Natural i finançat pel Ministeri de Ciència, Investigació i Universitats. Els seus continguts són els següents;

- Eines i tecnologies intel·ligents en l'avaluació de la destinació ambiental i el risc dels contaminants en un escenari de canvi climàtic.
- Investigació sobre l'impacte antròpic de contaminants emergents en el medi ambient de les zones humides mediterrànies, sota els efectes del canvi climàtic.
- Eines d'ecotoxicologia per a l'avaluació de la resiliència davant el canvi climàtic i l'estrés químic.

7 Jornades ANTRÓPOCEN

LOS CONTAMINANTES EMERGENTES EN EL PARQUE NATURAL DE L'ALBUFERA
Jueves, 12 de diciembre de 2019
INSCRIPCIÓN GRATUITA EN <https://antropocena.csic.es/>
MÁS INFORMACIÓN: antropocena@csic.es | Teléfono: 918 000 000 | Twitter: @antropocena

Lugar de Celebración: **Salón de Actos, Facultad de Farmacia, Universidad de Valencia, Av. Vicent Andrés Estellés S/N, 46100 Burjassot, Valencia, España**
 Organizado por: Grupo de Investigación en Seguridad Alimentaria y Medioambiental de la Universidad de Valencia (ISAN UIV) y el Departamento de Calidad Ambiental (DCA) del Consejo de Investigación sobre Desarrollo Sostenible (CSIC) de Valencia

PROGRAMA PRELIMINAR

08:30	Registro y recepción
09:00	Presentación de la jornada y bienvenida por parte de CSIC y el Parque Natural de l'Albufera
09:30	Presentación de la jornada por parte de la Universidad de Valencia
10:00	Presentación de la jornada por parte de la Universidad de Valencia
10:30	Presentación de la jornada por parte de la Universidad de Valencia
11:00	Presentación de la jornada por parte de la Universidad de Valencia
11:30	Presentación de la jornada por parte de la Universidad de Valencia
12:00	Presentación de la jornada por parte de la Universidad de Valencia
13:00	Presentación de la jornada por parte de la Universidad de Valencia
14:00	Presentación de la jornada por parte de la Universidad de Valencia
15:00	Presentación de la jornada por parte de la Universidad de Valencia

Los contaminantes emergentes
 Definición, características, origen, rutas de exposición, efectos, medidas de prevención y control, etc.

El agua de la ciudad, la agricultura y la ganadería en el medio ambiente
 El agua de la ciudad, la agricultura y la ganadería en el medio ambiente. El agua de la ciudad, la agricultura y la ganadería en el medio ambiente. El agua de la ciudad, la agricultura y la ganadería en el medio ambiente.

Organizado por: Grupo de Investigación en Seguridad Alimentaria y Medioambiental de la Universidad de Valencia (ISAN UIV) y el Departamento de Calidad Ambiental (DCA) del Consejo de Investigación sobre Desarrollo Sostenible (CSIC) de Valencia

INSCRIPCIÓN GRATUITA EN <https://antropocena.csic.es/>

GENERALITAT VALENCIANA

A l'esdeveniment assistiren docents i tècnics de les universitats, de la Conselleria de Medi Ambient, i alguns particulars interessats.

Jornada tècnica de presentació d'estudis sobre avifauna i organismes al·lòctons

El 4 de novembre es va presentar un estudi del risc d'invasió i disseny d'un sistema de detecció primerenca del caragol poma (*Pomacea diffusa*) al Parc Natural de l'Albufera mitjançant tècniques de teledetecció, i un estudi de la caracterització i evolució de la dieta del curroc (*Gelochelidon nilotica*) en l'Albufera i les seues perspectives de conservació, realitzats per la Universitat de València.

Projecte Interreg WET-NET

En 2019 es va celebrar en l'oficina tècnica del parc diverses jornades del projecte Interreg WET-NET. El projecte Interreg WETNET, cofinançat pel Fons Europeu de Desenvolupament Regional i coordinat per la Regió del Vènet, aborda la qüestió de la participació social per a una millor gestió dels aiguamolls a Europa, considerant que es tracta d'entorns interconnectats i vulnerables que gestionats adequadament contribueixen enormement a la conservació de la biodiversitat, entrellaçant aspectes científic-ambientals i les preocupacions de governança.

L'objectiu de la proposta és millorar l'efectivitat de les polítiques de conservació en relació amb els aiguamolls protegits en el mediterrani occidental. S'analitza, prova i difon la col·laboració institucional i un mecanisme per a la integració i coordinació dels diversos plans i iniciatives polítiques que afecten els aiguamolls protegits, al mateix temps que es provaran les eines participatives per a involucrar activament als actors locals en la conservació i gestió i el desenvolupament sostenible dels ecosistemes i paisatges dels aiguamolls.

Destaca el contracte d'aiguamoll, que pretén involucrar voluntàriament al major nombre d'actors possibles en la conservació i gestió de l'aiguamoll, a través d'un procés de governança territorial en el qual tots els agents:

Acorden conjuntament les mesures a desenvolupar per a la conservació i la gestió comuna de l'aiguamoll (amb un pla d'acció).

Assumeixen voluntàriament i en la mesura de les seues possibilitats determinades tasques i accions del pla d'acció (carta de compromís).

Estableixen els mecanismes per a relacionar-se i fer el seguiment del contracte d'aiguamoll i el seu pla d'acció (organisme de gestió).

L'entitat responsable en el cas del parc de l'Albufera és SEO-Bird Life. Va participar personal de l'àmbit de les universitats, de les administracions públiques i de col·lectius conservacionistes.

El projecte ESAQS (Ecological Estatus of Aqua tic Systems with Sentinel Satellites)

El 9 de desembre la Universitat de València va presentar el projecte ESAQS.

El seguiment de la qualitat de l'aigua i de l'estat ecològic de les masses d'aigua continentals i costaneres és un requeriment de diverses directives ambientals europees, com la

Directiva Marco de l'aigua (DMA) i una necessitat per a avançar cap a una gestió integral i sostenible dels ecosistemes aquàtics. L'osota d'imatges obtingudes per satèl·lits d'observació de la Terra i el seu processament mitjançant eines de teledetecció, té el potencial d'oferir una visió sinòptica, objectiva i contínua de variables clau i indicadors d'aquest estat ecològic. La Generalitat Valenciana, mitjançant el programa PROMETEU per a Grups d'Investigació d'Excel·lència va concedir a la Universitat de València la subvenció per a l'execució del projecte ESAQS (Seguiment de l'estat ecològic d'aigües continentals i costaneres amb els nous satèl·lits d'Observació de la Terra). ESAQS permetrà avançar en el coneixement de l'estat ecològic de les aigües costaneres i continentals de la Comunitat Valenciana, centrant el seu treball en 4 indicadors clau: concentració de clorofil·la-a, sòlids en suspensió, matèria orgànica i transparència de l'aigua a partir del potencial ofert pels satèl·lits europeus Sentinel-2 de l'Agència Espacial Europea. L'execució de les campanyes de camp ESAQS ha sigut possible gràcies al suport de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer i l'Oficina Devesa-Albufera.

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Copernicus

ESAQS Ecological Status of Aquatic systems with Sentinel satellites

El proyecto ESAQS (Ecological Status of Aquatic systems with Sentinel satellites) de la Universidad de Valencia

Jesús Delegido, Eduardo Vicente, Juan M. Soria, Ramón Peña, Marcela Pereira-Sandoval, José Moreno

Reunión Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica
9 de diciembre 2019

Jornades sobre 'Població, Seguretat i Territori'

A l'octubre, la directora del parc va participar com a ponent en la jornada organitzada per l'Institut d'Estudis Estratègics i Internacionals (IEEI) i el Grau en Criminologia de la Universitat Catòlica de València en col·laboració amb la Guàrdia Civil, exposant l'estat de conservació en el qual es troba el parc i alguns dels seus principals problemes.

En aquestes jornades els participants van exposar diversos casos d'infraccions i delictes ambientals, i les dificultats amb què s'han trobat i les possibles solucions.

Projecte Ecosustain

En 2019 es presentaren els resultats del projecte Ecosustain, que analitza la qualitat de l'aigua de l'Albufera. Es tracta d'un sistema de mesurament a temps real ha permés aconseguir una col·lecció de dades fins al moment impossible pel seu elevat cost. Mesurar la qualitat d'aigua en continu permet gestionar i prendre decisions en espais com el llac de l'Albufera.

El projecte ha sigut realitzat per la Fundació Global Nature que ha treballat durant 30 mesos en el llac de l'Albufera.

Conferència Living Lakes 2019

Al maig de 2019 es va celebrar la Conferència Living Lakes a la ciutat de València organitzat per la fundació Global Nature i enfocada al debat sobre aigua i canvi climàtic. El programa va abastar gran quantitat de xarrades i debats. En la primera jornada el tema central va ser el dels desafiaments de l'aigua en l'actualitat. La directora del parc natural i la tècnica de la Conselleria de Medi Ambient Maria Sahuquillo van presentar una ponència sobre les zones humides de la Comunitat Valenciana.

En la segona jornada es va visitar el Parc de L'Albufera, on el personal del Centre d'Interpretació va col·laborar en la visita, explicant que amb clau les activitats d'educació ambiental que es duen a terme en aquest.

 15TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON LAKES AND WETLANDS MAY 7 > MAY 9 > 2019
COMPLEJO DEPORTIVO-CULTURAL PETRA
VALENCIA

**LIKE
LOVE
LIVE
LIVING
LAKES
2019**

ALBUFERA

#LIVINGLAKES2019

Organizers

With the support of:

Sponsors

Reunió per a la revisió de les fitxes de zones humides Ramsar

E l'28 d'octubre de 2019 es van reunir en l'oficina tècnica del parc natural diversos tècnics del Ministeri de Medi Ambient, ajunte la secretària del comitè nacional de zones humides, amb els responsables de la gestió de les zones humides valencianes incloses en el conveni de Ramsar. L'objectiu era l'actualització les fitxes RAMSAR de les zones humides de la Comunitat Valenciana, en compliment dels compromisos de l'Estat espanyol adquirits amb la signatura del conveni. El Ministeri va seleccionar a la Comunitat com a zona pilot en la qual treballar aquestes noves fitxes que ja han sigut enviades per a la seua aprovació a la Secretaria del Conveni.

Candidatura de València a “Ciutat Aiguamoll”, guardó establert per la Secretaria del Conveni de Ramsar

El 26 de novembre de 2019 es van tornar a reunir els representants del Ministeri i del Parc, juntament amb tècnics de l'Ajuntament de València per a preparar la fitxa de la candidatura de València com a Ciutat Aiguamoll, d'acord amb el que es disposa en el conveni de Ramsar. Es tracta d'un nou guardó establert pel Secretariat del Conveni i atorgat a aquelles ciutats que conserven vincles molt estrets amb un aiguamoll de la convenció. La ciutat de València ha decidit presentar la seua candidatura per al que ha comptat amb tot el suport i assessorament del parc natural.

Reunions del Comité de Zones de Reserva

En octubre de 2018 es va crear el Comité de seguiment i gestió de zones de reserva del parc natural que engloba als gestors del tancat de la Pipa, els tancats de Milia i L'Illa, el Racó de l'Olla, i tancats de la Ratlla i Tancaeta. Durant 2019 es van realitzar dos reunions, el 18 de febrer i el 6 de maig.

Jornada de divulgació Antropocen@. Els contaminants emergents al Parc Natural de l'Albufera

El 12 de desembre es va celebrar, dins de les Jornades de Divulgació programades en el marc del projecte ANTROPOCEN@, la Jornada 'Els contaminants emergents al Parc Natural de l'Albufera', organitzades pel Grup d'Investigació en Seguretat Alimentària i Mediambiental de la Universitat de València (SAMA-UV) i el Departament de Qualitat Ambiental i Sòls del Centre d'Investigacions sobre Desertificació-CIDE (CSIC-UVEG-GV).

La jornada exposa la problemàtica de la presència dels contaminants emergents en el

medi ambient, del mètode d'anàlisi, indicadors i en el seu consum, presentació de la investigació actual en el camp i intercanvi de coneixements de diferents disciplines.

I Jornadas ANTROPOCEN@

LOS CONTAMINANTES EMERGENTES EN EL PARQUE NATURAL DE L'ALBUFERA

Jueves, 12 de diciembre de 2019

INSCRIPCIÓN GRATUITA EN: <https://antropocena.com/>

MÁS INFORMACIÓN: email: yolanda.pico@uv.es; facebook: @antropocena; twitter: @antropocena

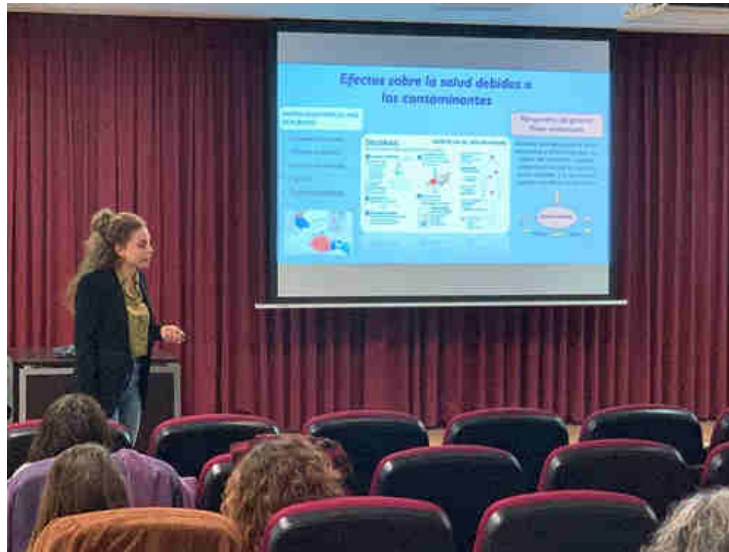
Lugar de Celebración: Salón de Actos. Facultad de Farmacia. Universitat de València, Av. Vicent Andrés Estellés S/N, 46100 Burjassot, Valencia, España

Organizado por: Grupo de Investigación en Seguridad Alimentaria y Medioambiental de la Universitat de Valencia (SAMA-UV) y el Departamento de Calidad Ambiental y Suelos del Centro de Investigaciones sobre Desertificación, CIDE (CSIC-UV-GV)

II jornades ANTROPOCEN@. La contaminació del parc natural amb perspectiva de gènere

El 19 de desembre de 2019 es van celebrar a la sala d'actes de la Facultat de Farmàcia de la Universitat de València les II jornades antropocen@, que van ser presentades per la directora del parc natural.

Es tracta d'una iniciativa per a incorporar la perspectiva de gènere en l'estudi de l'epidemiologia mediambiental; així, caldrà desagregar les dades biològiques i socials per a abordar-los perspectiva de gènere per a poder estudiar les diferències. Aquest problema té una dimensió transdisciplinària amb aspectes socials, econòmics, científics i de gestió. L'objectiu de la jornada va ser presentar propostes avançades per a abordar l'estudi dels contaminants ambientals (incloent l'origen, fonts transport, destinació final) amb perspectiva de gènere.

Curs de formació de barquers per al parc natural de l'Albufera

La directora del parc va participar en la segona edició del curs de formació de barquers per al parc natural de l'Albufera, promogut pel Servei de Devesa-Albufera, amb la col·laboració de Acció Ecologista-Agró i SEU / Birdlife.

Una vintena de persones han participat en aquesta segona edició, la majoria de procedència local.

Presentació d'un periòdic exclusiu de l'Albufera. L'Amfibi.

En l'estiu de 2019 va ser presentat en l'oficina tècnica del parc un nou periòdic, exclusiu de l'àmbit de l'Albufera, editat per la fundació Assut; L'Amfibi, dedicat a la difusió d'aspectes específics del parc. El periòdic va ser presentat pels seus promotors, Vicent Sales i Vicent Llorens, secundats pel Subdirector General de Medi Natural de la Generalitat, Pep Nebot, i el regidor de la Devesa-Albufera de l'Ajuntament de València, Sergi Campillo. La publicació pretén contribuir a la difusió més àmplia dels valors del parc destacant qüestions que la premsa general exposa habitualment de forma escarida o anecdòtica. Aquesta primera edició inclou articles sobre el maneig de l'aigua en el parc, l'estat del llac, aspectes ornitològics, i problemàtica dels sectors pesquers i arrossers. També compta amb col·laboracions de personal del parc i de la Conselleria, així com d'unes altres entitats. Esperem que aquesta edició tinga continuïtat en el

futur.

Hi ha una versió descarregable en la pàgina <http://www.lamfibi.org/>

Jornada de supervisió de projectes LIFE

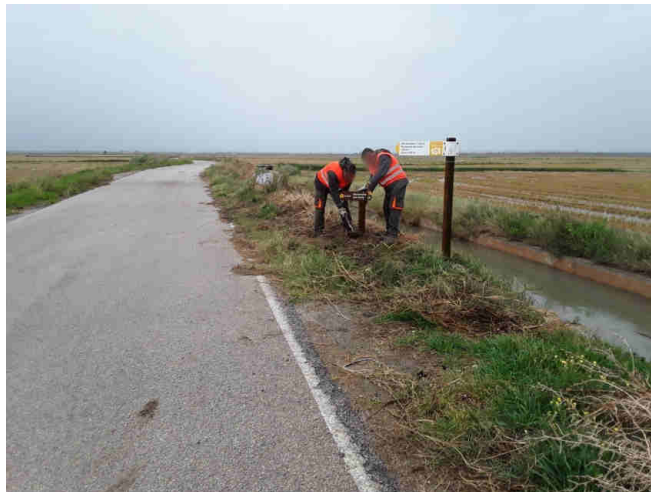
En 2019 es va celebrar una jornada de presentació i supervisió de diversos projectes life realitzats en l'Albufera i el seu entorn. Es va informar sobre el projecte Carbon Feed (valorització dels residus agrícoles de l'arròs i de cítrics mitjançant el reciclatge per a la fabricació de pinsos per a bestiar remugant, en particular caprí. Els seus objectius són reduir la contaminació i contribuir a la mitigació del canvi climàtic, gràcies al fet que s'evita la crema i el podriment d'aquests productes, reduint-se la producció de metà (CH₄) –i altres gasos d'efecte d'hivernacle– i el projecte de recuperació de l'ullal de Baldoví. Es va realitzar una visita guiada pels tècnics del parc a aquest últim.

6 DIFUSIÓ I ADEQUACIÓ A L'ÚS PÚBLIC DEL PARC

6.1 ADEQUACIÓ DE L'ÚS PÚBLIC

Actuacions de senyalització del Parc Natural

El parc natural ha renovat gran part de la cartellera de senyalització de rutes durant 2019; concretament, la de la ruta de Na Molins, instal·lada per la Generalitat. A la torre de Mília, es van instal·lar 3 cartells informatius sobre el parc natural.

A més, s'ha reposat la senyalització informativa existent en espais adequats a l'ús públic del parc; en l'Ullal de Baldoví, s'han substituït els cartells existents, que es trobaven en avançat estat de deterioració, encara que en alguns casos s'han aprofitat els suports originals.

En el mirador Torre de Milia, igualment s'han instal·lat cartells informatius.

També s'ha col·laborat en la redacció de textos per a la següent cartelleria:

- .- Panells informatius del projecte de recollida d'aigües pluvials de Silla.
- .- Nova cartelleria per al Port albuferenc del Perelló.
- .- Carril bici que uneix l'Estació de RENFE de Catarroja amb el Port albuferenc d'aquesta població.

Adequació de l'estacionament del Centre d'Informació per a diversitats funcionals

En el Centre d'Interpretació Racó de l'Olla s'han delimitat 4 places d'estacionament per a discapacitats.

Construcció de carril-bici fins al port de Catarroja

Al febrer de 2019 va ser inaugurat el nou carril bici que uneix el nucli urbà de Catarroja amb el seu port. Es tracta d'una obra que pretén contribuir a reconnectar la població de Catarroja amb el parc natural.

Aquest projecte va ser finançat per la Conselleria d'Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori, en l'àmbit del Pla Especial de Suport a la Inversió Productiva en els municipis de la Comunitat (PIP).

Es tracta d'una obra dissenyada amb l'assessorament de l'Oficina Tècnica del parc en la qual s'ha intentat una gran integració amb el paisatge, pel que fa a materials i al color del paviment, i configurada de manera que es mantingueren els serveis agrícoles i no s'ocuparen terrenys de marjal.

El carril -bici connecta amb la ruta blava, que permet arribar al tancat de la Pipa, i és una important millora perquè els ciutadans de Catarroja puguen gaudir de la riquesa natural del parc.

Fuente: Hortanoticias.com

Disseny de noves rutes pel Parc

Al llarg del 2019 s'han dissenyat diverses rutes per a realitzar pel Parc Natural de l'Albufera. Es tracta de proporcionar al personal interessat d'informació sobre rutes que es poden realitzar pel parc sense necessitat de conducta a la seua senyalització sobre el terreny. Amb la finalitat d'evitar la proliferació de cartells, i la seua possible interferència amb treballs agrícoles. Es tracta de rutes que parteixen de diferents punts d'accés públic de totes les poblacions confrontants amb el parc i ofereixen diferents possibles recorreguts.

En reunió celebrada amb els Ajuntaments, se'ls va oferir la possibilitat del disseny de cartells informatius per als punts de partida de les mateixes i el disseny del tram urbà.

Aquest material es troba descarregable en la pàgina web:

<http://www.parquesnaturales.gva.es/es/web/pn-l-albufera/l-albufera>

RUTA TARONJA: VOLTA A L'ALBUFERA AMB BICICLETA

Aquest recorregut ens permetrà conèixer el conjunt d'ecosistemes que conformen el Parc Natural de l'Albufera (l'horta, la marjal o arrossar, la Devesa i l'Albufera), d'una forma global i en un sòl itinerari. A més, està concebut perquè es pot iniciar i finalitzar des de qualsevol població

amb superfície dins del parc natural a l'ésser de disseny circular. No obstant això, i per a seguir un ordre, prendrem com a referència principal la ciutat de València. Així doncs, la ruta s'inicia i finalitza en el carril bici que naix molt pròxim al Pont de l'Assut de l'Or, al costat del Carrer d'Eduardo Primo Yúfera, entorn de la Ciutat de les Arts i de les Ciències. Aquest carril bici, al principi, discorre paral·lel a la V-15 i, ens permet contemplar un paisatge agrícola de l'horta valenciana periurbana quasi extint, igual que si iniciem la ruta des d'algunes poblacions riberenques a l'Albufera.

A través dels seus 78 km podrem descobrir la transició entre l'espai urbanitzat de la ciutat de València o altres poblacions i, de les aigües de la llacuna, passant pel bosc mediterrani litoral de la Devesa i la marjal transformada en cultiu d'arròs.

RUTA BLAVA: EL PALMAR-L'ESTELL

Aquesta ruta, de 5,6 km d'anada i volta, recorre el poble del Palmar per a després endinsar-se en un paisatge dominat pel cultiu de l'arròs, que ocupa tot l'entorn d'aquest xicotet poble.

Séquia, canals, comportes, motors, cases d'eines, casetes de marjal, empreses arrosseres, a més de nombroses espècies d'aus, segons l'època de l'any de la visita, són els elements més destacats d'aquesta ruta. Un paratge de gran valor cultural, natural i paisatgístic en el qual l'aigua és la peça clau.

Aquesta ruta es pot continuar mitjançant el track descarregable en la pàgina web, o les indicacions de google maps.

6.2 ACCIONS DE DIFUSIÓ DE VALORS I EDUCACIÓ AMBIENTAL

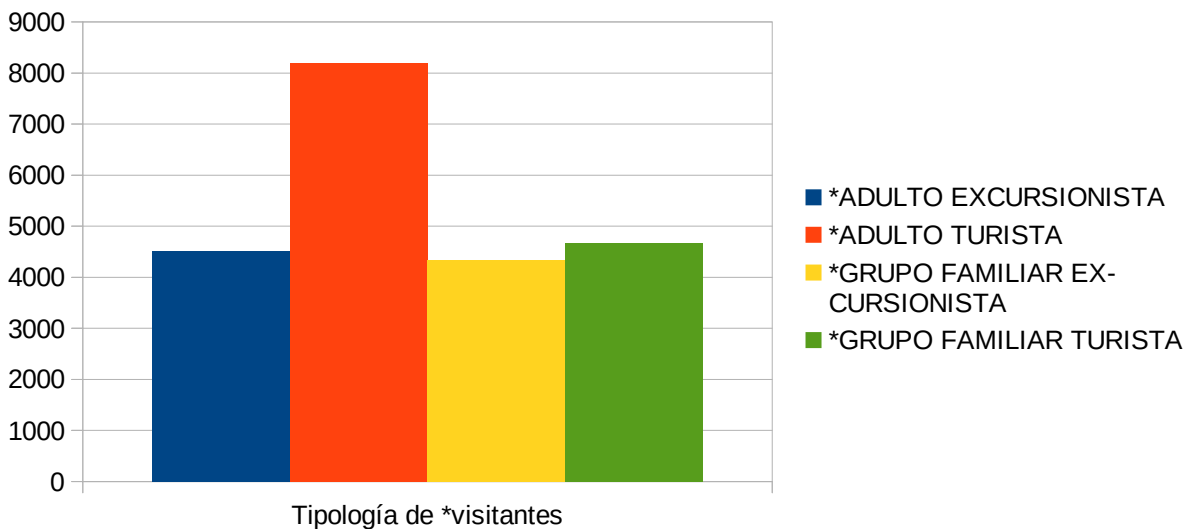
Des del Centre d'Interpretació del Racó de l'Olla es duen a terme programes d'Educació Ambiental, Interpretació del Patrimoni, Comunicació i Divulgació dirigits a integrar a la societat en la conservació i gaudi de l'espai protegit.

1. Durant l'any 2019 un total de 32.810 persones van participar en les activitats oferides des del Centre d'Interpretació:

2. S'atengueren 237 grups concertats, sumant un total de 9848 persones,
3. Igualment a altres 22.090 visitants que, sense reserva prèvia, han acudit en el Centre d'Interpretació a la recerca d'informació.
4. S'han realitzat un total de 15 activitats programades, en les quals han participat un total de 872 persones.

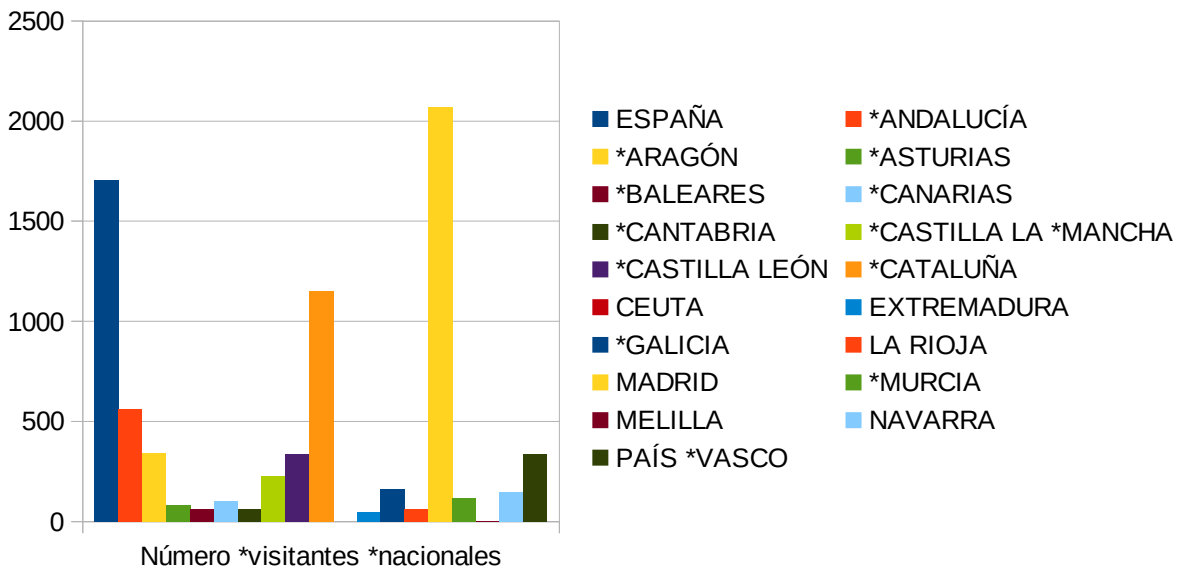
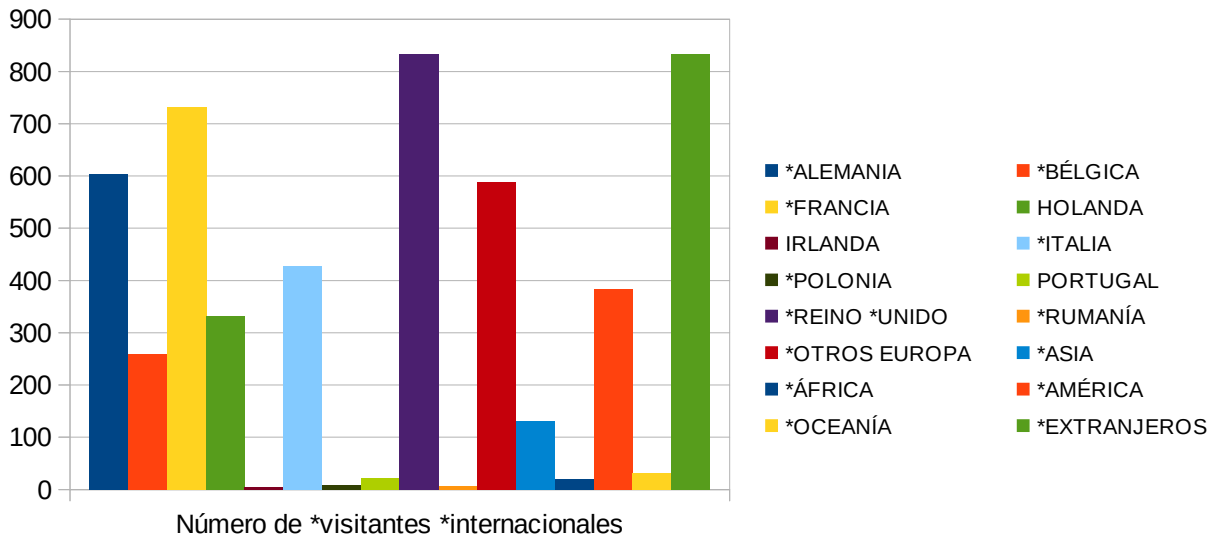
De les 32.810 persones que van participar en les activitats oferides des del Centre d'Interpretació, 22.090 van ser van visitar el Centre buscant informació sobre el parc natural; d'aquestes, 658 van accedir als observatoris de la reserva.

La tipologia dels visitants que van acudir en el Centre d'Interpretació va ser la següent:

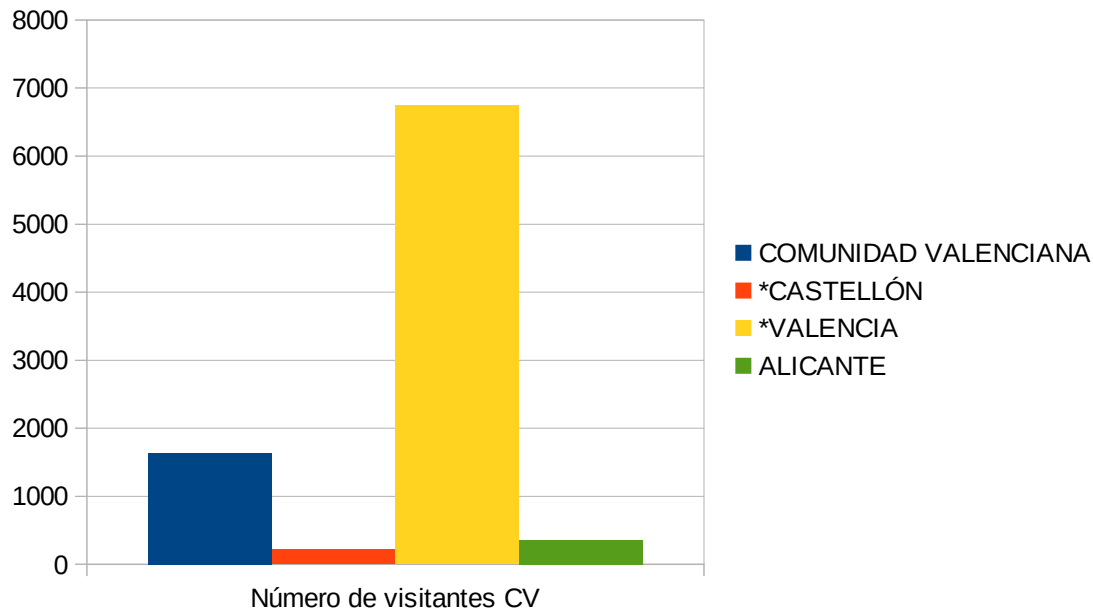

La següent gràfica mostra la procedència dels visitants internacionals, destacant els procedents de Regne Unit:

Quant als visitants nacionals, detallats per procedència en la següent gràfica, cal destacar la procedència dels visitants de Madrid.

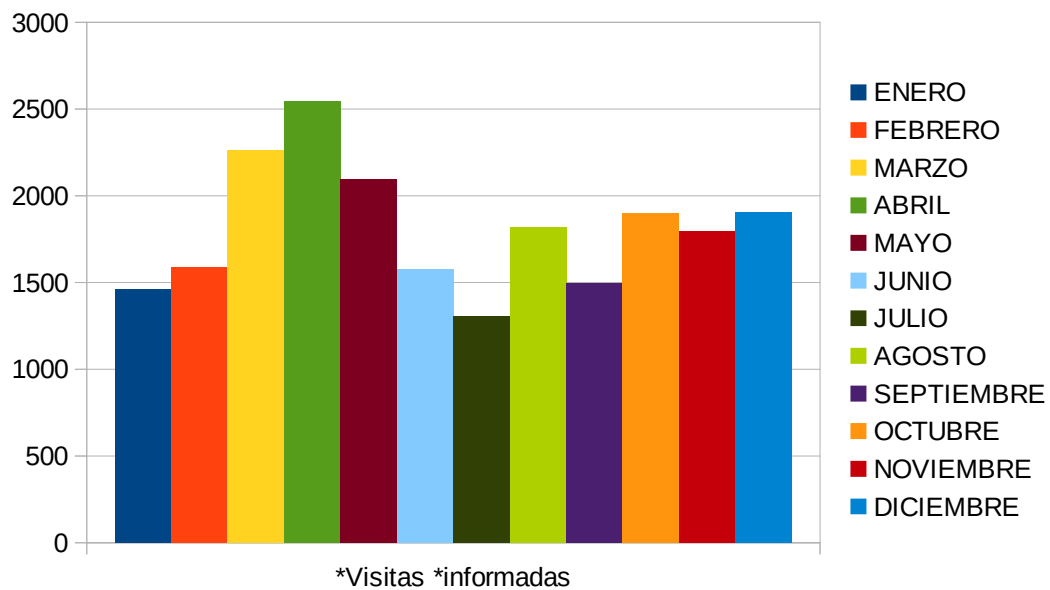

Quant a la Comunitat Valenciana, destacar els visitants procedents de la província de València.

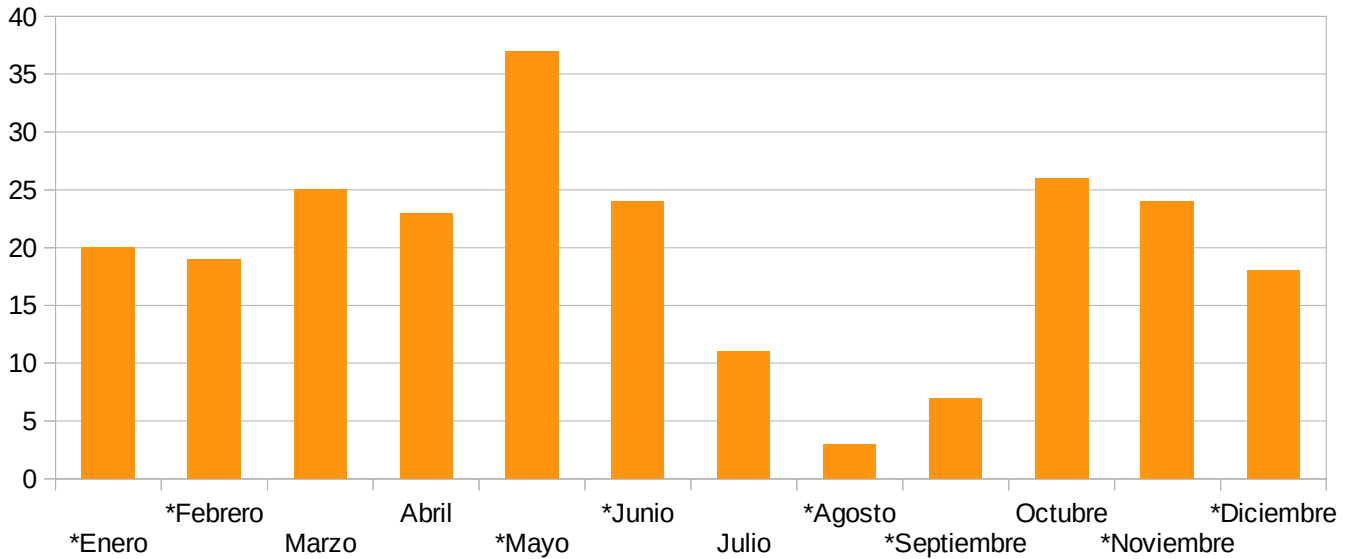
Quant a mesos de l'any, cal destacar que és durant la primavera quan el Centre d'Interpretació rep major nombre de visitants.

Atenció de visites guiades

Durant l'any 2019 s'ha atés 237 grups, sent un total de 9848 visites concertades.

En la següent gràfica es pot observar que maig és el mes més demandat.

Dinamització del contingut de la pàgina web i xarxes socials

Al llarg del 2019 s'han introduït nous canvis en la web per a fer-la més dinàmica i s'han continuat fent publicacions en Twitter i Facebook.

A continuació es detallen les visites rebudes en la web del Parc Natural de l'Albufera:

Visión general

● Todos los usuarios
 100.00 % Número de visitas a páginas

1 ene. 2019 - 31 dic. 2019

Visión general

● Número de visitas a páginas

Número de visitas a páginas 227.030	Número de páginas vistas únicas 164.970	Promedio de tiempo en la página 00:01:07	Porcentaje de rebote 62,34 %	Porcentaje de salidas 33,43 %
---	---	--	--	---

Título de la página	Número de visitas a páginas	% Número de visitas a páginas
1. Paseos en barca - Generalitat Valenciana	22.161	9,76 %
2. Parque Natural de la Albufera de Valencia - Generalitat Valenciana	18.000	7,93 %
3. Parc Natural de l'Albufera de València - Generalitat Valenciana	16.086	7,09 %
4. Planeja la teua visita - Generalitat Valenciana	14.136	6,23 %
5. Pleneja tu visita - Generalitat Valenciana	7.062	3,11 %
6. Descripción - Generalitat Valenciana	6.202	2,73 %
7. Passejos amb barca - Generalitat Valenciana	5.454	2,40 %
8. Itinerarios por la Devesa - Generalitat Valenciana	4.928	2,17 %
9. Rutes del Parc Natural - Generalitat Valenciana	4.926	2,17 %
10. Descripción - Generalitat Valenciana	4.536	2,00 %

A més, s'han desenvolupat durant 2019 una sèrie de projectes;

Comunicació dels valors de la Xarxa de Parcs Naturals de la Comunitat Valenciana:.

Amb aquestes activitats es promouen processos educatius per a donar a conèixer la diversitat dels parcs naturals i el seu elevador valors per a la conservació. A través d'aquests processos educatius es persegueix transmetre la importància de la conservació d'aquests ecosistemes.

Durant aquest període es van programar 18 jornades divulgatives, tres d'elles van haver de ser anul·lades i en les 15 restants van participar un total de 872 persones.

Campanya “Dia mundial dels aiguamolls”

El 2 de febrer es commemora, a nivell mundial, el Dia dels Aiguamolls i, en 2019, la Convenció sobre els Aiguamolls Ramsar va proposar l'eslògan “Els aiguamolls contra el canvi climàtic”.

Des de 1997, tots els anys, organismes oficials, organitzacions no governamentals i grups de ciutadans de tots els nivells de la comunitat han aprofitat l'oportunitat per a realitzar actes i activitats encaminats a augmentar la sensibilització del públic en general sobre els valors dels

aiguamolls i els beneficis que reporten en general i la Convenció de Ramsar en concret.

El Parc Natural de l'Albufera es va sumar a aquesta celebració amb les següents activitats, on les famílies van poder conèixer la importància de les zones humides enfront del canvi climàtic.

- Presentació de la guia “Aus de l'Albufera”. Accés obert al públic. Als assistents li'ls entregarà un exemplar signat de la guia.
- Observació d'aus des de la torre-mirador i l'observatori de la llacuna pública de la reserva del Racó de l'Olla. Col·labora: SEO Birdlife.
- Taller sobre les plantes aquàtiques de l'Albufera: "Aliades invisibles contra el canvi climàtic", i manualitats per als més xicotets. A més, al llarg de tot el mes de febrer els visitants van poder gaudir d'una exposició sobre aiguamolls en el Centre d'Interpretació Racó de l'Olla.

En aquesta jornada van participar 74 persones.

Campanya “Día mundial del medi ambient”

Des del Parc Natural es va celebrar aquesta efemèride realitzant una plantació de lliri groc (*Iris pseudacorus*) en les motes dels camps d'arròs de la zona coneguda com el Campot. El seu ús en els marges i ribes frenen l'erosió i són una alternativa a l'ús d'enderrocs per a fixar el terreny de séquies i canals.

Aquesta planta està ben adaptada a l'Albufera, on suporta la inundació dels arrossars a l'hivern i els períodes de sequera en la primavera. Es va comptar, a més, amb la presència del president del “tancat”, que va explicar com funciona un tancat i les labors que s'estan realitzant en aquests moments. En aquesta activitat van participar un total de 21 persones.

La planta va ser cedida pel Centre de Conservació d'Espècies Dulciaquícules de la Comunitat Valenciana.

El 15 de desembre de 1972, l'Assemblea General de les Nacions Unides va designar el 5 de juny Dia Mundial del Medi Ambient, per a sensibilitzar a l'opinió pública respecte de la necessitat de preservar i millorar el medi ambient.

També, per a commemorar aquest dia i conscienciar als visitants d'aquest espai protegit dels problemes als quals ens enfrontem per l'acumulació de residus en la naturalesa es va instal·lar en el Centre d'Interpretació Racó de l'Olla, en col·laboració amb Ecoembes i SEO/BirdLife, l'exposició titulada: "Basuraleza: una aproximació a l'impacte de l'abandó de fem en els entorns naturals". Aquesta exposició està emmarcada dins del projecte ALLIBERA.

Campanya "Dia mundial de les aus migradores"

Per a commemorar El dia mundial de les aus, el 6 d'octubre es va realitzar una jornada en la qual van participar 25. Es va comptar amb la col·laboració de la Fundació Global Nature, i es duran a terme diferents activitats en el Centre d'Interpretació Racó de l'Olla.

Es va realitzar una xarrada sobre la importància de mantindre els nostres aiguamolls en bon estat, i com el plàstic els afecta, especialment a una espècie d'au, la xitxarra d'aigua (*Acrocephalus paludicola*), el passeriforme més amenaçat d'Europa.

Els assistents van poder visitar una exposició sobre el "la xitxarra d'aigua", coneixent mes a mes el viatge d'aquesta increïble au migradora, des del centre d'Europa fins al Sahel, i coneixerem com el plàstic abandonat i altres mals hàbits de l'ésser humà poden afectar-lo.

La jornada va finalitzar amb un taller denominat "Maleït plàstic", on les famílies assistents van buscar alternatives en el consum d'envasos de plàstic i van realitzar un taller de reutilització de taps.

Embarca't al parc natural de l'Albufera. Conèixer per a conservar

Durant l'any 2019 es va realitzar la jornada Les plomes de l'hivern, centrada en el grup faunístic més important de l'aiguamoll, les aus.

La jornada es va realitzar el 15 de desembre i en ella van participar 22 persones. En aquesta època es pot gaudir de les aus hivernants, que procedeixen principalment del nord i est d'Europa i que busquen latituds més temperades per a passar l'hivern.

L'activitat es va dur a terme en el Centre d'Interpretació i va consistir en un itinerari guiat i interpretatiu del patrimoni natural de la reserva natural del Racó de l'Olla.

Al llarg de la visita guiada els assistents van conèixer com es va transformar la llacuna, els diferents ambients de la reserva, els valors naturals i culturals de l'entorn i van descobrir i van gaudir de la flora i de la fauna present tant en l'itinerari com en les llacunes.

Col·laboració amb els CEFIREs

Amb l'objectiu d'aproximar al professorat en la xarxa de Parcs Naturals, per a crear una xarxa de projectes i accions d'educació ambiental i posar en marxa projectes d'Educació Ambiental, es va celebrar una jornada en la qual van participar 20 professors.

Projecte Biofoto

Des del “Centre d'Interpretació Racó de l'Olla”, durant el 2019 s'ha començat un nou projecte de Ciència Ciutadana denominat BIOFOTO, per a conèixer més a fons la gran biodiversitat de l'entorn a través de la fotografia.

Al llarg d'enguany s'han programat 3 activitats, encara que una d'elles va haver de ser anul·lada, i en elles van participar un total de 32 persones.

Les activitats van consistir a realitzar el màxim nombre de fotografies de la biodiversitat de l'àrea amb l'objectiu de pujar-les a la pàgina web dels parcs naturals de la Comunitat Valenciana, en l'apartat corresponent al Parc Natural de l'Albufera, amb el propòsit d'identificar les espècies fotografiades i aportar el màxim coneixement de la gran riquesa biològica de la reserva en la població.

Les activitats van consistir en un recorregut fotogràfic per la Reserva Natural del Racó de l'Olla i per la Devesa del Saler.

Projecte de sensibilització ambiental: “Per una Albufera sense plàstics”

L'any 2019 s'ha desenvolupat el projecte “Per una Albufera sense plàstics”, un projecte de

conscienciació de l'impacte dels residus al Parc Natural de l'Albufera i de sensibilització ambiental pensat per a fomentar la reducció del consum de plàstics i la seua retirada de la naturalesa, en concret del parc natural millorant així el seu estat de conservació.

Dins d'aquest projecte s'han realitzat 7 jornades de neteja en les quals han participat un total de 613 persones.

Les jornades van consistir en:

1.- Neteja de residus sòlids per la platja de la Malladeta de la Devesa. Comencem el 2019 amb una neteja de residus sòlids per la platja de la Malladeta de la Devesa amb l'objectiu de retirar xicotets residus que arriben a una de les platges amb major valor ecològic i paisatgístic del Parc Natural de l'Albufera. Es va realitzar un itinerari guiat des del Centre d'Interpretació per a conèixer tots els ambients que alberga la Devesa fins a arribar a la platja de la Malladeta, passant pel Casal d'Esplai, antiga caserna de Carabiners, hui dia convertit en aula de la naturalesa.

2.- Neteja de residus als voltants del tancat de Mília i el portet de Sollana.

El 10 de març es va realitzar una nova jornada de neteja de residus als voltants del Portet de Sollana i del tancat de Mília. Va destacar el gran volum de residus acumulats en les ribes dels canals. Agrair la col·laboració de Pavagua, Tancats de Mília i l'Illa, Fundació Assut, Ajuntament de València, i Ajuntament de Sollana.

3.- Neteja de residus al voltant de l'Estany de la Plana amb la col·laboració del col·legi L'Encarnació de Sueca.

50 alumnes del Col·legi l'Encarnació de Sueca, juntament amb els seus professors i comptant amb la col·laboració de l'Ajuntament del Perelló i del tancat de l'Illa, van realitzar una neteja de residus als voltants de l'Estany de la Plana.

4.- Neteja de residus en el Muntanyar de la Mona amb la col·laboració d'alumnes del Col·legi Lluís de Santàngel.

50 alumnes de 5é de primària i els seus professors es van implicar també en la campanya. L'equip d'Educació ambiental del Parc Natural de l'Albufera va fer una xerrada sobre la problemàtica existent al parc, es va realitzar un taller participatiu i una xicoteta eixida de neteja als voltants del Muntanyar de la Mona, implicant així els alumnes en la difícil gestió dels residus que generem, i incidint en la importància de la seua reducció tant a casa com l'escola.

5.- Neteja de residus a l'entorn de la carrera del Saler

Dins de la campanya “Per una Albufera sense Plàstics” es va realitzar una nova jornada de neteja de residus terrestre i amb barca per la Séquia Carrera del Saler. Una séquia molt transitada per barquers, turistes i pescadors de pesca esportiva, sent aquests últims els que més fem abandonen en les séquies.

Agrair la col·laboració desinteressada de l'empresa Visit Albufera que va aportar les seues barques per a realitzar l'activitat.

6.- Neteja de residus en l'antic càmping del Saler col·laborant amb el projecte ALLIBERA.

Ens sumem al projecte ALLIBERA d'Ecoembes i SEO/BirdLife amb una retirada de Basuraleza gràcies a l'ajuda de quasi 150 voluntaris. Els enderroc i canonades van ser els residus majorment oposats per a tractar-se d'una zona on estava instal·lat l'antic càmping del Saler.

8 de setembre: Jornada de macroneteja en els diferents ports de l'Albufera i el seu entorn

D'aquesta campanya cal destacar la macroneteja que va tindre lloc el 8 de setembre; aquest dia es va realitzar, per primera vegada, una neteja coordinada del llac de l'Albufera i el seu entorn pròxim. Organitzada pel parc, la jornada va poder realitzar-se gràcies a la col·laboració especial de la Federació de Vela Ilatina de la Comunitat Valenciana, a aquells barquers que van col·laborar i a altres múltiples entitats, destacant els Ajuntaments de Catarroja, València, Silla, Sollana i Albalat de la Ribera, la SEU, Acció Ecologista-Agró, Sigfito, Vaersa, Coca-Cola i la Denominació d'origen "Arròs València".

La macro retirada de residus emmarcada en el projecte de sensibilització “Per una Albufera sense plàstics” va superar totes les expectatives inicials. Al voltant de 270 persones es van implicar en la major retirada de residus organitzada fins al moment al voltant de l'Albufera.

Gràcies a tots els voluntaris, ajuntaments, entitats, empreses, i associacions que van col·laborar de manera desinteressada, es van retirar 1.420 kg de basurala es van retirar del parc natural. Sense tots i cadascun d'ells no hauria sigut possible.

Gràcies a l'associació Bioegradables i SEO/BirdLife, que juntament amb un gran nombre de voluntaris, es van encarregar de la classificació i pesatge dels residus, una dura tasca que va permetre saber el que s'havia recollit.

Per a finalitzar la jornada i com a agraïment als participants per l'esforç realitzat en la retirada de residus, més de 200 persones van poder gaudir d'un arròs caldós patrocinat per la Denominació d'Origen Arròs de València, i gràcies a Coca-Cola tots els assistents van poder calmar la set amb beguda fresca.

Dels 1.420 kg de residus retirats, destaquen les més de 1000 botelles de plàstic, 900 taps, més de 600 llandes, 70 kg d'envasos agrícoles, o més de 2.500 burilles recollides a l'entorn del Port de Catarroja. Xifres que ens conviden a reflexionar sobre els nostres hàbits de consum i en com gestionem el fem que generem.

6.3 ACCIONS DE FORMACIÓ I VOLUNTARIAT

Elaboració de material didàctic

Butlletins trimestrals

Al llarg del 2019 s'han elaborat 4 butlletins trimestrals denominats Albuferenc, amb l'objectiu de donar a conèixer l'actualitat del parc natural. Aquests butlletins es troben descarregables en la pàgina web <http://www.parquesnaturales.gva.es/va/web/pn-l-albufera>

Unitats didàctiques

Una altra funció dels educadors del Centre d'Informació és l'elaboració d'unitats didàctiques amb la finalitat de proporcionar material a col·legis i col·lectius interessats;

Al llarg del 2019 s'han elaborat les següents:

Els macròfits

Unitat didàctica sobre els macròfits, amb l'objectiu de donar a conèixer la importància del paper que tenen en l'Albufera i els seus beneficis per a mitigar els efectes del canvi climàtic, així com conèixer les causes de la seua regressió, la seua situació actual i els factors que influeixen en la seua recuperació. Aquest material es troba descarregable en el següent enllaç.

Zero plàstics

Unitat didàctica Zero plàstics, pretén acostar la problemàtica dels residus en els centres educatius, amb la intenció de :.

.- ficar de manifest el problema de la presència de residus, especialment plàstics, al Parc Natural de l'Albufera,

- .- sensibilitzar sobre el consum desmesurat, promovent hàbits de consum responsable,
- .- considerar la incidència que tenen els plàstics sobre la qualitat de vida.
- .- conèixer l'impacte mediambiental associat a la utilització de plàstics al parc natural,
- .- conèixer la conca hidrogràfica de l'Albufera i les principals vies per la qual arriben els residus a aquesta.
- .- promoure la separació en origen i el reciclatge dels residus domèstics en les llars i col·legis per a frenar la seua arribada als espais naturals

<http://www.parquesnaturales.gva.es/es/web/pn-l-albufera/unitats-didactiques>

Accions formatives

L'equip d'Educadors Ambientals també participà en l'activitat formativa-educativa de la Fundació VCF.

Un total de 50 menors beneficiats amb l'activitat formatiu-esportiva Escoles COR Blanquinegre, de la Fundació València CF, van gaudir d'una completa jornada educativa i lúdica. Aquesta va arrancar al Parc Natural de l'Albufera, on els xics i les xiques van realitzar una visita guiada a la reserva natural Rincón de l'Olla.

Posteriorment van realitzar el tradicional passeig amb barca per l'Albufera.

Els alumnes i les alumnes participants formen part de tres Escoles que treballen en el CEIP Santa Barbará, de Benifaió, el CEIP Luis Vives, de Silla, i el CEIP La Fonteta, de València.

Col·laboració amb el projecte “Mars circulars” de Coca-Cola

Coca-Cola a Espanya, en 2018, va iniciar el programa Mars circulars per a netejar les nostres costes, fomentar el reciclatge i impulsar l'economia circular.

El 4 octubre, Coca-Cola, juntament amb Xaloc, van fer una neteja a la Platja del Parador del Saler, en la qual van participar prop d'un centenar d'alumnes del Col·legi Guadalaviar.

Programa de voluntariat i responsabilitat social corporativa “Tots per l'Albufera”

El 21 de desembre, 65 treballadors de l'empresa AVENC Serveis Integrals van participar en una jornada de Responsabilitat Social Corporativa. L'activitat va consistir en una xarrada explicativa dels valors del parc, els seus ambients, usos tradicionals i la seua problemàtica. La xarrada va tindre lloc en el Centre d'Interpretació Racó de l'Olla. Posteriorment es va realitzar una eliminació d'curatall (*Carpobrotus edulis*) i retirada de plàstics a la platja del Perellonet.

El 20 de maig es va tindre una reunió amb l'empresa Roquette, interessada a fer actuacions de RSC al Parc Natural de l'albufera. Aquesta empresa va col·laborar en la Campanya “Per una Albufera sense Plàstics ” a través de la compra de material.

Programa de formació

Assistent a la jornada de formació en col·laboració amb el CEFIRE-específic d'àmbit científic, tecnològic i matemàtic de València

El dia 11 de febrer un Educador Ambiental del Parc Natural de l'Albufera va participar en la sessió teòrica en aula en el projecte "Els Parcs Naturals del nostre territori, un fum de projectes en què participar dones de l'àmbit educatiu”.

L'any 2020, a més de continuar atenent els nombrosos grups guiats que acudeixen

diàriament en el Centre d'Interpretació i l'atenció al visitant, es destinarà sobretot a una nova CAMPANYA: "PLATGES NETES, ECOSISTEMES SALUDABLES", l'objecte de conservació dels quals serà el litoral. A les nostres platges s'ha detectat un gran problema de residus, especialment plàstics, i d'exòtiques que cal eliminar.

Els destinataris d'aquesta nova campanya serà la població local comptant amb la implicació dels ajuntaments afectats, les associacions de veïns i diversos col·lectius.

Els mesos destinats a aquesta campanya seran, sobretot, de setembre a desembre, realitzant-se una jornada cada mes.

Continuarem amb el PROJECTE DE COMUNICACIÓ DELS VALORS DE LA XARXA DE PARCS NATURALS. Els mesos d'abril, maig i juny, són mesos delicats al parc natural de l'Albufera per a ser l'època de cria, per la qual cosa aquests mesos sols es celebrarà el Dia Mundial del Medi Ambient al juny, i el Dia Europeu dels Parcs Naturals al maig. A l'octubre se celebrarà el Dia Mundial de les aus migradores.

Es continuarà també amb el Projecte de Ciència Ciutadana BIOFOTO, que es centrarà en els mesos de juliol i agost.

Aquest és el resultat del treballat desenvolupat fa anys per diversos tècnics del Servei de Gestió d'Espais Naturals Protegits. Amb la finalitat de promoure actuacions de manteniment i millora de les infraestructures hídriques necessàries per a l'adequat flux de l'aigua per aquestes.

A causa de múltiples retards en la tramitació de les ajudes, s'espera que part de les

mateixes es puga concedir al llarg de l'any 2020 i la resta en 2021.

Desenvolupament d'un Projecte de Voluntariat Professional al parc natural de L'Albufera de València

En 2019 va tindre lloc la signatura d'un conveni de col·laboració entre Ambientaly, SeoBirdLife i Sociolidarios per al desenvolupament del projecte de voluntariat professional “Aproximació al paper dels arrossars en la millora de la qualitat de l'aigua del parc natural de L'Albufera de València”.

La iniciativa forma part de les actuacions que SEO/BirdLife duu a terme al Parc Natural de L'Albufera en col·laboració amb la Conselleria de Medi Ambient de la Generalitat Valenciana.

El projecte de desenvolupament durant 5 mesos, i consistí en prendre mostres d'aigua dels arrossars, per a analitzar-la posteriorment i estudiar la seua incidència en la millora de la qualitat de l'aigua de L'Albufera. Es tractava de conèixer si millora o no l'aigua al seu pas per l'arrossar, i quant depuren els camps d'arròs.

L'estudi dóna suport a la hipòtesi que els arrossars juguen un paper important en la millora d'alguns paràmetres relacionats amb la qualitat de l'aigua (amoni i nitrats) al llarg de la séquia del Rabisanxo, mentre que en altres paràmetres el resultat no és significatiu (fòsfor total i sòlids

en suspensió). Aquest estudi ha permés identificar, a més, una altra sèrie de factors que han de ser tinguts en compte i sobre els quals és necessari aprofundir en el futur, com són quantificar i conèixer la permanència en el sistema dels productes utilitzats per a fertilitzar els camps, així com conèixer de quina manera influeixen en la capacitat de rendiment dels arrossars.

La novetat del projecte és la col·laboració amb una empresa els voluntaris de la qual no fan les típiques tasques d'ajuda en la gestió del parc natural sinó que aporten el seu coneixement professional (en aquest cas, es tracta d'un laboratori que realitza anàlisi d'aigua) en les seues tasques habituals però posant-les al servei de la societat.

7 ALTRES ESDEVENIMENTS DESTACABLES

Incendi en un abocador de Sollana

A principis de 2019 es va acabar d'extingir l'incendi en un abocador no autoritzat, ple de residus sòlids, situat prop del nucli urbà de Sollana, i fora de l'àmbit del parc natural, però pròxim als seus límits.

Durant les actuacions d'extinció, l'ús d'aigua contra el foc va generar lixiviats contaminats, que es van anar acumulant en l'anguilera d'un cultiu pròxim d'arròs. La col·laboració de la Comunitat de la Séquia Real de Sollana va permetre modificar el terreny i evitar que els lixiviats s'estengueren més enllà d'aquesta anguilera.

El servei de bombers no es va fer càrrec dels lixiviats acumulats en l'anguilera, de manera que va haver de ser la Direcció General de Medi natural i d'Avaluació Ambiental la que contractara mitjans amb els quals extraure el lixiviats i portar-lo a un gestor autoritzat.

Després de l'extinció, les restes cremades van quedar al costat d'una de les principals entrades al parc natural.

D'altra banda, durant l'estiu la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica inicià la retirada dels residus acumulats.

Plugues causades per la DANA

Durant el mes de setembre el territori valencià va patir un període de vents i pluges intenses, consistent en una depressió aïllada en nivells alts (DANA). El llac va actuar com a bassa de

laminació, reunint les aigües de la conca i reduint el risc d'inundació de les poblacions limítrofes. Davant la pujada dels nivells del llac, l'Ajuntament de València va activar les bombes de les goles que desguassen el llac, per a evitar que es perjudicaran els cultius d'arròs. Aquests grans desguassos arrossegaren part dels residus sòlids que reté habitualment el llac, fins a la mar.

Brot de botulisme en el tancat de la Pipa

Durant el mes de juliol i part d'agost es va produir un brot de botulisme en el tancat de Pipa, que segons xifres obtingudes a la fi d'agost, va afectar un total de 753 aus, de les quals 662 exemplars es van trobar morts. La guarderia del parc va fer un seguiment de la malaltia als voltants del tancat, conclouent que aquesta no s'havia estés fora dels terrenys on es va detectar. La brigada del parc va col·laborar en la retirada d'aus mortes, i també de peixos, ja que els gestors del tancat van assecar el mateix com a mesura per a evitar la persistència i propagació de la malaltia. La mesura vaig donar resultat, ja que un mes després van deixar de trobar-se noves aus afectades per la malaltia.

Candidatura i obtenció de la consideració del Regadiu històric de l'Horta de València com a Sistema Important del Patrimoni Agrícola Mundial (SIPAM)

E IParc Natural ha col·laborat en la mesura del possible per a contribuir al reforçament d'aquesta candidatura, finalment atorgada per la FAO.

Rodatges autoritzats en l'àmbit del parc natural

Al llarg de 2019 s'han autoritzat diversos rodatges cinematogràfics, que contribuiran a difondre els seus valors paisatgístics.

S'ha tractat de l'enregistrament de diversos paisatges del parc durant l'època de perellonada per a una sèrie de ficció, i l'enregistrament de diverses escenes a les platges del Saler i de la Garrofera per a les sèries “Perdida” i “Antidisturbios”.

Marca parcs naturals de la Comunitat Valenciana

El dia 3 de febrer, es va celebrar en la Plaça de l'Ajuntament de València la Mostra Marca Parcs Naturals de la Comunitat Valenciana, distintiu que concedeix la Direcció General Competent en gestió d'Espais Naturals als productes naturals, productes artesans i activitats de turisme de la naturalesa, obtinguts, elaborats i prestats dins de l'àrea d'influència socioeconòmica dels Parcs Naturals de la Comunitat Valenciana. En aquesta Mostra, a la qual va acudir el Parc Natural de l'Albufera, es dona a conèixer i es valora productes i serveis diferenciats que s'obtenen

dins dels Parcs Naturals de la Comunitat.

Ordre reguladora de la concessió d'ajudes per a millora i manteniment d'infraestructures hidràuliques.

Per ordre 8/2019, de 18 d'abril, de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural, s'establiren les bases reguladores de la concessió d'ajudes per a l'aplicació de mesures de millora i manteniment de les infraestructures hidràuliques de les zones humides valencianes en el marc del Programa de desenvolupament rural de la Comunitat Valenciana 2014-2020.

Més tard, una resolució del director de l'Agència Valenciana de Foment i Garantia Agrària (AVFGA), va convocar, per a l'any 2019, aquestes ajudes, finançades per FEADER. Dau el tardà de la convocatòria, aquesta es resoldrà l'any 2020. Donat el pes que té l'Albufera en el conjunt de les zones humides valencianes, cal suposar que una gran part del muntant global de l'Ordre, vaja a parar a aquest parc natural el que redundarà en el seu millor funcionament i estat de conservació.

VI edició del Banc de Palla d'Arròs de l'Albufera a Catarroja

Acció Ecologista-Agró i la Cooperativa Agroecològica L'Aixada com Eixida llençaren la VI edició del Banc de Palla d'Arròs de l'Albufera. Els col·lectius tornaren a reivindicar el seu valor com a matèria primera, com a alternativa a les actuacions que es realitzen actualment. Es va organitzar en el Port de Catarroja, amb la col·laboració de l'Ajuntament de Catarroja va apostar per no cremar la palla de l'arròs en el seu terme. L'empacat de la palla va ser subvencionat per la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica.

Fuente: [Samarucdigital.com](https://samarucdigital.com)